

രാവണന്റെ
കുമാരൻകുടുംബം
रावणकृतकुमारतन्त्रः

മിസ് ജോൺ ജോൺ

රාවණ ගේ
කුමාර තන්ත්‍රය
නාගර ග්‍රන්ථයේ සිංහලානුවාදය
रावणकृतकुमारतन्त्रः

අනුවාදක
වෛද්‍යවාසී පණ්ඩිත සීවලී බණ්ඩාර
(M.A, B.A, D.A)

මුද්‍රණය හා ප්‍රකාශනය
නුගේගොඩ
මොඩන් පොත් සමාගම

සිංහල විශේෂ
පළමුවන සංස්කරණය මුද්‍රිත වසර 2558 බිහි
වසර 2014 සැප්තැම්බර්

මූලාශ්‍රයේ පොත් සමාගම
ISBN 978 - 955 - 558 - 218 - 6

නුගේනෙඩි හයිලෙවල් පාරේ අංක 198 හි
මූලාශ්‍රයේ පොත් සමාගමේ අධිකාරීන් විසින්
සමාගමයේ පනතකට පනවනු ලැබුවේය.

Printed and published by The Modern Book Company
198 High Level Road, Nugegoda, Sri Lanka
☎ 011 2852911 ✉ moboco@sltnet.lk

First edition September 2014

© The Modern Book Co.

ISBN 978 - 955 - 558 - 218 - 6

පෙරවදන

සියවස් ගණනාවකට පෙර ලියැවුණැයි සැලකෙන කුමාර තන්ත්‍රය සම්බන්ධයෙන් විවිධ මත ලක්දිව මෙන් ම භාරතයේ ද උගතුන් අතරේ පවතී.

අන්ටාංග ආයුර්වේදයේ පස්වන අංගය වශයෙන් බාල රෝග සම්බන්ධව සුශ්‍රූත සංහිතාවේ මෙසේ විස්තර කර ඇත.

**කොමාරභාතං නාම කුමාරහරණ ධාත්‍රී
ක්ෂීරදෛශංශෝධනාරීං දූෂිං සනාතා
ග්‍රහසමුප්පානං ච ව්‍යධිනාම්‍රපශමනාරීම්**

සු. සු. 1 අධ්‍යය

කොමාරභාත(බාල රෝග) සඳහා අයත් විෂය ක්ෂේත්‍රය වශයෙන් සඳහන්ව ඇත්තේ කුමරුවන් ගේ පෝෂණය, කිරිමවගේ කිරි දෝෂ හා පිළියම්, දූෂිත කිරි පිළිබඳ විස්තර හා ප්‍රතිකාර, බාල ග්‍රහ දෝෂ හා අනෙකුත් කුඩා දරුවන්ට සෑදෙන රෝග හා ඊට පිළියම් සම්බන්ධයි.

ඉහත නිර්ණායක අනුව බලන කළ බොහෝ ප්‍රමාණයක් කුමාර තන්ත්‍රයේ ආවරණය වූවත් ගම් රක්ෂණය ආදි සමහර කොටස් නොමැතිවීම අඩුවකි. නමුත් ලංකාධිපති රාවණ රජතුමන් විසින් රචිත යැයි සැලකෙන **උඩ්ඩිය තන්ත්‍රයේ** දසවන පටලයේ ගර්භ සංරක්ෂණය විධිය පමණක් නොව ප්‍රදර රෝග, ව්‍යධාතව හා මෘතවත්සා විකිත්සාව ද දක්වා ඇත. එම නිසා නැවත කුමාර තන්ත්‍රයට එය ඇතුළත් නො කළා විය හැකිය. එම කරුණු අනුව මෙම ග්‍රන්ථ දෙක ම එක ම කතෘවරයකු ගේ බව මැනවින් තහවුරු වේ.

කුමාර තන්ත්‍ර කර්තෘ

කුමාර තන්ත්‍ර කර්තෘ වශයෙන් එම පොතේ ම රාවණ යන නාමය සඳහන්ව පැවැතුන ද එය පිළිබඳ උගතුන් අතර නොයෙක් මතභේද පවතී. විශේෂයෙන් සලකා බලන විට රාවණ රජු ජීවමාන යැයි සැලකෙන කාලය ක්‍රි. පූ. 5000 යැයි අනුමාන කරයි. නමුත් එකල ව්‍යවහාර භාෂාව හා දැනට විද්‍යමාන කුමාර තන්ත්‍රයේ ඇති භාෂාව සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලීමේ දී විශාල කාල පරස්පරතාවයක් ඇති බව භාෂාව පිළිබඳ ප්‍රාමාණික උගත්කමක් ඇති ඕනෑම අයකුට පෙනී යයි. ඒ අනුව දැනට කුමාර තන්ත්‍රයේ භාෂාව ක්‍රි. ව. 600 - 700 පමණ පැරණි සංස්කෘත භාෂාවට සමාන බැව් පෙනෙයි. ඒ අනුව බොහෝ උගතුන් පවසනුයේ කිසියම් වෙනත් කර්තෘවරයකු රචනා කොට එම ග්‍රන්ථය ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා රාවණ නාමය යොදා ගත්තා යන්නයි.

නමුත් දැනට පවතින සාධක මත සංස්කෘත භාෂාව ඇතිවන්නට පෙර වෛදික භාෂාව පැවතුණු බව වේද ග්‍රන්ථ සාධක සපයයි. ඒ අනුව එම වේද ග්‍රන්ථ බිහි වූවා යැයි සැලකෙනුයේ ක්‍රි. පූ. 3000 පමණ කාලයේ දී ය. එසේ නම් එම වෛදික භාෂාවටත් පැරණි භාෂා ලක්ෂණ කුමාර තන්ත්‍රයෙන් හමුවිය යුතුය. නමුත් එවැනි කිසිදු ලක්ෂණයක් නැත.

අතීතයේ භාෂාව පැවතුනත් දියුණු ලෝඛන තත්ත්වයක් නො පැවතුණු බව නො රහසකි. එ බැවින් මේ කෘතිය ඇතුළු විට මුඛ පරම්පරාගතව සැහෙන කාලයක් පැවතීමට ඇත. රාවණා රජු පරාජය වීමත් සමඟ ම ඇතුළුවීම මෙහි සිටි දක්ෂ වේදාග්‍රන්ථ භාරතයට රැගෙන ගියා වන්නට ඇත. එසේ වුවා නම් ඔවුන් එහි ස්ථාපිත වී මේ ග්‍රන්ථ මුඛ පරම්පරාගතව පවත්වා ගෙන යන්නට ඇත. කාලයක් ගත වීමෙන් භාෂාව වෙනස්වීම

අරුමයක් නොවේ. නමුත් අර්ථ වෙනසක් වීමට ඉඩ නැත. එම නිසා බොහෝ කාලයක් මුඛ පරම්පරාවෙන් පැවතුණු මේ ග්‍රන්ථය ලේඛනය දියුණුවීමත් සමඟ ම ලේඛනගත වූවා විය හැකිය.

දැනට පවතින පත් ඉරු භාරතයෙන් සොයා ගැනීමත් එහි පවතින පූජා කර්ම සඳහා භාවිත කරන ඇතැම් කැවිලි වර්ග භාරතීය ඒවා බැවින් මෙය භාරතයේ ලේඛනගත වූවා යන්නට නිසි සාධක සපයයි.

ඇතැම් උගතුන් ප්‍රකාශ කරන අන්දමට භාරත වැසියකු රචනා කළා නම් වෙසෙසින්ම රාවණ යන නාමය ඔවුන් කිසියෙක් භාවිත කළා යන්න පිළිගත නො හැකිය. මන්ද රාවණ නාමයට අදටත් ඔවුන් වෙර කරන නිසාය. එසේම රාවණ රජු ම රචිත යැයි සැළකෙන අර්ථ ප්‍රකාශයේ හඳුන්වා ඇති අතී යන්නය තව නිර්මාණයකි. එසේ යමෙකු තම කුළුණු නිර්මාණයේ අයිතිය තව කෙනෙකුට පවරනවා යන්න අතව්‍ය සිදුවීමකි. ග්‍රන්ථ ඉතිහාසයේ එවැන්නක් සිදුවී නො මැත.

කුමාර තන්ත්‍රය ලක්දිව රචනා වූ බවට ඇති සාධක

මේ සම්බන්ධව බලන විට කුමාර තන්ත්‍රයේ එන බාලග්‍රන්ථ උපචාර විධිය සම්බන්ධයෙන් වැඩි අවධානයක් යොමුකර බලන විට මෙය ලක්දිව රචනා වූ බව තහවුරු වේ. එනම් භාරතීය ග්‍රන්ථවල එන බාලග්‍රන්ථ උපචාර විධි හා ලක්දිව රචිත බාලග්‍රන්ථ උපචාර විධි අතර ඇති වෙනස යි.

ආයුර්වේදය පිළිබඳ භාරතයේ බිහි වූ අද්විතීය ග්‍රන්ථය වෛද්‍ය ක්‍රියායයි. එයින් පැරණිතම ග්‍රන්ථය වන වරක සංහිතාවේ බාල ග්‍රන්ථ සම්බන්ධව කිසිදු සටහනක් නො මැත. සුශ්‍රූත සංහිතාවේ බාල ග්‍රන්ථ නාම හවසක් දක්වා ඇත.

එනම්;

i ස්කන්ද ග්‍රන්ථ	vi ශීත පුතනා ග්‍රන්ථ
ii ස්කන්ද අපසම්භාර ග්‍රන්ථ	vii අත්තික පුතනා ග්‍රන්ථ
iii තේනගමේෂ හෙවත් පිතෘ ග්‍රන්ථ	viii මුඛ මණ්ඩිකා ග්‍රන්ථ
iv ශකුනි ග්‍රන්ථ	ix රේඛිති ග්‍රන්ථ
v පුතනා ග්‍රන්ථ	

යනුවෙනි.

අශ්වාංග සංග්‍රහ ග්‍රන්ථයේ එන බාල ග්‍රන්ථ විස්තරය අනුව බාල ග්‍රන්ථ දෙළොස්දෙනෙකු දක්වා ඇති අතර එයින් පුරුෂ ශරීරධාරී ග්‍රන්ථයන් පහක් හා ස්ත්‍රී ශරීරධාරී ග්‍රන්ථයන් හතක් දක්වා ඇත.

පුරුෂ ශරීරධාරී ග්‍රන්ථයන් වශයෙන්

- i ස්කන්ද ග්‍රන්ථ
- ii ස්කන්ද අපසම්භාර ග්‍රන්ථ
- iii මේෂ හෙවත් තේනගමේෂ ග්‍රන්ථ
- iv ශ්ව ග්‍රන්ථ
- v පිතෘ ග්‍රන්ථ යනුවෙන් ද

ස්ත්‍රී ශරීරධාරී ග්‍රන්ථයන් වශයෙන්

- i ශකුනි ග්‍රන්ථ
- ii පුතනා ග්‍රන්ථ
- iii ශීත පුතනා ග්‍රන්ථ
- iv අත්තික පුතනා ග්‍රන්ථ
- v රේඛිති ග්‍රන්ථ
- vi අක්ක රේඛිති ග්‍රන්ථ
- vii මුඛ මණ්ඩිකා ග්‍රන්ථ

යනුවෙන් ද දක්වා ඇත.

එසේ ම බාල රෝග සම්බන්ධයෙන් ම ලියැවුණු අගනා ග්‍රන්ථයක් වන කාශ්‍යප සංහිතාවෙහි බාල ග්‍රහයින් දසදෙනෙකු සඳහන්ව ඇත.

i. ස්කන්ද ග්‍රහ	vi. ශකුනි ග්‍රහ
ii. ස්කන්ද අපස්මාර ග්‍රහ	vii. රේවතී හෙවත් ශජ්ටි ග්‍රහ
iii. ස්කන්ද පිතෘ ග්‍රහ	viii. ශෂ්ක රේවතී ග්‍රහ
iv. පුණ්ඩරික ග්‍රහ	ix. මුඛමණ්ඩිකා ග්‍රහ
v. නෛගමේෂ ග්‍රහ	x. පුතනා ග්‍රහ

ලක්දිව රචිත යැයි සැලකෙන ග්‍රන්ථ අතරින් මාතෘග්‍රන්ථයක් වන බුද්ධදස රජු රචිත සාරාර්ථ සංග්‍රහයේ බාල ග්‍රහයින් නවදෙනෙකු සඳහන් ය. මෙය සුග්‍රහ සංහිතාවේ බාල ග්‍රහයින් ගේ නම්වලට සමානත්වයක් දක්වයි.

i. ස්කන්ද ග්‍රහවේශය	vi. අභ පුතනා ග්‍රහවේශය
ii. ස්කන්ද අපස්මාර ග්‍රහවේශය	vii. ශීත පුතනා ග්‍රහවේශය
iii. ශකුනි ග්‍රහවේශය	viii. මුඛ මණ්ඩික ග්‍රහවේශය
iv. රේවතී ග්‍රහවේශය	ix. නෛගමේෂ ග්‍රහවේශය
v. පුතනා ග්‍රහවේශය යනුවෙනි.	

දෛවභූත කාමධෙනු නම් ජ්‍යෙෂ්ඨ ග්‍රන්ථයේ බාල ග්‍රහයින් සම්බන්ධව අති දීර්ඝතම විස්තරය එයි. එනම් ඉපදුණු දින සිට අවුරුදු දහනතක් දක්වා ඇත. ළමයා ඉපදුණු දින සිට දින දහය දක්වා(එනමුත් පස්වන දිනය පිළිබඳ කිසි ද සඳහනක් සංස්කෘත මූල ග්‍රන්ථයේ ද නැත.),

i පද්මිනී	vi ප්‍රටිකාරි
ii හිෂණී	vii මුක්තකේශි
iii ඝණ්ටාලී	viii හ්‍රිදණ්ඩී
iv කාකොලී	ix මහාමහෙසී
v (දක්වා නැත)	x රොදනී යනුවෙන් ද

පළමු මාසයට පූතනා
 දෙවන මස මකුටා
 තෙවන මස ගොමුබි
 හතරවන මස පිංගලා
 පස්වන මස ලවනා
 හයවන මස පංකජී

යත්වන මස ශීතලා
 අටවන මස යමුනා
 නවවන මස කුමිහකර්ණිකා
 දසවන මස තාපසී
 එකොළොස්වන මස රාක්ෂසී
 දෙළොස්වන මස වපලා

යනුවෙන් ද

ඉන්පසු වර්ෂ වශයෙන් මෙසේ ද විස්තර කරයි.

දෙවන වසරේ යාතනා
 තෙවන වසරේ රොදනී
 සිව්වන වසරේ වටකාසෝම
 පස්වන වසරේ වඤ්චලා
 සයවන වසරේ ධාවතී
 හත්වන වසරේ යමුනා
 අටවන වසරේ ජාතා
 නවවන වසරේ කාලිනී

දසවන වසරේ කලනංසී
 එකොළොස්වන වසරේ දේවදූතී
 දෙළොස්වන වසරේ බාලිකා
 දහතුන්වන වසරේ වායසී
 දහහතරවන වසරේ යක්ෂිණී
 පසළොස්වන වසරේ මුඤ්චකා
 දහසයවන වසරේ වානරී
 දහහත්වන වසරේ පද්මගන්ධී

යනුවෙනි

මීට අමතරව කුමාර තන්ත්‍රයේ නන්ද, සුනන්ද ආදී වශයෙන් බාල ග්‍රහයින් දෙළොස්දෙනෙකු ප්‍රථම දින දෙළොස, ප්‍රථම මාස දෙළොස, ප්‍රථම අවුරුදු දෙළොස දක්වා බාල ග්‍රහ දෝෂ වැළඳිය හැකි බව පෙන්වා දෙයි.

මේ අයුරින් නම් වශයෙන් හඳුන්වා ඇති බාල ග්‍රහයින්ට දක්වා ඇති උප්පාරවල දී බලි යන වදන භාවිත වෙයි. මෙහි බලි යන වදනෙහි අරුත වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ ආහාර කැවිලි සහිත දෙන පූජාව ලෙස සංස්කෘත ශබ්දකෝෂවල දක්නට ලැබෙයි. නමුත් ලක්දිව බලි භොවිල් යන්නෙන් බලි යනු කිසියම්

රුවක් තනා කෙරෙන පුද පූජා ක්‍රමයකි. මෙම බලි යන වදන ලක්දිව සිට භාරතයට සංක්‍රමණය වූවා විය හැකිය. මන්ද එහිදී ඔවුන් රුවක් ඇසුරු කරගෙන පුදපූජා නො තබයි. එබැවින් එහි නියම අරුත නො දැන කළා විය හැකිය. නමුත් ලක්දිව වතීමානයේ පවා බලි යාගය පවත්වයි. නමුත් බාල ග්‍රහ උපචාරවල දී භාරතීය කිසිදු පොතක රුවක් සකසා(බලියක් තනා) පුදපූජා කිරීම ගැන සඳහන් නො වෙයි. නමුත් ලක්දිව බාල රෝග සඳහා ලියැවුණු සියල්ලක ම පාහේ රුවක් තනා පූජා කළ යුතුවට පෙන්වා දෙයි. මේ සඳහා කුඩා රුවක් සකසා පුද පූජා දෙන්න යැයි ලංකාධිපති බුද්ධදාස වෛද්‍යරාජයන් ලියූ සාරාර්ථ සංග්‍රහයේ පස්වන අධ්‍යායෙහි ශක්‍යතා ග්‍රහවේශ උපචාර විධියේ මෙසේ සඳහන් වේ.

ජීනනතණ්ඩුලතකෙතන රූපං නිමාය සාමිෂ්ඨි
 සමද්‍යං ප්‍රාඩමුබො දද්‍යත් බලිං සායං යථායථම්
 සුණ්‍ය සහල්වලින් බත් උයා රුවක් තනා නැගෙනහිර
 දිශාවට මුහුණ ලා සවස පුළුටු සහිත ව සුරා
 සහිත ව බලි පූජාව(පිදේනි) දෙන්නේය.

අනවමදර්ශී සංඝරාජ හිමියන් රචිත දෛවඥකාමධෙනු
 ග්‍රන්ථයේ විසිතතර වැනි අධ්‍යායයේ පනස්වන වැනි ශ්ලෝකය
 (තුන්වන වසරේ බාල ග්‍රහයින් සඳහා උපචාර විධියේ)

ගුලොදනං නිලං පූපං කුලමාෂං සවිනනඵලභෂ්ඨි
 දධිසකතුඵලං ලාජා ප්‍රතිමාශාලිපිෂ්ටජා

උක්සකුරු සහිත බත්, තල කැවුම්, කුල්මාෂ,
 තම්බන ලද ඵල්භෂ, දීකිරි, අක්සුණු, පලතුරු,
 විලඳ යන මේවා සමග කැල් සහල් පිට්ටලින් කරන
 ලද ප්‍රතිමාවක් ද

එසේ ම එම අධ්‍යායයේ පනස්නව වන ශ්ලෝකයේ සිව්වන වසරේ බාල ග්‍රහ උපචාර විධි වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ මෙසේ ය.

තිලලාඡානනකුලමාෂ මතස්සමාංසසුරාදධි
 ප්‍රතිමාං ඵලකසථාඤ්ච කොබෙය්ඨාං දිශි දපයෙන්
 තල, විලඳ සහිත ආහාර, කුල්මාෂ, මස්මාළු,
 සුරා, දීඛිරි යන මේවා ලැල්ලක් මත තබන ලද
 ප්‍රතිමාවකට උතුරු දිශාවට බිලි (පිදේනි)
 දෙන්නේ ය.

ඉහත සඳහන් සිලෝ මගින් ප්‍රතිමාවකට පුදපූජා කිරීම මැනවින් තහවුරු වේ. එසේ ම කුමාර තන්ත්‍රයේ ද නන්දනා මාතෘකා, පූතනා මාතෘකා, කටපූතනා, ශකුනිකා, භූපූනිකා මාතෘකා, නෙෙසීතා මාතෘකා, පිලපිච්ඡිතා මාතෘකා හා කාමුකා මාතෘකා යන බාල ග්‍රහ දෝෂ සඳහා පිළියම් වශයෙන්

ගං ඉවුරු දෙපස ගත් මැටි
 (නද්‍යුහයතට මෘතතිකාං ශෘතීන්වා පුතතලිකාං කෘන්වා)
 සක පෝරුවෙන් ගත් මැටි
 (කුමභකාර චක්‍රස්ස මෘතතිකාං ශෘතීන්වා)
 පිරිවලින් රුවක් තනා
 (පිෂටකෙන පුතතලිකාං කෘන්වා)
 මුහුදෙන් ගත් මැටි
 (පරාවාර මෘතතිකාං ශෘතීන්වා)
 කිරිවලින් රුවක් තනා
 (සමීරෙන පුතතලිකාං කෘන්වා)

ඈ යෙදුම් අනුව රුවක් සකසාගත් බව පැහැදිලිව පෙනී යයි.

පුතතලිකාං යන සංස්කෘත වචනයේ තේරුම කුඩා රුවක් (බෝනික්කෙකු වැනි) යන්නයි. ඒ අනුව බලන කල බලි යාග සඳහා විශාල ප්‍රමාණයේ රුවක් තනයි. නමුත් බාල රෝග සඳහා පවත්වන මේ පිළියම් සඳහා කුඩා රුවක් තනා ගනියි.

ඒ අනුව බලි යාගවල අතීතය සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීමේ දී මෙම යාග විෂය කුමරු ගේ අවධියෙන් තිබූ බවට යම් යම් තොරතුරුවලින් තහවුරු වේ. මෙම කුමාර තන්ත්‍රයේ ඇති සාධක අනුව මෙම බලියාගයේ මැවුම්කරු රාවණ රජ විය හැකියි.

කෙසේ වෙතත් මෙම බලි යාග ක්‍රමය භාරතයේ භාවිත වූවා නම් කෙසේ හෝ එහි ලියැවුණා නම් එහි පළ වූ පොත්වල එහි යම් අදහසක් ගැබ් වන්නට ඉඩ තිබුණි. නමුත් සුශ්‍රූත සංහිතා අශ්ඨාංගහෘදය, හා කාශ්‍යප සංහිතා යන තුනේ ම කිසිදු විධියක බලි තැනුමක් නැත.

නමුත් ලක්දිව ලියැවී ඇති ග්‍රන්ථ තුනකම මේ අයුරින් සටහන් වීම නිසා විශේෂයෙන් කුමාර තන්ත්‍රය ලක්දිව බිහි වූ බව වෙසෙසින් ම තහවුරු වේ.

සුමලි හා නාටක යන අසුර යුවලට දව උපන් කෙකෙසි රාවණ රජු ගේ මව ය. එම මව් පරම්පරාවෙන් අසුර මායම් දැනගැනීම නිසා බලි යාගයේ මැවුම්කරු රාවණ රජු විය හැකිය.

එසේ ම රාවණ රජු ගේ සීයා වන පුලස්ත සෘෂිවරයා වහාහි ආයුර්වේද සම්බන්ධව හිමාලයේ පැවති සෘෂි සම්මේලනයකට සහභාගි වූ ප්‍රධාන සාමාජිකයකු වෙයි. එසේ ම ඔහු ගේ පුතෙකු වන අගස්ත සෘෂි තුමා ද සහභාගි වූ බව ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රයේ දැනට විද්‍යාමාන පැරණිතම ග්‍රන්ථය වන වරක සංහිතාවේ සූත්‍ර ස්ථානයේ ප්‍රථම අධ්‍යායයේ එන ආයුර්වේදවතරණයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

**අඩහිරා ජමදගනිශව වසිෂට: කාශ්‍යපො හෘතු:
ආත්‍රෙයො ගෞතම: සාඩ්ධ්‍ය: පුලාසෙනඝ භාරදේ'සිත:
අගසෙනඝ වාමදෙවශව මාක්ෂේණධියාශවලායනෝ
පාරික්ෂිත්තික්ෂුකාත්‍රෙයො හරදවාජ: කපිකඳුපල:**

(වරක සංහිතා සු. අධ්‍යය 1)

ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ රාවණ ගේ පිය පරම්පරාවෙන් උරුම වූ
වෙදකම පැවතුණ බවයි. ප්‍රධාන යෘෂි සම්මේලනයකට සහභාගි
වීමට තරම් දෑණුම ඇති බව ද මෙයින් ගම්‍යමාන වේ. එසේ නම්
මේ කුමාර තන්ත්‍රයේ ආයුර්වේදීය විකිත්සා සඳහා ඇවැසි පදානය
පිය පරම්පරාවෙහුන් පිදේනි දීම ආදිය මව් පරම්පරාවෙහුන් ලැබූ
පදානය ඉවහල් වී ඇති බව හොඳින් තහවුරු වේ. ඒ අනුව කුමාර
තන්ත්‍රයේ කථිකය රාවණ රජුට සාධක සහිත ව හිමි වේ.

මෙම ගත යුතුසුළුව මනාව පැහැයූ මොඩන් පොත් සමාගමේ
අදිපතිතුමන් ඇතුළු කිරිය මඩුල්ලට මාගේ නොවක් තුනි
පුදකරමි.

පණ්ඩිත සිවලි බණ්ඩාර

ශ්‍රීරාවණ පරපුර

පිය පරපුර

පුලස්ත සායී + හවිඳි

අගස්ත
විශ්‍රව(වෙලුචණ/වෙසමුණි) + කෙකෙයි
(දෙවන බිරිය)

මවු පරපුර

තාවක + සුමලි

සුඛානු මරිච
(තවණ මාමාවරු)

හිං බිහු + අලමිකුක

ඉලවිද
(පළමුවන බිරිය)

රාවණ + මහෙදුරි
(මෙහෙව් දියණිය)

(රාවණ දරුවන්)

(රාවණ සහෝදර සහෝදරියන්)

සුග්‍රීවයන්
බලසමුක

කුසලයුගල

කලයුගල

රාමයකුසල

සයුගල

සයුගල

රහිල

සුග්‍රීවයුගල

සුග්‍රීවයුගල

රාමය

රාම

සුග්‍රීව

සුග්‍රීවයුගල

සුග්‍රීවයුගල

සුග්‍රීවයුගල

සුග්‍රීවයුගල

ප්‍රකාශක සටහන

පුරාණ ලංකාවේ මහත් බලපරාක්‍රමයෙන් යුතු රජ කෙනෙකුත් බවට ප්‍රසිද්ධියක් ඇති දසියේ රාවණ නම් අගස්තර සෘෂි පුත්‍රයා විසින් කළැයි සම්මත ග්‍රන්ථ ගණනාවකින් දැනට සොයාගත හැක්කේ කිහිපයක් පමණකි. ඒවා ද ලක්දිව කොතැනකින් හෝ සොයා ගැනීමට තරම් භාග්‍යවත් නොවීමු. එම පොත් ස්වල්පය ද රචනා වී ඇත්තේ සකු බසිනි. මෙතෙක් පළවී ඇත්තේ ද භාරතයේ ය.

ඉන් එකක් වන උඩ්ඩිය තන්ත්‍රය සිංහලයට පෙරළා කලකට ඉහත දී පළ කෙළෙමු. මේ කුමාර තන්ත්‍රය ද භාරතයේ පළ වූ එවැනි ම ග්‍රන්ථයකි. ළඳරු රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර ඇතුළත් මෙය අගනා වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයකි.

රාවණ රජ කාලයේ ලක්දිව තොරතුරු ගවේෂනය කරන පුරාවිද්‍යාඥයනට, ඉතිහාසඥයනට සහ ඒවා ගැන උනන්දුවක් දක්වන සියලු දෙනාටම මේ පොත් පරිශීලනය කිරීම වැදගත් බව නොරහසකි. මෙය වෛද්‍යවරුනට මෙන් ම ඒ සියලු දෙනාට ද මඳ හෝ උපකාරයක් වේවා යි පතමු.

අපගේ ආරාධනය සතුවත් පිළිගෙන ඉතා කෙටි කලකින් අනා සන්නයක් සැපයූ පණ්ඩිත සීවලී බණ්ඩාර වෙදදරු තුමන්ට අපගේත් අප පාඨකයින්ගේත් නොමඳ තූතිය හිමි වෙයි.

මොඩන් පොත් සමාගම

2558 බිහර මස පුත් පොතෝ දින ය.
2014 ඔක්තෝබර් 08.

පටුන

1 මාතෘකාග්‍රහණය හෙවත් බාලගිරි යක්ෂිණී දෙසය

නන්දනා නාම මාතෘකා /1

සුනන්ද නාම මාතෘකා /4

සුරනා නාම මාතෘකා /7

මුඛමුණ්ඩිකා නාම මාතෘකා /9

කටපුරනා නාම මාතෘකා /11

ශතකිකා නාම මාතෘකා /13

ශ්‍රෂ්ඨරෙවතී නාම මාතෘකා /16

ආයතීකා නාම මාතෘකා /18

භූසුතිකා නාම මාතෘකා /20

නිසීතා නාම මාතෘකා /22

පිලිපිවණිකා නාම මාතෘකා /24

කාමුකා නාම මාතෘකා /27

2 ලදරු රෝග හේතු /29

තනකිරි දූෂිතවන අන්දම /29

දත් හටගැනීම සියලු රෝගයට මූලයි /30

චාතයෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග /30

පිතෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග /31

සෙමෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග /31

මේකිරි නො වැළකවිය යුතු බව /32

3 වයස අනුව ශාෂධ මාත්‍රාව /32

බාලයාට ශාෂධ මාත්‍රාව /32

පළමු මස ශාෂධ මාත්‍රාව /33

පළමු වස සිට සොළොස් වසට ශාෂධ මාත්‍රාව /33

සොළොස් වසට පසු ශාෂධ මාත්‍රාව /34

වූණි, කල්ක, අවලේභ සහ කෂාය සඳහා මාත්‍රාව /34

4 බාලරෝග ලක්ෂණ සහ ප්‍රතිකාර

කුකුතක රෝග ලක්ෂණ හා ඊට ප්‍රතිකාර /37

මාන්දම්(පාරිගර්හික) රෝගය /39

තාලකණ්ටක රෝගය /40

මහා පද්ම රෝගය /42

5 ජීවර විකතිත්සා /45

කිරිමවුන්ගේ සහ ලදරුවන්ගේ වා උණට /45

ලදරුවන්ගේ වා උණට /45

ලදරුවන්ගේ පිත් උණට /45

ලදරුවන්ගේ තුන් දෙසින් ආ උණට /47

ලදරුවන්ගේ සතතක උණට /47

ලදරුවන්ගේ පිත් සෙම් උණට /48

ඊටම ශීත කශායක් /48

රත්පිත් ආදිය සහිත සියලු දෙසට /49

ලදරුවන් ගේ සීත උණට /50

ලදරුවන් ගේ ඒකානික උණට /50-51

ලදරුවන් ගේ වා සෙම් උණට චතුර්දිකය /51

ලදරුවන් ගේ සෙම් උණට /52

ලදරුවන් ගේ සන්නිපාත උණට /52

ලදරුවන් ගේ පිතට පිපාසයට දහයට සහ උණට /53

ලදරුවන් ගේ වමනය ඇදුම කැස්ස සහ පිත්උණට /53

ලදරුවන් ගේ සියලු සෙම් උණට /54

ලදරුවන් ගේ උණ ඇදුම කැස්ස සහ මන්දගතියට /54

ලදරුවන් ගේ පුෂ්ටිමත් භාවයට වා පිත් උණට,

දූවිල්ලට, පිපාසයට, සිහිමුලාවට, අරුචියට,

කැරැකූවිල්ලට සහ රත්පිතට /55

6 අභිසාර විකිත්සා /57

අභිසාරයට අවලෝකයක් /57

අභිසාරයට කශායක් /58

අභිසාරයට මූණියක් /58 - 59

වමනයට, අභිසාරයට වූණියක් /59

උණ අභිසාරයට ලේනයක් /60

අභිසාරයට තවත් ඖෂධයක් /60

ආම අභිසාරයට ලේනයක් /61

ලේ අභිසාරයට පේයාවක් /61

සියලු අභිසාරයට /62

උණ අභිසාරයට ලේනයක් /62

ග්‍රහණිය, වාතරෝග, සංගමාලය සහිත

උණ අභිසාරය, පාණ්ඩුව ආදී සියලු රෝග නසා

බඩගිනි වැඩීමට ලේනයක් /63

රක්තාභිසාරය, කැස්ස, ඇදුම සහ වමනයට /64

7 ග්‍රහණි විකිත්සා /65

ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණියට වූණියක් /65

ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණි රූජාවට වූණියක් /66

ග්‍රහණියට ලේනයක් /66

සෙමෙන් හටගත් ග්‍රහණියට වූණියක් /67

තුන් දෙසින් හටගත් ග්‍රහණියට වූණි /67-68

8 අශීස් විකිත්සා /69

අශීස් ලේ නැවතීමට /69

සියලු අශීස් හරණයට /70

ලේ ගලන අශීසට /70

රක්තාශීසට, ශූලය හා ආමාජීණියට, අශීසට /71

අජීණී ශූල ගුල්ම අනාහයට හා අග්නිමාත්ස්‍යයට /72

අජීණීයට හා විසූචිකාවට /72

හස්මකාග්නියට(විධග්ධාජීණීයට) /73-74

9 කාසශාස විකිත්සා /75

කාසශාසයට /75

හිතකාශාසයට /76

කැස්ස ඇදුම හා උණට /76

- උණ වමනය සහිත කැස්සට /77
 කැස්ස සමනයට පානයක් /77
 පස්වැදූරුම් කැස්සට ලේනයක් /78
 දූෂාධ්‍ය කැස්සට ලේනයක් /78
 පස්වැදූරුම් කැස්සට වූණියක් /79
 පස්වැදූරුම් තියුණු කැස්සට ලේනයක් /79
 උග්‍ර කැසිමුසට කසායක් /80
 වියලි කැස්සට /80
 කෂයරෝගයට ලේනයක් /81
 ශරීර පුෂ්ටියට සහ කෂයරෝග නාශයට /82

10 හික්කාෂර්දි විකිත්සා /83

- හික්කාවට ලේනයක් /83
 හික්කාවට ධන්වන්තරී සෘෂීන්ගේ කශාය /83
 හික්කාවට සහ කල්තිය වමනයට /84
 වමන අභිසාරයට /84
 අධෝතාගයේ දෝෂයෙන් හටගත් වමනයට /85
 දුකසේ සුවකළ යුතු වමනයට /85
 පිපාසා වමන අභිසාරයට /86
 වමන උණට /86
 ළදරුවන්ගේ කිරිවමනයට /87
 හික්කා වමනයට /87
 පිපාසා සමනයට ලේනයක් /88
 බලවත් පිපාසයට ලේනයක් /88

11 උදර රෝග විකිත්සා

- බඩපිළුමට සහ වාතවේදනාවට /89
 හිතර හඩන ළමුන්ට සහනදායී ලේනයක් /89
 තැබ තේ ගුදයෙහි ලේපනයෙන් විරේචනය /90
 ශෝධන විරේකයක් /90
 අධික හිත්ත සමනයට /91
 ස්මෘතිය, ශරීර ශක්තිය හා පෝෂණයට /92

උණ, බාල රෝග නසා බල-වණී වැඩීමට තෙලක් /93
ශරීර ශක්තිය-බලය වැඩීමට ඝාතයක් /94
ඉදිමුමට ලේපයක් /94
නැබ ඉදිමුමට ස්වේදයක් /95
පැසවූ නැබට ආලේප /95-96

12 විවිධ රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර /97

ගුදපාකයට ඖෂධ /97
තුඩාල, විසස්පු ගෙඩි, උණ සඳහා ඔසු /98
සිධිම, සුදුකබර, හොරි, විවර්චිකා ආදී වම් රෝගවලට /98
තල්ල පැසවීමට හා දන්තපාලියට ඔසු /99
දත් මතුවන කල හටගන්නා රෝගවලට /99
දත් එන වේදනාවට සහ කුරුණ්ඩයට /100
තොල කට වණවීමට /100
කට ඇදවීමට හා කෙල වැගිරීමට /101
මුව පැසවීම සඳහා ඔසු /101-102
තාලුකණ්ටක රෝගයට ඔසු /102
වාතයෙන් හටගත් මුත්‍රකෘට්‍යයට /103
සෙමෙන් හටගත් මුත්‍රකෘට්‍යයට /103
කල්ගිය වාත වේදනාවට ඔසු /104
දරුණු මුත්‍ර බැඳීමට පිළියමක් /104
මුත්‍ර බැඳීමට ලේනයක් /105
අපචි නම් රෝගයට රොටියක් /105
චිත්තෝන්මාදය හා අපස්මාරය සහිත අපතත්ත්‍රයට /106
රත්පිතට ඖෂධයක් /106
රත්පිතට ඝාතයක් /107
නාසයෙන් ලේ වැගිරීම නැවතීමට /107
මන්දගතියට සහ වාත ගුල්මයට /108
වාත තැවිල්ලක් /109
අපස්මාරයට /109
උදවතියට වර්තියක් /110

- හෘදයාබාධයට ලේනයක් /110
 දරුවන් ගේ සිහිමුලාවට ලේනයක් /111
 තුන්දෙසින් හටගත් සිහිමුලාව සහිත උණට /111
 සියලු සිහිමුලාවට හිත දෑ /112
 හිමර රෝගයට /113
 දහය හෙවත් දෑවිල්ලට /113-114
 බඩපණුවන් දුර්ලිමට ලේනයක් /115
 පාණ්ඩුවට සහ පරිණාම ශූලයට /115
 සවර හෙදයට ලේනයක් /116
 සවර හෙදයට පේයාවක් /116
 කැස්ස සහිත පාණ්ඩුව හා වේදනාවට 4ලේනයක් /117
 පණුවන් වැටෙන්නට දුමක් /117
 ශීත උණට ශීත කෘය /118

13 අක්ෂරෝග විකිත්සා

- ඇසේ කැසීම දෑවිල්ල සහ වේදනාවට /119
 ඇස් දෑවිල්ල, කළු වැගිරීම සහ අභිෂන්දයට /120
 ඇස හිමරයට, අර්බුදයට සහ විපිටයට /120
 ඇස කැසීම, අර්දිතය සහ ඇසිපිය රෝගවලට /121

14 කර්ණරෝග විකිත්සා

- කණිශූලයට ප්‍රතිකාර /122
 කණ පැසවීමට ප්‍රතිකාර /123

ರಾವಣಾ ದೇ
ವೃತ್ತಾರ ಕವಿತೆಯ

ರಾವಣಕೃತಕುಮಾರತನ್ತ್ರ:

මාතෘකාග්‍රහණය හෙවත් බාලගිරි යක්ෂණී දෙය

නන්දනා නාම මාතෘකා

ප්‍රථම දිවසෙ මාසෙ වණේ වා ගෘහණාති නන්දනා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ. අශුභං ශබ්දං මුඤ්චති ආතකාරං ච කරොති සතනං න ගෘහණාති. බලිං තස්‍ය ප්‍රවක්ෂ්‍යාමි. යෙන සමපදාතෙ අහම්. නද්‍යුතයතටමෘතනිකාං ගෘහීතවා පුතතලිකාං කෘතවා ශුඛෙලාදනං ශුඛලපුෂ්පං ශුඛලාූ සපතධවජාූ සපතපුද්ඵජාූ සපතසවයනිකාූ සපතවටකාූ සපත- ශෂකුලිකාූ සපතජමබ්‍රථලානි සපතමුෂ්ටිකාූ ගන්ධාූ පුෂ්පං තාමබ්‍රලං මත්ස්‍යමාංසං සුරා අග්‍රයභක්තභව පූර්වසාං දිශි චතුශ්‍යපේ මධ්‍යාහ්නෙ බලිදීතව්‍යෑ.

ප්‍රථම - පළමු, දිවසෙ - දවසෙහි (හෝ), මාසෙ - පළමු මාසයෙහි (හෝ), වණේ වා - පළමු වසරෙහි (හෝ), නන්දනා නාම - නන්දනා නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගනියි. තයා - ඇ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - පවතී; අශුභං - අනිටු, ශබ්දං - ශබ්දයක්, මුඤ්චති - පිටකරයි. ආතකාරං ච - ඔක්කාරය ද, කරොති - කරයි; සතනං - තනකිරී, න ගෘහණාති - නො ගනියි; යෙන - යමකින්, අහම් - සුව, සමපදාතෙ - සලසා ද, තස්‍ය - ඒ සඳහා, බලිං - බලි (දෙළ), ප්‍රවක්ෂ්‍යාමි - පවසන්නෙමි; නද්‍යුතයතට - ගහ දෙපස ඉවුරු දෙකෙන්, මෘතනිකාං - මැටි, ගෘහීතවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්(බෝතික්කේකු වැනි), කෘතවා - සැර, ශුඛෙලාදනං - සුදුබත්, ශුඛලපුෂ්පං -

සුදුමල්, ශුක්ලා සපතධවජා - සුදුකොඩි හතක්, සපතප්පදීපා - පහත් හතක්, සපතසවසතිකා - ස්වස්තික හතක්, සපතවටකා - ලඬ්ඬු¹ හතක්, සපතශ්මකුලිකා - කැවිලි හතක්, සපතජමබ්ඵලානි - ජම්බු ගෙඩි හතක්, සපතමුෂටිකා - මීටවල් හතක්(අනුරු), ගජධා - සුවඳ වර්ග, පූජා - මල්, තාමබ්බල - බුලත්, මහසා - මාළු, මාංස - මස්, සුරා - මත්වතුර, අග්‍රය භක්තශව - උතුම්(නොඉඳුල්) ආහාර, පූජිසාං දිශි - පෙරදිග(නැගෙනහිර), චතුශ්‍රපථ - සිවුමංසලක දී, මධ්‍යාහන - මැදියම් වේලාවේ, බලිදීතව්‍ය - බලි පිදේනි දිය යුතුය.

දරුවෙකු උපන් පළමු දිනය, පළමු මාසය හෝ පළමු වසර ඇතුළත බාලග්‍රහ දෙසක් ඇති වේ නම් එය නන්දනා නම් මැයගෙන් ඇති වේ. ඇය විසින් දරුවාට ලෙඩ කිරීම ඇරඹූ විගසින් දරුවාට උණ හට ගනියි. අමුතු අග්‍රහ හඬක් පිටකරයි. මක්කාරය පවතින අතර තන කිරි නොබෝයි. මෙම අවස්ථාවට පිළියම් වශයෙන් ගත දෙපසින් ම ඉවුරෙහි මැටි රැගෙන කුඩා රුවක් තනා ඉන්පසුව සුදුබත්, සුදුමල්, සුදුකොඩි හතක්, පහත් හතක්, ස්වස්තික කොඩි හතක්, ලඬ්ඬු හතක්, කැවිලි හතක්, ජම්බු ගෙඩි හතක්, කිසියම් ධාන්‍ය වර්ග වැනි දේ මීටවල් හතක්, සුවඳ වර්ග, මල්, බුලත්, මාළු, මස්, මත්වතුර හා උතුම් ලෙස සැකසූ ආහාර නැගෙනහිර දිශාවේ ඇති සිවුමංසලක තබා මැදියම් වේලාවේ බලි පිදේනි දිය යුතුය.

තතොග්‍රහප්පත්‍රං කුමෙන ප්‍රභූපාශ යානතප්පදකෙන
 සත්‍යාපයෙන් රසොප සිද්ධාත්මක මෙෂයාඛන නිමිමපත්
 ශිවතිමාලොක බාලකං ධූපයෙන්.

1 නිකුත් විසින් වෙසෙසින් ගණදෙව්දත් පිදුමට යොදා ගන්නා කැවිලි වෙසෙසක්. මේ සඳහා අන්තරා ද මැනවි.

මන්ත්‍රය

ශ්‍රී. නමෝ භාග්‍යණ්‍යය අමුත්තාය² ව්‍යාධිං තත තත (මුත්තා) (මුත්තා)
 ශ්‍රී. එච් සවාහා

එවං දිනත්‍රයං බලිං දත්වා චතුර්ථිවසෙ ප්‍රාණමණං
 හොජයෙන් තතා සමපදාතෙ භුතම්.

තතා - ඉත්පසු, අභවත්පත්‍රං - ඇසතු බෝ පතක්, භූමික -
 පැත් කලයෙහි, ප්‍රසන්නා - බහා, ගාතනාදකෙන - සෙත්
 පැතිත්, ස්නාපයෙන් - නතවන්නේ ය; රසොන - සුදුසුන,
 සිද්ධාත්ත - අබ, මෙමග්ගා - එළඹෙනු, නිමග්ග -
 කොහොඹ කොළ, ශිවිනිමිලො - ශිව දෙවියන්ට පූජා කළ,
 මල්, බාලකං - ඉරිවේරිය, පූජයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

(ශ්‍රී. නමෝ . . . මන්ත්‍රය ජප කරන්න.)

එවං - මෙසේ, දිනත්‍රයං - දින තුනක්, බලිං - බලි, දත්වා දී,
 චතුර්ථිවසෙ - සිව්වන දිනයෙහි, ප්‍රාණමණං - බමුණන්ට,
 හොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එහිත්, භුතම් - (උමයා)
 සුවයකට, සමපදාතෙ - පැමිණේ.

ඇසතු බෝ පතක් රැගෙන පැත් කලයෙහි බහා සෙත් පැතිත්
 නතවන්නේ ය. සුදුසුන, අබ, එළඹෙනු, කොහොඹ කොළ, ශිව
 දෙවියන්ට පූජා කළ මල්, ඉරිවේරිය යන ද්‍රව්‍යවලින් මන්ත්‍රය
 ජප කරමින් දුම් දෙන්නේ ය.

මේ අයුරින් දින තුන ම බලි පිදෙහි දී සිව්වන දින බමුණන්ට
 දන් දෙන්නේ ය. එසේ කිරීමෙන් දරුවාට සුව සැලසේ.

2 මෙම මන්ත්‍රයේ අමුත්තා යන තැනට ආතුර උදරුවා ගේ නම යෙදිය යුතුය.
 උදා:- ස්වරාත්ත නමක් නම් ලසන්ත, දිනතා; ලසන්තායා, දිනතායා
 වශයෙනුත් නලන්ත නමක් නම් සතන්, පසන් ආදී වශයෙන් එය සතන්
 නාමිනා, පසන් නාමිනා ආදී වශයෙන් යෙදිය යුතුය. අමුත්තා යන සිංහල
 තැන මෙසේ යෙදිය යුතුය.

සුනන්ද නාම මාතෘකා

දව්තියෙ දිවසෙ මාසෙ වනේ වා ගෘහණාති සුනන්ද නාම මාතෘකා. තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරං, වසන්තරුන්මිලයති ගාත්‍රමුදෙවජයති න ගෙනෙ කුන්දති. සත්තං න ගෘහණාති ආතකාරං ච භවති බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි යෙන සමපදානෙ ඥාතමි.

දව්තියෙ - දෙ වැනි, දිවසෙ - දවසේ, මාසෙ - දෙ වැනි මාසයෙහි (හෝ), වනේ වා - වසරෙහි (හෝ), සුනන්ද නාම - සුනන්ද නම්, මාතෘකා - මෑය (ගනිය); තයා - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු වැ, ජවරං - උණ පවති. වසන්ත - ඇස්, උන්මිලයති - උඩුකුරු වෙයි; ගාත්‍රාමි - අත්පා, උදෙවජයති - වෙවුලයි; න ගෙනෙ - නො හිඳයි; කුන්දති - අඩයි; සත්තං - කිරි, න ගෘහණාති - නො ගනිය; ආතකාරං ච - ඔක්කාරය ද, භවති - වෙයි; යෙන - යම් ක්‍රියාවක්, ඥාතමි - සුවය, සමපදානෙ - සලසා ද, තසා - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ (පිදේනි), ප්‍රවක්‍ෂාමි - පවසන්නෙමි.

දරුවා ඉපිද දෙවෙනි දිනයේ දී, දෙවන මාසයේ දී හෝ දෙවන වසරේ දී හෝ සුනන්ද නම් මෑය බාල ග්‍රහ දේව ඇති කරයි. එවිට ලෙඩ වූ විගස උණ ඇතිවෙයි. ඇස් උඩුකුරු වෙයි. අත් පා වෙවුලයි. නො හිඳයි. අඩයි. කිරි නො බොයි. ඔක්කාර ගතිය ඇති වේ. මේ සඳහා පිළියම් වශයෙන් මෙසේ සඳහන් වේ.

තණ්ඩුලං හලපෘෂෙටකං දධි ගුඩ ඝෘතෙශ්ව මිශ්‍රිතං
 ශරාවෙකං ගන්ධතාමබ්‍රලං පීතපුෂ්පං සපතපීතධවජාඃ
 සපතප්‍රදීපාඃ දශසවසතිකා මතසාමාංසං සුරා තිලවූණීනි
 පශ්චිමායාං දිශි චතුෂ්පථෙ බලිදේයාඃ.

තණ්ඩුලං - සහල්, හලපෘෂෙටකං - එක් මිටක්, දධි - දිකිරි,
 ගුඩ - උක්හකුරු, ඝෘතෙශ්ව - ගිතෙලින් ද, මිශ්‍රිතං - මිශ්‍රකර,
 එකං ශරා - එක් ශාරාවක් ද, ගන්ධතාමබ්‍රලං - සුවඳ බුලත්,
 පීතපුෂ්පං - කහ මල්, සපතපීතධවජාඃ - කහ කොඩි හතක්,
 සපතප්‍රදීපාඃ - පහත් හතක් ද, දශසවසතිකා - ස්වස්තික
 දහයක්, මතසා - මාළු, මාංසං - මස්, සුරා - මත් වතුර,
 තිලවූණීනි - තලසුණු, පශ්චිමායාං - බටහිර, දිශි - දිශාවෙහි,
 චතුෂ්පථෙ - සිව්මංසලක දී, බලිඃ - දෙළ, දෙයා - දිය යුතු ය.

සහල්, මුදවපු කිරි, උක්හකුරු, ගිතෙල් ද මිශ්‍රකර එක් ශාරාවක් ද
 සුවඳ වහි, බුලත්, කහමල්, කහ කොඩි හතක්, පහත් හතක් ද
 ස්වස්තික දහයක්, මාළු, මස්, මත්වතුර, තල සුණු සහිතව
 බටහිර දිශ සිව්මංසලක දෙළ පිදේනි දීම කළ යුතු ය.

දිනානි ත්‍රිණි සන්ධ්‍යායාමී තතඃ ශාන්තපුදකෙන සනාපයෙන්.
 ශිවතිථාලං සිද්ධාත්ම මාථාරලොම උගිර බාල ඝෘතෙශ්වං
 දද්ධන්.

ත්‍රිණි දිනානි - දින තුනක්, සන්ධ්‍යායාමී - සන්ධ්‍යා (තුනක්),
 බලිඃ - බලි (දෙළ), දෙයා - දිය යුතුය; තතඃ - ඉක්බිති,
 ශාන්ති උදකෙන - යෙන් ජලයෙන්, ස්නාපයෙන් - නාවන්නේ ය.
 ශිවතිථාලං - ශිව දෙවියන්ට පුදකළ මල්, සිද්ධාත්ම - අබ,
 මාථාරලොම - බළල් ලෝම, උගිර - සැවැත්දා, බාල -
 ඉරිවේරිය, ඝෘතො - ගිතෙලින්, දූපං - දුම්, දද්ධන් -
 දෙන්නේ ය.

දින තුනක් සවස් කාල තුනක් දෙළ දීම කළ යුතුය. ඉන්පසු සෙත් පැතින් දරුවා තහවුන්තේ ය. ශිව දෙවිඳුන්ට පූජා කළ මල්, අබ, බලල් ලොම්, සැවැන්දරා, ඉරිවේරිය, හිතෙල් වලින් දුම් දෙන අතර මන්ත්‍රය ජප කළ යුතු ය.

ශ්‍රී. නමෝ භාරායණාය අමුකසා ව්‍යාධිං හන හන මුඤ්ච මුඤ්ච හ්‍රිං ඵට් සවාහා //

(ශ්‍රී. නමෝ මන්ත්‍රය කියන්න.)

චතුර්ථිවයෙ බ්‍රාහ්මණං නොජයෙත්. තතා සමපදාතෙ ගුහම්.

චතුර්ථිවයෙ - සතරවන දිනයෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, නොජයෙත් - දන්දෙන්නේ ය; තතා- එයින්, ගුහං - (ළමයා) සැපතට, සමපදාතෙ - පැමිණේ.

සතරවන දිනයෙහි බමුණන්ට දන්දීමෙන් දරුවාට සුවය ලැබෙයි.

* * * *

පූතනා නාම මාතෘකා

තෘතීයේ දිවසේ මාසේ වජේ වා ගෘහණාති පූතනා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ. ගාත්‍රමුදෙවජයති සතන්තං න ගෘහණාති මුෂටිං බධනාති කුන්දති උඛ්ඨං නිරික්ෂතෙ. බලිං තස්ස ප්‍රවක්ෂ්‍යාමි යෙන සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

නද්‍යුගයතටමෘතතිකාං ගෘහිතවා පූතනලිකාං කෘතවා ගතඛප්‍රෂ්‍යතාමබුල රක්තචන්දන රක්තප්‍රෂ්‍යාණි. සපත-රක්තධවජා සපතප්‍රදීපා සපතසවසතිකා. පක්ෂිමාංසං සුරා අග්‍රයභක්තගව දක්ෂිණාසාං දිශි අපරාගෙණ චතුෂ්‍පථේ බලිදීතව්‍යා. ශිවනිථීලාස ශුගශුලු සථිප නිමබ්‍යෙ මෙෂශංගෙර්දිනත්‍රයං ධූපයෙන්.

මිං නමො නාරායණාය අමුක බාලසා ව්‍යාධිං තන තන මුක්ඛ මුක්ඛ ත්‍රාසය ත්‍රාසය සවාහා.

චතුරේ දිවසේ බ්‍රාහ්මණං භෝජයෙන් තතා සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

තෘතීයේ - තුන්වෙනි, දිවසේ - දවසෙහි, මාසේ - මාසයෙහි, වජේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, පූතනා - පුතනා, නාම - නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගණියි; තයා - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැත්ත්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - වෙයි; ගාත්‍රං - අත්පා, උදෙවජයති - වෙවුලයි. සතන්තං - කිරි, න ගෘහණාති - නො ගනියි. මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; කුන්දති - හඩයි; උඛ්ඨං - උඩ, නිරික්ෂතෙ - බලයි; තස්ස - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂ්‍යාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවය, සමපද්‍යතෙ - සැළසේ.

නද්‍යුගයතට - ගං ඉවුරු දෙපස, මෘතතිකාං - මැටි, ගෘහිතවා - ගෙන, පූතනලිකාං - කුඩා රුවක්, කෘතවා - කර, ගතඛ-ප්‍රෂ්‍යතාමබුල - සුවඳ මල් බුලත්, රක්තචන්දන - රත්හඳුන්,

රකතප්‍රාසාදාණි - රකුමල්, සපතරකතධව්‍යා - රකු කොඩි
 හතක්, සපතප්‍රදීපා - පහන් හතක්, සපතසවයතිකා -
 ස්වස්තික හතක්, පසම්මාංසං - කුරුලු මස්, සුරා - මත්වතුර,
 අග්‍රයකතතභව - උතුම් ආකාරය, දසම්මාසායාං දිගි - දකුණු
 දිග, අපරානෙණ - පස්වරු කාලයේ, චතුෂ්පථෙ - සිව්මංසලක,
 බලිය - බිලි(දෙළ), දතව්‍යා - දිය යුතුය.

ශිවතිථිලා - ශිව දෙවියන්ට පූජා කළ මල්, ගුහගුලු - ගුහල්,
 සථිප - අබ, නිමබපත්‍ර - කොහොඹ කොළ, මෙමසංග -
 එළඹෙනු (මේවායින්), දිනප්‍රායං - දින තුනක්, ධූපයෙන් -
 දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍රය ද ජප කරන්නේ ය.

චතුසේ - සිව්වෙති, දිවසෙ - දිනයෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට,
 කොපයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ගුහං - (ලමකට)
 සුවය, සමපද්‍රුතෙ - පැමිණේ.

දරුවා ඉපදී තත්වන දිනයේදී තත්වන මාසයේදී තත්වන
 අවුරුද්දේදී පුතනා නම් මැය විසින් බාල ග්‍රහ දේව්‍ය ඇති
 කරයි. එවිට පළමුව උණ ඇති වෙයි. අත්පා ද වෙවුලයි. කිරි
 නො බොයි. මීට මොළවා ගනියි. හඩයි. උඩ බලයි. මේ සඳහා
 පිළියම් වශයෙන් ගං ඉවුරු දෙපස මැටි රැගෙන කුඩා රුවක්
 තනා සුවදමල්, බුලත්, රත්තලුන්, රකුමල්, රකු කොඩි හතක්,
 පහන් හතක්, ස්වස්තික හතක්, කුරුලු මස්, මත්වතුර, උතුම්
 ආකාර දකුණු දිග තබා සවස් කාලයෙහි සිටුමංසලක දෙළ
 පිදේහි දිය යුතු ය. ශිව දෙවියන්ට පූජා කළ මල්, ගුහල්, අබ,
 කොහොඹ කොළ, එළ ආකූඬ යන මේවායින් දින තුනක් දුම්
 දිය යුතු අතර මන්ත්‍ර ජපය සිදු කළ යුතු ය.

මන්ත්‍රය: ඕං නමෝ නාරායණාය අමුක බාලසා වහධිං හන
 හන මුඤ්ච මුඤ්ච භ්‍රායය භ්‍රායය සවාහා

සිටුවෙති දිනයෙහි බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව වෙයි.

* * *

මුඛමුණ්ඩිකා නාම මාතෘකා

චතුරේදිවසෙ මාසෙ වණේ වා ගෘහණාති මුඛමුණ්ඩිකා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජරා; ශ්‍රීවාං නාමයති අකෂිණී උන්මීලයති සතන්තං න ගෘහණාති රොදිති සවපිති මුෂටිං බධනාති. බලිං තසා ප්‍රවක්ෂාමි යෙන සමපදාතෙ ශුභමි.

නදුෂ්භයතටමෘතතිකාං ගෘහිතවා පුතතලිකාං කෘතවා උපලපුෂ්ඨං ගතධි තාමබ්බලං දශධවජා; වතචාරා; ප්‍රදීපා; ත්‍රයොදශසවසතිකා; මතසාමාංසං සුරා අග්‍රයතකතශව උතතරසතං දිශි අපරාතෙණ චතුෂ්ඨපෙ බලිං දද්ධත්. ආදාමාසිකො ධූපා.

මිං නාරායණාය අමුකසා වතාධිං තත තත මුක්ඛ මුක්ඛ භවානා.

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං භොජයෙන් තතා; සමපදාතෙ ශුභමි.

චතුරේ - සතරවත, දිවසේ - දවසෙහි, මාසේ - මාසයෙහි, වණේ වා - වසරේ දී හෝ, මුඛමුණ්ඩිකා නාම - මුඛමුණ්ඩිකා නමි, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගනියි; තයා - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජරා - උණ, භවති - වෙයි; ශ්‍රීවාං - බෙල්ල, නාමයති - තැමෙයි; අකෂිණී - ඇස්, උන්මීලයති - උඩුකුරු වෙයි; සතන්තං - කිරි, න ගෘහණාති - නො ගනියි; රොදිති - හඬයි; සවපිති - හිඳයි; මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; තසා - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවය, සමපදාතෙ - සැලසේ.

නදසුභයනට - ගං ඉවුරු දෙපස, මෘතතිකාං - මැටි, ගෘහිණි
 - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, කෘතා - කර, උපල-
 ප්‍රාපං - මානෙල් මල්, ගන්ධ තාමබුලං - සුවඳ හා බුලත්,
 දශධවජා - කොඩි දහයක්, චතොරා ප්‍රදීපා - පහත් හතරක්,
 ත්‍රයොදශසවසතිකා - දහතුනක් ස්වස්තික, මතස්‍යමංසං -
 මස් මාළු, සුරා - මත්වතුර, අග්‍රයහකතශ්‍ව - උතුම් ආහාරය,
 උතතරසාං දිශි - උතුරු දිග, අපරාගෙණ - සවස, චතුෂ්‍පථෙ
 - සිවුමංසලක, බලිං - බිලි, දද්‍යත් - දෙන්නේ ය; ආද්‍ය - මුලින්,
 මායිකො - (තෙවන)මාසයේ, ධූපා - දුම භාවිත කරන්නේ ය.

මත්ත්‍රය: මිං නාරායණාය අමුකස්‍ය ව්‍යාධිං හන හන මුඤ්ච
 මුඤ්ච සාහාය්‍යං

චතුරේචී - සිව්වෙනි, දිවසෙ - දිනයෙහි, බ්‍රාහ්මණං -
 බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශුභම්
 - (ලම්සාව) සුවය, සමපද්‍යතෙ - පැමිණේ.

දරුවා ඉපිද සතරවන දිනයේ හෝ සතරවන මාසයේ හෝ
 සතරවන වසරෙහි මුඛ මණ්ඩිකා නම් මැය ගනියි. එහි බලපෑම
 ඇති වූ විගස පළමුව උණ ඇති වෙයි. එසේ ම බෙල්ල නැමෙයි.
 ඇස් උඩුකුරු වෙයි. කිරි නො බොයි. හඩයි. නිදයි. මිට මොළුවා
 ගෙන සිටියි. එම බාල ශ්‍රත දෝෂයට දෙළ වශයෙන් ගං ඉවුරු
 දෙපස මැටි ගෙන කුඩා රුවක් සාදා මානෙල් මල්, සුවඳ වර්ෂා හා
 බුලත් ද කොඩි දහයක්, පහත් හතරක්, ස්වස්තික දහතුනක්,
 මස්, මාළු, මත් වතුර සහිත උතුම් ආහාර උතුරු දිග සවස්
 කාලයෙහි සිවුමංසලක දී දෙළ දෙන්නේ ය. තෙවැනි මාසය
 සඳුනා(කලින් කියන ලද) භාවිත දුම මේ අවස්ථාවට ද භාවිත
 කරන්න. පසුව මත්ත්‍රය ජප කර සිවුවෙනි දිනයේ බමුණන්ට
 දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව වෙයි.

* * *

කටපූතනා නාම මාතෘකා

පඤ්චමෙ දිවසෙ මාසෙ චෛ වා ගෘහණාති කටපූතනා
 නාම මාතෘකා. තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ
 ගාත්‍රමුද්දේජයති සත්තං න ගෘහණාති මුෂටිං ච බධනාති.
 බලිං තස්‍ය ප්‍රචක්ෂ්‍යාමි යෙන සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

පඤ්චමෙ - පස්වෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි හෝ, මාසෙ -
 මාසයෙහි හෝ, චෛ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, කටපූතනා -
 කටපූතනා, නාම - නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගනියි;
 තයා - ඈ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං -
 පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - වෙයි; ගාත්‍රමි - අත්පා,
 උද්දේජයති - වෙවුලයි; සත්තං - කිරි, න ගෘහණාති -
 නො ගනියි; මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; තස්‍ය -
 ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රචක්ෂ්‍යාමි - පවසමි; යෙන - එයින්,
 ශුභමි - සුවය, සමපද්‍යතෙ - සැළසේ.

කුමභකාරචක්‍රස්‍ය මෘතතිකාං ගෘහීතවා පුතතලිකාං නිමාය
 ගන්ධතාමබ්‍රලං ශුභෙලාදන්‍ය ශුභලපුෂ්‍පමි පඤ්චධවභූෂ
 පඤ්චප්‍රදීපාූ පඤ්චවටකාූ ඵෙශාන්‍යාං දිශි බලිදීතව්‍යා.

කුමභකාරචක්‍රස්‍ය - කුඹල්කරුවෙකු ගේ සකපෝරුවේ, මෘතතිකාං
 - මැටි, ගෘහීතවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, නිමාය -
 මවා, ගන්ධතාමබ්‍රලං - සුවඳ හා බුලත්, ශුභෙලාදන්‍ය - සුදුබත්,
 ශුභලපුෂ්‍පමි - සුදුමල්, පඤ්චධවභූෂ - කොඩි පහක්, පඤ්ච-
 ප්‍රදීපාූ - පහත් පහක්, පඤ්චවටකාූ - ලඩ්ඩු පහයි, ඵෙශාන්‍යාං
 දිශි - ඊශාන දිශාවෙහි, බලිං - දෙළ, දතව්‍යා - දිය යුතුය.

ශාන්තසුදකෙන සනාපයෙන් ශිවනිමාලං සජීනිමොකූ
 ගුගුලු නිමොපත්‍ර වාලක ඝෘතෙඤ්චං දද්‍යත්.

ඕං නමෝ නාරායණාය අමුකසා ව්‍යාධිං වූණීය වූණීය
 හන හන සවාහා

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං හොජයෙන් තතඃ සමපදාතෙ
 ශුහම්.

ශාන්ති උදකෙත - සෙන් ජලයෙන්, සනාපයෙන් - නහවන්නේ ය;
 ශිවතිථාලං - ශිව දෙවියන්ට පුද කළ මල්, සපිනිමේකඃ -
 තයිහුව, ගුහුලු - ගුහුල්, නිමබපත්‍ර - කොහොඹ කොළ, වාලක
 - ඉරිවේරිය, ඝෘතො - ගිතෙලින්, ධූපං - දුම්, දදාන් -
 දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය: ඕං නමෝ නාරායණාය අමුකසා ව්‍යාධිං වූණීය වූණීය
 හන හන සවාහා මන්ත්‍රය ජපකරන්නේ ය.

චතුරේ දිවසෙ - සතර වන දිවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට,
 හොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතඃ - එයින්, ශුහම් - සුවයක්,
 සමපදාතෙ - සැලසේ.

පස්වෙනි දිවසෙහි හෝ පස්වෙනි මාසයෙහි හෝ පස්වෙනි
 වසරෙහි කටපුතනා නම් මැය ගනියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමුව
 උණ ඇතිවෙයි. අත් පා වෙවුලයි. කිරි නො බොයි. මීට මොළවයි.
 ඒ සඳහා පිළියම් වශයෙන් දෙළ පවසමි. එමගින් සුවය ඇති වේ.

කුඹල්කරුවෙකු ගේ සක පෝරුවේ මැටි ගෙන කුඩා රුවක්
 තනා සුවද ද්‍රව්‍ය හා බුලත්, සුදුබත්, සුදුමල්, කොඩි පහක්,
 පහත් පහක්, ලඩ්ඩු පහක් සහිතව ඊශාන දිශාවෙහි දෙළ දිස
 යුතු ය. සෙන් ජලයෙන් නහවන්නේ ය. ශිව දෙවියන්ට පුද කළ
 මල්, තයිහුව, ගුහුල්, කොහොඹ කොළ, ඉරිවේරිය, ගිතෙල්
 යන මේවායින් දුම් දෙන්නේ ය. පසුව මන්ත්‍රය ජප කොට
 සතරවන දිනයෙහි බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුවයක්
 සැලසේ.

. . . .

ශක්‍යනිකා නාම මාතෘකා

මෙම දිවසෙ මාසෙ වනේ වා ගෘහණාති ශක්‍යනිකා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරා ශාත්‍ර හෙදං ච දර්ශනි දිවාරාත්‍රාවුත්තං භවති උඤ්චි නිරික්ෂතෙ. බලිං තසං ප්‍රවක්ෂතාමි යෙන සමපදානෙ අහමි.

පිෂටකෙන පුත්තලිකාං කෘත්වා අකලපුෂ්පං රක්තපුෂ්පං පිතපුෂ්පං ගන්ධං තාමබුලං දශප්‍රදීපා දශධවජා දශසවසතිකාං දශමුෂ්ටිකා දශවටිකා කෂි්රජලෝභිකා මත්ස්‍යමාසං සුරා ආගෙනයාං දිශි නිෂක්‍රානෙන මධ්‍යතෙන බලිං දපයෙන් ශාන්තපුදකෙන සනාපයෙන්.

ශිවනිථිලං රගෙන ගුහගුලු සඨිනිථික නිබ්බසත්‍රං ඝෘතෙධුපං දද්ධත්.

මිං තමෝ නාරායණාය වුණ්ඨ වුණ්ඨ තන තන සවානා

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං හොජයෙන් තතා සමපදානෙ අහමි.

මෙම දිවසෙ - සයවෙති දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි, වනේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, ශක්‍යනිකා නාම - ශක්‍යනිකා නමි, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගණිති, තයා - ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරා - උණ, භවති - වෙයි; ශාත්‍ර - අත්සා, හෙදං ච - ඉවතැලීම ද, දර්ශනි - දකී; දිවාරාත්‍රෙණ - දිවා හා රාත්‍රි කාලයෙහි, උත්තං - හැඟි සිටීම, භවති - වෙයි, උඤ්චි නිරික්ෂතෙ - උඩලැබී, තසං - ඒ සඳහා, බලිං - දෙණ, ප්‍රවක්ෂතාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, අහමි - කැපය, සමපදානෙ - සැලකේ

පිෂටකෙන - පිටිවලින්, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්(බෝහික්කෙකු),
 කෘත්වා - කර, ශුකලපුෂ්පං - සුදුමල්, රතතපුෂ්පං - රතුමල්,
 පිතපුෂ්පං - කහමල්, ගන්ධං - සුවඳ, තාමබුලං - බුලත්,
 දශපුද්දිපාෂා - පහත් දහයක්, දශධවජාෂා - කොඩි දහයක්,
 දශසවසතිකාං - ස්වස්තික දහයක්, දශමුෂ්ටිකාෂා - අග්ගලා
 දහයක්, දශවටකාෂා - ලඩ්ඩු දහයක්, ඤජිරජමබ්බිකා - කිරි
 මුසුව වණ්ඩුවේ තැම්බූ කැවුමක්(වණ්ඩු ආප්ප), මත්ස්යමාංසං
 - මාළු මස්, සුරා - මත්වතුර, ආගෙනයාං දිශි - ගිණිකොන
 දිශාවේ, නිෂක්වානෙන මධ්‍යාහ්නෙන - රූ මැදියමෙන් පසු (12
 පසු), බලිං - දෙළ, ද්වයෙන් - දෙන්නේ ය; ශාන්තසුදකෙන -
 සෙත් ජලයෙන්, සනාපයෙන් - නහවන්නේ ය.

ශිවනිෂාලං - ශිව දෙවිඳුන්ට පුද හළ මල්, රශ්මෙන - සුදුසු,
 ගුහගුල - ගුහල්, සපිනිෂේක - නයිහුව, නිමබපත්‍රං -
 කොහොඹ කොළ, ඝෘතෙන - ගිතෙල්වලින්, ධූපං - දුම්, දදක්
 - දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය

මං තමෝ නාරායණාය චූෂ්ඨිය චූෂ්ඨිය හත හත සවාහ්

චතුරේදිවකෙ - සතරවත දිනයේ, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්,
 තොජයෙන් දත් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ගුහම් - සුභයට,
 සමපදාතෙ - පැමිණේ.

සයවන දිනයෙහි හෝ සයවන මාසයෙහි හෝ සයවන වසරෙහි හෝ ශතකයක නම් මැය ගනියි. එම අවස්ථාවේ දී ම පළමුව උණ හටගනී. අත් පා වල ඉරිතැලීම දක්නට තිබේ. දහවල, රාත්‍රී කාලයෙහි උඩ බැලීම වෙයි. ඒ සඳහා දෙළ පවසමි. එයින් සුවය ඇති වෙයි.

පිටිවලින් කුඩා රුවක් තනා සුදුමල්, රතුමල්, කහමල්, සුවද ද්‍රව්‍ය, බුලත්, පහන් දහයක්, කොඩි දහයක්, ස්වස්තික දහයක්, අග්ගලා දහයක්, ලඩ්ඩු දහයක්, වණ්ඩු ආප්ප, මස්, මාළු, මත්වතුර ගිනිකොන දිශාවෙහි රැ මැදියමට (රාත්‍රී 12 පසු) පසු දෙළ දෙන්නේ ය. සෙන් පලයෙන් නහවන්නේ ය. ශිව දෙවියන්ට පුද හළ මල්, සුදුලූනු, ගුගුල්, නයිතුව, කොහොඹ කොළ, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍යවලින් දුම් දෙන්නේ ය. පසුව මන්ත්‍රය ජප කරන්නේ ය. සතරවන දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුවය ඇතිවේ.

* * * *

ශුෂ්කරේවතී නාම මාතෘකා

සපතමෙ දිවසෙ මාසෙ වජේ වා යද් ගෘහණාති ශුෂ්ක-
 රේවතී නාම මාතෘකා තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති
 ජවරූ ගාත්‍රමුදෙවජයති මුෂටිං බධනාති රොදිති. බලිං
 තස්‍ය ප්‍රවක්ෂාමි. යෙන සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

රක්තපුෂ්පං ශුක්ලපුෂ්පං ගන්ධතාමබ්‍රලං රක්තොදනා
 කාශරූූ ක්‍රයොදශසවසතිකාූූ මත්ස්‍යමාංසං සුරා ක්‍රයො-
 දශධවජාූූ පඤ්චප්‍රදීපාූූ පශ්චිමදිශාගෙ ග්‍රාමසකාශෙ
 අපරාන්තෙ වෘක්ෂමාශ්‍රිතාූූ බලිං දද්‍යත් ශාන්තසුදකෙන
 සනානමි. ගුහගුලු මෙෂශංගි සමීප උශිර වාලක
 ඝෘතෙඤ්චයෙත්.

සපතමෙ - සත්වෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි,
 වජේවා - වර්ෂයෙහි හෝ, යද් - යම් දිනක, ශුෂ්කරේවතී
 නාම - ශුෂ්කරේවතී නම්, මාතෘකා - මෑය, ගෘහණාති -
 ගනියි ද, තයා - ඇ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්,
 ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - වෙයි; ගාත්‍ර-
 මුදෙවජයති - අත්පා සොළවයි; මුෂටිං - මීට, බධනාති -
 මොළවයි; රොදිති - හඬයි, තස්‍ය - එයට, බලිං - දෙළ,
 ප්‍රවක්ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවයක්,
 සමපද්‍යතෙ - සැලසේ.

රක්තපුෂ්පං - රතුමල්, ශුක්ලපුෂ්පං - සුදුමල්, ගන්ධතාමබ්‍රලං
 - සුවඳ හා බුලත්, රක්තොදනා - රතුබත්, කාශරූූ - තල
 සහිත කිරිබත්, ක්‍රයොදශසවසතිකාූූ - ස්වස්තික දහතුනක්,
 මත්ස්‍යමාංසං - මාළුමස්, සුරා - මත් වතුර, ක්‍රයොදශධවජාූූ -
 කොඩි දහතුනක්, පඤ්චප්‍රදීපාූූ - පහත් පහක්, පශ්චිම-
 දිශාගෙ - බටහිර දිශාවෙහි, ග්‍රාමසකාශෙ - ගමක් සමීපයෙහි,
 අපරාන්තෙ - සවස් කාලයේ, වෘක්ෂමාශ්‍රිතාූූ - ගසක් ඇසුරි
 කොට, බලිං - දෙළ, දද්‍යත් - දෙන්නේ ය; ශාන්ති උදකෙන -

සෙන් ජලයෙන්, සනාතම් - නතවන්නේ ය; ගුගුලු - ගුගුලු,
 මෙමශාංගි - එළඹෙනු, සම්ප - අබ, උශිර - සැවැන්දරාමුල්,
 වාලක - ඉරිවේරිය, ශාතෙය - ගිතෙලින්, දූපයෙන් - දුම්
 දෙන්නේ ය.

ඕං නමෝ නාරායණාය දීපන තෙජසෙ හන හන මුඤ්ච
 මුඤ්ච සවාහා //

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං භෝජයෙන් තතා සමපද්‍යතෙ
 ගුහම්.

මන්ත්‍රය: ඕං නමෝ නාරායණාය දීපන තෙජසෙ හන හන මුඤ්ච
 මුඤ්ච සවාහා //

චතුරේ - සිවුපැත්ත, දිවසෙ - දවසේ, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට,
 භෝජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ගුහම් - සුවයක්,
 සමපද්‍යතෙ - සැලසේ.

සත්වන දවසෙහි හෝ සත්වෙනි මාසයෙහි හෝ සත්වෙනි
 වසරෙහි ශුක්ලරේවති නම් මැය ගනියි. එසැණින් ම උණ ඇති
 වෙයි. අත් පා සොළවයි. මීට මොළවයි. හඬයි. එයට පිළියම්
 වශයෙන් දෙළ පවසමි. එයින් සුවයක් ඇති වෙයි.

රතුමල්, සුදුමල්, සුවඳ වර්ග, බුලත්, රතු බත්, ස්වස්තික
 දහතුනක්, මාළු, මස්, මත්වතුර, කොඩි දහතුනක්, පහත්
 පහක්, බටහිර දිශාවේ ගමක් සම්පයෙහි ගසක් ඇසුරු කොට
 සවස් කාලයෙහි දෙළ දෙන්නේ ය. පසුව සෙන් ජලයෙන්
 නතවන්නේ ය. ගුගුලු, එළඹෙනු, අබ, සැවැන්දරා මුල්,
 ඉරිවේරිය, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍ය වලින් දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍ර
 ජපකර සතරවන දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින්
 සුව සැලසේ.

* * * *

ආයතීකා නාම මාතෘකා

අෂටමෙ දිවසෙ මාසෙ වජේ වා යද ගෘහණාති ආයතීකා නාම මාතෘකා තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං හවති ජවරා ගාඨගන්ධා පූතිගන්ධං ජායතෙ ආහාරං ච න ගෘහණාති උදෙවජයති ගාත්‍රාණි. බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි යෙන සම්පදාතෙ ශුභම්.

රක්තපිතධිජා වන්දනං පූජාං ගෘහකූලාස් පථිටිකාස් මත්සා-
 මාංසං සුරා ජමබ්බිකාස් ප්‍රත්‍යෂෙ බලිදේයා ග්‍රාමන්තරෙ.

ඕං නමො භාරායණාය චතුර්දිශ මොක්‍ෂණාය ව්‍යාධිං හන
 හන මුඤ්ච මුඤ්ච දහ දහ ආ ඕං හ්‍රිං එටි සාතා

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං තොජයෙන් තතාස් සම්පදාතෙ
 ශුභම්.

අෂටමෙ - අටවෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි,
 වජේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, යද - යම් දිනක, ආයතීකා නාම -
 ආර්යකා නම්, මාතෘකා - මෑය, ගෘහණාති - ගනියි; තයා -
 ඇ විසින්, ගෘහිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව,
 ජවරා - උණ, හවති - වෙයි; ගාඨගන්ධා - ගිජුලිහිණි ගඳ ද,
 පූතිගන්ධං - කුණු ගඳ ද, ජායතෙ - හට ගනියි; ආහාරං ච
 - ආහාරය ද, න ගෘහණාති - නො ගනියි; ගාත්‍රාණි - අත් සා,
 උදෙවජයති - වෙවුලයි; තසා - එයට, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්‍ෂාමි
 - පවසන්නෙමි; යෙන - එයින්, ශුභම් - සුවයක්, සම්පදාතෙ
 - සැලසේ.

රකත - රතු, පීත - කහ, ධවජා - කොඩි, වන්දන - සඳුන්,
 ප්‍රභංග - මල්, ශාකාන්ත - කැවිලි, පරිච්ඡා - රොටි, මහසා
 මාංස - මාළු මස්, සුරා - මත්වතුර, ජලබ්‍රිකා - වණ්ඩු
 ආප්ප, ප්‍රතිපත්ත - අප්‍රියම, ග්‍රාමනතර - ගම කෙළවර,
 බලිං - දෙළ, දෙය - දෙන්නේ ය.

මත්ත්‍වය

ශ්‍රී. නමො නාරායණාය චතුර්දිශ මොක්ෂණාය ව්‍යාධිං හන හන
 මුක්තව මුක්තව දහ දහ ආ ශ්‍රීං හ්‍රීං ඵට් ස්වාහා

චතුරේච්ඡි - සතරවන, දිවසෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණ -
 බමුණන්ට, හොජයෙත් - දන් දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශුභම්
 - සුවයක්, සමපදාතෙ - සැලසේ.

අටවන දිනයෙහි හෝ අටවන මාසයෙහි හෝ අටවන වසරෙහි
 ආර්යකා නම් මැය ගනියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමුව උණ ඇති
 වෙයි. ශිෂ්ටිකිණි ගඳ ද කුණු ගඳ ද හට ගනියි. ආකාරය ද
 නො ගණියි. අත් පා වෙවුලයි. එයට දෙළ පවසන්නෙමි.

රතුපාට - කහපාට කොඩි, සුදුහඳුන්මල්, කැවිලි, රොටි, මස්,
 මාළු, මත්වතුර, වණ්ඩු ආප්ප සමඟ අප්‍රියම ගම කෙළවර
 දෙළ දෙන්නේ ය. මත්ත්‍ව ජප කර සතරවන දිනයෙහි බමුණන්ට
 දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව ඇති වෙයි.

. . . .

භූසූතිකා නාම මාතෘකා

නවමෙ දිවයෙ මාසෙ වණේ වා ගෘහණාති භූසූතිකා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහිතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ නිත්‍යං ඡර්දිඃ භවති ගාත්‍ර හෙදං දශීයති මුෂටිං බධනාති. බලිං තස්‍ය ප්‍රවක්ෂණාමි යෙන සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

නද්‍යුත්තයතටමෘතතිකාං ගෘහිතවා පුතතලිකාං නිමාය ශුභලවයෙත්‍රණ වෙෂටයෙන් ශුභලපුෂ්පං ගතධං තමබුලං ශුභලත්‍රයොදශධවජාඃ ත්‍රයොදශදීපාඃ ත්‍රයොදශසවයතිකාඃ ත්‍රයොදශපුතතලිකාඃ ත්‍රයොදශමතස්‍යපුතතලිකාඃ මතස්‍ය - මාස සූරා උතතරදිග්‍හාගෙ ග්‍රාමානනිශක්‍රමස් බලිං දද්‍යත්.

ඕං නමෝ නාරායණාය චතුභීජයෙ අමුකස්‍ය ව්‍යාධිං හත හත මුක්ඛව මුක්ඛව සවාහා //

චතුරේ දිවයෙ බ්‍රාහ්මණං හොජයෙන් තතඃ සමපද්‍යතෙ ශුභමි.

නවමෙ - නවවන, දිවයෙ - දවයෙ, මාසෙ - මාසයෙහි, වණේ වා - වර්ෂයෙහි හෝ, භූසූතිකා නාම - භූසූතිකා නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගණියි, තයා - ඇය විසින්, ගෘහිත-මාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරූ - උණ, භවති - වෙයි; නිත්‍යං ඡර්දිඃ - නිතර වමනය, භවති - වෙයි; ගාත්‍ර හෙදං - අත්පා බිඳීම (ඉරි තැලීම), දශීයති - දකී; මුෂටිං - මීට, බධනාති - මොළවා ගනියි; තස්‍ය - එයට, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂණාමි - පවසන්නෙමි; යෙන - එයින්, ශුභමි - සුවයක්, සමපද්‍යතෙ - සැලසේ.

නද්‍යුත්තයතට - ගං ඉවුරු දෙපස, මෘතතිකාං - මැටි, ගෘහිතවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්(බෝනික්කෙකු), නිමාය - තනා, ශුභලවයෙත්‍රණ - සුවවිත්, වෙෂටයෙන් - වෙළෙන්දා; ශුභලපුෂ්පං - සුවමල්, ගතධං - සුවද, තමබුලං - මුලක්.

ආමාර තත්ත්වය

ශුකලත්‍රයොදශධවජා: - සුදුකොඩි දහතුනක්, ත්‍රයොදශදීපා: - පහත් දහතුනක්, ත්‍රයොදශ සවසතිකා: - ස්වස්තික දහතුනක්, ත්‍රයොදශපුතතලිකා: - කුඩාරුව දහතුනක්, ත්‍රයොදශමතසා-පුතතලිකා: - මාළු රුව දහතුනක්, මතසාමාස - මාළුමස්, සුරා - මත්වතුර, උතතරදිගහාගෙ - උතුරුදිග, ග්‍රාමානනිශ්-ක්‍රමා - ගමින් ඉක්ම ගොස්, බලිං - දෙළ, දද්ධත් - දෙන්නේ ය.

මත්ත්‍රය

මිං නමො නාරායණාය චතුභීජයෙ අමුකසා ව්‍යාධිං හන හන මුඤ්ච මුඤ්ච සවාහා

චතුභේ දිවසෙ - සතරවෙනි දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන්දෙන්නේ ය; තතා - එයින්, ශුභම් - සුවයක්, සම්පද්‍යතෙ - සැලසේ.

නව වන දිනයෙහි හෝ නව වන මාසයෙහි හෝ නව වන වසරෙහි භුසුතිකා නම් මැය ගණයි. එම අවස්ථාවේ දී පළමු ව උණ ඇති වෙයි. නිතර වමනය පවතී. අත් පාවල ඉරිතැලීම හටගනියි. මිට මොළවා ගනියි. එයට දෙළ පවසන්නෙමි. එයින් සුව සැළසේ.

ගං ඉවුරු දෙපස මැටි ගෙණ කුඩා රුවක් සාදා සුදුවතින් වෙළෙන්නේ ය. සුදුමල්, සුවඳ වර්ග, බුලත්, සුදුකොඩි දහතුනක්, පහත් දහතුනක්, ස්වස්තික දහතුනක්, කුඩා රුව දහතුනක්, මාළු රුව දහතුනක්, මාළු, මස්, මත්වතුර උතුරු දිශාවේ ගම් කෙළවරැ දෙළ දෙන්නේ ය. මත්ත්‍ර ජප කොට සතර වන දිනයෙහි බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් සුව වෙයි.

. . . .

නිසීසා නාම මාතෘකා

දශමෙ දිවසෙ මාසෙ චඡේ වා ගෘහණාති නිසීසා නාම මාතෘකා. තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරා ගාත්‍රමුදොපයති ආතකාරං කරොති රොදිති මූත්‍රං පුරීෂං ච භවති. බලිං තසා ප්‍රවක්‍ෂාමි යෙන සමපදාතෙ අහම්.

සාරාවාර මෘතතිකාං ගෘහීතවා පුතතලිකාං නිමාය ග්‍රහං තාමබ්‍රලං රතතපුෂ්පං රතතවන්දනං පඤ්චවණීධවාසා පඤ්චප්‍රදීපා පඤ්චසවසතිකා පඤ්චපුතතලිකා මතසා මාසා සුරා වායව්‍යා දිශි බලිං දදාත්.

දශමෙ දිවසෙ - දහවෙනි දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි, චඡේ වා - චඡේයෙහි හෝ, නිසීසා නාම - නිර්සාසා නම්, මාතෘකා - මෑය, ගෘහණාති - ගණියි; තයා - ඇ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජවරා - උණ, භවති - වෙයි; ගාත්‍රමි - අත්පා, උදොපයති - වෙවුලයි; ආතකාරං - ඔක්කාර, කරොති - කරයි. රොදිති - හඬයි, මූත්‍රං - මුත්‍රය, පුරීෂං ච - මළ ද, භවති - වෙයි. තසා - ඒ සඳහා, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්‍ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, අහම් - සුවයක්, සමපදාතෙ - සැලසේ.

සාරාවාර - මුහුද, මෘතතිකාං - මැටි, ගෘහීතවා - ගෙණ, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, නිමාය - සාද, ග්‍රහං තාමබ්‍රලං - සුවඳ හා බුලත්, රතතපුෂ්පං - රතුමල්, රතතවන්දනං - රත්හඳුන්, පඤ්චවණීධවාසා - වණි පහක කොඩි, පඤ්චප්‍රදීපා - පහත් පහක්, පඤ්චසවසතිකා - ස්වස්තික පහක්, පඤ්චපුතතලිකා - කුඩා රුව පහක්, මතසා මාසා - මාළ මස, සුරා - මත්වතුර, වායව්‍යා දිශි - වයඹ දිසාවෙහි, බලිං - දෙළ, දදාත් - දෙන්නේ ය.

කාකවිෂ්ටා ගොමාංස ගොශාඩග රසොන මාජීරලොම
 නිමබපත්‍ර ඝෘතෙඤ්චයෙන්.

ඕං නමෝ නාරායණාය චුර්ණිතභසනාය මුඤ්ච මුඤ්ච
 ස්වාහා //

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං ගොජයෙන් තතඃ සුසොභා හවති
 බාලකඃ.

කාකවිෂ්ටා - කාකවසුරු, ගොමාංස - ගවමස්, ගොශාඩග -
 ගවආකුඩු, රසොන - සුදුලුහු, මාජීරලොම - බළල් ලොම්,
 නිමබපත්‍ර - කොහොඹ කොළ, ඝෘතො - හිතෙල් යන ද්‍රව්‍ය
 වලින්, ධූපයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය: ඕං නමෝ නාරායණාය චුර්ණිත භසනාය මුඤ්ච මුඤ්ච
 ස්වාහා //

චතුරේ - සතරවෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං -
 බමුණන්ට, ගොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතඃ - එයින්,
 බාලකඃ - දරුවා, සුසොභා - නිරෝගී, හවති - වෙයි.

දස වන දිනයෙහි හෝ දස වන මාසයෙහි හෝ දස වන වසරෙහි
 තීර්ථසෘතා නම් මැය ගණයි. එම අවස්ථාවේ දී පළමු ව උණ
 ඇති වෙයි. අත් පා වෙවුලයි. ඔක්කාර කරයි. හඬයි. මුත්‍ර ද
 මළ ද පහවෙයි.

ඒ සඳහා දෙළ වශයෙන් මුහුදු මැටි ගෙණ කුඩා රුවක් තනා
 සුවද වතී, බුලත්, රතුමල්, රත්හඳුන්, පාට පහක කොඩි, පහත්
 පහත්, ස්වස්තික පහත්, කුඩා රුව පහත්, මාළු, මස්, මත්වතුර
 සහිතව වයඹ දිශාවෙහි දෙළ දෙන්නේ ය.

කාක වසුරු, ගවමස්, ගවආකුඩු, සුදුලුහු, බළල් ලොම්,
 කොහොඹ කොළ, හිතෙල් යන ද්‍රව්‍යවලින් දුම් දෙන්නේ ය. පසුව
 ජප කරන්නේ ය. හතරවන දිනයේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය.
 එයින් දරුවා නිරෝගී වෙයි.

* * *

පිලිපිවර්තා නාම මාතෘකා

එකාදශෙ දිවසෙ මාසෙ චෛ වා යදි ශාන්තභික්ෂු පිලිපිවර්තා නාම මාතෘකා තයා ශාඛිතමාත්රෙණ ප්‍රථමං භවති ජරා ආහාරං භා ශාන්තභික්ෂු උදාහරි දෘෂ්ටිචිති ගාත්‍රහර්මයා භවති. බලිං තසා ප්‍රවක්ෂාමි යෙන සමපදාතෙ ඉතිමි.

පිෂ්ටකෙන පුත්තලිකාං කෘත්වා රත්තවජ්ජනං රත්තඤ්ච තසා මුඛං දුර්ධෙත සිඤ්ඤත් පීතපුෂ්පං ගජධ තාමබ්බලං සපතපීතධවජා සපතපුද්දිපා අභේථොච්චකා අභේථො- ශාන්තලිකා අභේථොපුරිකා මත්ස්යමාංසං සුරා පුච්චාසනං දිගි බලිදීතව්‍යා ශාන්තපුද්ධකෙන සනානමි.

ශිවතිමාලා ඉගුගුලු ගොශාඛන සජීනිමොක ඝෘතෙ- ධූපයෙන්.

මිං නමො භාරායභාය මුඤ්ච මුඤ්ච සවානා //

චතුර්ථේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං තොජයෙන් තතා සුසෙවා භවති බාලකා.

එකාදශෙ - එකොළොස් වෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ - මාසයෙහි, චෛ වා - චෛයෙහි හෝ, යදි - යම් සේ, පිලිපිවර්තා නාම - පිලිපිවර්තා නම්, මාතෘකා - මැය, තයා - ඇ විසින්, ශාඛිතමාත්‍රෙණ - ගත් සැණින්, ප්‍රථමං - පළමු ව, ජරා - උණ, භවති - වෙයි; ආහාරං - ආහාර, භා ශාන්තභික්ෂු - නො ගණියි; උදාහරි දෘෂ්ටි - උඩු බැලිව, භවති - වෙයි; ගාත්‍රහර්මයා - අත්පා බිඳීම (ඉරිතුලීම), භවති - වෙයි; තසා - එයට, බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ඉතිමි - සුවයක්, සමපදාතෙ - සැලසේ.

පිෂ්ටකෙන - පිට්ටලින්, පුතතලිකාං - කුඩාරුවක්, කෘණා - කොට, රකතවන්දනං - රත්හඳුන්, රකතඤ්ච - ලෙය ද, තස්සා - ඒ රූපයේ, මුඛං - මුවෙහි, දුශ්ඨෙන - කිරි මිශ්‍රකර, සිඤ්ඤත් - ඉසින්නේ ය; පීතපුෂ්පං - කහමල්, ගන්ධ තාමබ්බලං - සුවඳ තා බුලත්, සපත පීතධවජාඃ - කහකොඩි හතක්, සපතප්‍රදීපාඃ - පහත් හතක්, අෂ්ටොවටකා - ලඩ්ඩු අටක්, අෂ්ටො-ශෂකුලිකාඃ - කැවුම් අටක්, අෂ්ටොපූරිකාඃ - පූරි අටක්*, මතස්සමාංසං - මාළු මස්, පුරා - මත්වතුර, පූඨාසාං දිශි - නැගෙනහිර, බලි - දෙළ, දතව්‍යඃ - දිය යුතුය; ශාන්ති උදකෙන - සෙත් ජලයෙන්, සනාතම් - නභවන්නේ ය.

ශිවනිථාලං - ශිව දෙවියන්ට පුද හළ මල්, ගුහගුලු - ගුහල්, ගොශාඩග - ගවඅංකුඩු, සජීනිමේක - නයිනුව, ඝෘතො - ගිතෙලින්, ධූපයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය

ඕං නමෝ නාරායණාය මුඤ්ච මුඤ්ච සවාහා //

චතුරේචී - සතරවෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතඃ - එයින්, බාලකා - ළමයා, සුසොභා භවති - සුවපත් වෙයි.

එකොළොස් වන දිනයේ හෝ එකොළොස් වන මාසයෙහි හෝ එකොළොස් වන වසරෙහි පිලිපිවිඡිතා නම් මැය ගණියි. එම අවස්ථාවේ දී ම පළමුව උණ පවතී. ආහාර නො ගනියි. උඩ බැලිව සිටියි. අත් පා ඉරිතැලීම දක්නට ලැබෙයි. එයට දෙළ පවසමි. එයින් සුව සැලසේ.

* පිරි කම් ආහාර වර්ගය ඉන්ද්‍රියාවේ ආහාර සඳහා භාවිතයි.

පිටිවලින් කුඩා රුවක් තනා රත්හඳුන් ද, ලෙය ද කිරි ද මිශ්‍ර කර ඒ රූපයේ මුඛයට ඉසින්තේ ය. කහමල්, සුවඳ වර්ෂි හා බුලත්, කහකොඩි හතක්, පහන් හතක්, ලඩ්ඩු අටක්, කැවුම් අටක්, පුරි අටක්, මාළු, මස්, මත්වතුර සහිතව නැගෙනහිර දිශාවෙහි දෙළ දිය යුතු ය. පසුව සෙත් ජලයෙන් නහවන්නේ ය.

ශිව දෙවියන්ට පුදහළ මල්, ගුගුල්, ගවආංකුඩු, නයිහුව, හිතෙල් යන ද්‍රව්‍යවලින් දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍රය ජප කොට සතර වත දින බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් දරුවා සුවපත් වෙයි.

* * * *

කාමුකා නාම මාතෘකා

දවාදශෙ දිවසෙ මාසෙ චෛ වා යදි ගෘහණාති කාමුකා
නාම මාතෘකාස. තයා ගෘහීතමාත්‍රෙණ ප්‍රථමං භවති ජවරූ
විහසං වාදෙයති කරෙණ තජීයති ගෘහණාති ක්‍රාමති
නිෂ්චයිති මුහුම්මුරාහාරං න කරොති. බලිං තසං
ප්‍රවක්ෂාමි යෙන සමපදුතෙ ශුභමි.

ඝෛරෙණ පුතතලිකාං කෘත්වා ගන්ධනාමබ්‍රලං ශුභලපූජං
ශුභලසප්තධානං සප්තප්‍රදීපාස සප්තආපූජිකොස කරයෙන
දධිතකෙනන සථිං කම්බලිං දද්ධන් ශාන්තප්‍රදකෙන
සනාපයෙන්.

ශිවතිමාලං ගුහගුලු සමීප ඝෘතෙඤ්ථයෙන්.

ශිං නමෝ නාරායණාය මුඤ්ථ මුඤ්ථ හන හන ස්වාහා //

චතුරේ දිවසෙ බ්‍රාහ්මණං තොජයෙන් තතූ සුයො භවති
බාලකූ.

දවාදශෙ - දෙළොස් වෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, මාසෙ -
මාසයෙහි, චෛ වා - චෛයෙහි හෝ, යදි - යම් සේ, කාමුකා
නාම - කාමුකා නම්, මාතෘකා - මැය, ගෘහණාති - ගනී;
තයා - ඇ විසින්, ගෘහීතමාත්‍රෙණ - ගත් සෑහෙන්, ප්‍රථමං -
පළමුවෙන්, ජවරූ - උණ, භවති - වෙයි; විහසං - සිනාසී,
වාදෙයති - දෙව්වෙයි; කරෙණ - අතින්, තජීයති - තර්ජනය
කරයි; ගෘහණාති - (විවිධ දේ) අල්ලයි; ක්‍රාමති - යෑමට
හික්මෙයි; නිෂ්චයිති - සුසුම් හෙළයි; මුහුම්මුරා - වරින් වර,
ආහාරං - ආහාර, න කරොති - නො ගනීයි; තසං - එයට,
බලිං - දෙළ, ප්‍රවක්ෂාමි - පවසමි; යෙන - එයින්, ශුභමි -
සුවයක්, සමපදුතෙ - සැලසේ.

කම්රෙණ - කිරෙන්, පුතතලිකාං - කුඩා රුවක්, කෘත්වාං - කර, ගතකාමබ්බලං - සුවඳ හා බුලත්, ශුකලප්පාං - සුදුමල්, ශුකලසපතධවජාං - සුදුකොඩි, සපතප්පදීපාං - පහන් හතක්, සපතආප්පදිකොං - කැවිලි හත් වගක්, කරුං තෙන - ආතුරයා ගේ අත ගස්වා, දධිකකෙන - මෝරුවෙන් යැදූ බත් සහිතව, සථිං කම්බලිං - සියලු දෙළ, දද්ධත් - දෙන්නේ ය; ශාන්ති උදකෙන - සෙත් ජලයෙන්, සනාපයෙන් - නහවන්නේ ය.

ශිවතිථාලං - ශිව දෙවියන්ට පුද හළ මල්, ගුගුලු - ගුගුල්, සථිප - අබ, ඝෘතොං - ගිතෙලින්, ධූපයෙන් - දුම් දෙන්නේ ය.

මන්ත්‍රය: ශිං තමෝ නාරායණාය මුඤ්ඤා මුඤ්ඤා හන හන සවාහා ॥

චතුරේථී - සතරවෙනි, දිවසෙ - දවසෙහි, බ්‍රාහ්මණං - බමුණන්ට, භොජයෙන් - දන් දෙන්නේ ය; තතාං - එයින්, බාලකාං - දරුවා, සුසොවා - සුවසත්, හවති - වෙයි.

දෙළොස් වන දවසෙහි හෝ දෙළොස් වන මාසයෙහි හෝ දෙළොස් වන වසරෙහි කාමුකා නම් මැය ගණියි. එම අවස්ථාවේ දී පළමු ව උණ ඇති වෙයි. සිනාසී දෙඩවයි. අතින් තර්ජනය කරයි. විවිධ දේ අල්ලයි. යෑමට නික්මෙයි. සුසුම් හෙළයි. වරින්වර ආහාර නො ගණියි. එයට දෙළ පවසම්. එයින් සුව සැලසේ.

කිරිවලින් කුඩා රුවක් තනා සුවඳ ද්‍රව්‍ය හා බුලත්, සුදුමල්, සුදුකොඩි, පහන් හතක්, කැවිලි හතක්, ආතුරයා ගේ අත ගස්වා මෝරුවලින් යැදූ බත් සහිතව සියලු දෙළ පිද දෙන්නේ ය. සෙත් ජලයෙන් නහවන්නේ ය.

ශිව දෙවියන්ට පුදහළ මල්, ගුගුල්, අබ, ගිතෙල් යන ද්‍රව්‍ය වලින් දුම් දෙන්නේ ය. මන්ත්‍ර ජප කොට සතර වන දවසේ බමුණන්ට දන් දෙන්නේ ය. එයින් දරුවාට සුවයක් වෙයි.

2

ලදරු රෝග හේතු

තනකිරි දූෂිතවන අන්දම

1. ධාත්‍යාසතු ගුරුහිතෝපෝස - විෂමෙද්දේෂලෝරපි
 දෙෂාඃ දෙනෙ ප්‍රකූපානනි - තතඃ සතනං ප්‍රදෂානි

ගුරුහි - බරවූ ද(දිරවීමට අපහසු), විෂමෙ - විෂම, දෙෂලෝ -
 - දෙස් සහිත ආහාර (පිළිඹු වූ වැනි), හොපෝස අපි ආහාර
 ගැනීම, ධාත්‍යාඃ තු - කිරීමට ගේ, දෙනෙ - ශරීරයෙහි, දෙෂාඃ -
 දෙස්, ප්‍රකූපානනි - කිපෙන්නේ ය. තතඃ - එම නිසා, සතනං -
 තන කිරි, ප්‍රදෂානි - දූෂිත වෙයි.

නොකලිති දිරවීමට අපහසු බර ආහාර ගැනීම හෝ විරුද්ධ
 ආහාර ගැනීම, විවිධ දේෂ සහිත ආහාර ගැනීම කිරීමවුන්ගේ
 ශරීරයෙහි දෙස් කිපීමට හේතු වන්නේ ය. එ මගින් තන කිරි
 දූෂිත වෙයි.

2. මිථ්‍යාභාරවිහාරිණතා - දෂටාවාතාදයා සත්‍රියාඃ
 දෂයනනි ප්‍රයතෙනන - ජායතෙන ව්‍යාධයා ශියොඃ

මිථ්‍යා ආහාර - වැරදි ලෙස ආහාර ගැනීම, විහාරිණතා - වැරදි
 ඇවැතුම් පැවැතුම් නිසා, සත්‍රියාඃ - සත්‍රිය ගේ, වාතාදයා -
 වාත ආදි දේෂ, දෂටා - දූෂිත වී, දෂයනනි - තනකිරි දූෂණය
 වන්නේ ය. ප්‍රයතෙනන - එයින්, ශියොඃ - දරුවාට, ව්‍යාධයා -
 රෝග, ජායතෙන - උපදී.

තෑම ගත් විග්‍ය තුවත ආහාර ගැනීම(බඩගිනි තෑමට), අවේලාවේ
 ස්නානය, කොණ්ඩය තෙත පිටින් කිරි දීම වැනි වැරදි ඇවැතුම්
 ඇති සත්‍රිය ගේ වාත ආදි දේෂ දූෂිත වී තනකිරි දූෂණය
 වන්නේ ය. එම කිරි පානය කිරීමෙන් දරුවාට විවිධ රෝග ඇති වේ.

දත් හටගැනීම සියලු රෝගයට මුලයි

3. දනෙතාදහවසාරොගාණාං - සචේෂාමෙව කාරණාමි
 විශේෂාඡඡවරවිධෙහද - කාශ්‍යීඡර්දි ශිරොරූඡාමි
 අභිෂ්‍යජ්‍යභව ශොථභව - විසථිභව ප්‍රඡායතෙ

දනෙතාදහවසාර - දත් හටගැනීම, සචේෂාං රෝගාණාං - සියලු රෝගයන්ට ම, කාරණාමි - හේතුවයි. විශේෂාත් - විශේෂයෙන්, ඡවර - උණ, විධෙහද - මලබිඳීම(බඩයාම), කාශ්‍යී - කෘශබව, ඡර්දි - වමනය, ශිරොරූඡාමි - හිසරුදුව, අභිෂ්‍යජ්‍ය ච - අභිෂ්‍යජ නම් ඇස් ලෙඩ ද, ශොථ ච - ඉදිමීම ද, විසථි ච - විසර්පය ද, ප්‍රඡායතෙ - හටගනී.

දත් හටගැනීම සියලු රෝගයන්ට හේතු වෙයි. විශේෂයෙන් උණ, බඩ බුරුලෙන් යාම, කෙට්ටුවීම, වමනය, හිස රුදුව, අභිෂ්‍යන්ද නම් ඇස් ලෙඩ, ඉදිමීම ද විසර්පය ද හටගනී.

වාතයෙන් දූෂිත වූ කිරිෙන් හටගන්නා රෝග

4. වාතදූෂටං ශිශූෂ්‍ය සතනං - පිබන් වාතගදතුරූ
 ස්‍යාමස්වරූෂ්‍ය කෘශාඩගභව - බද්ධවිෂ්‍යමුත්‍රමාරූතූෂ්‍ය

වාතදූෂටං - වයින් දූෂිත වූ, සතනං - කිරි, පිබන් ශිශූෂ්‍ය - බොහෝ ළදරුවා, වාතගදතුරූෂ්‍ය - වාත රෝගයෙන් පෙළෙයි. ස්‍යාමස්වරූෂ්‍ය - දුර්වල හඬ ඇති, කෘශාඩගභව - කෙට්ටු අත්පා ඇත්තෙක්, මාරූතූෂ්‍ය - කිපුණු වාතයෙන්, බද්ධවිෂ්‍යමුත්‍ර - බදුණු මලමුත්‍ර මල බද්ධය හා මුත්‍ර බද්ධය ඇත්තේ වෙයි).

වාතයෙන් දූෂිත වූ කිරි බොහෝ ළදරුවා වාත රෝගයෙන් පෙළෙයි. දුර්වල හඬ ඇති, දුර්වල කෙට්ටු අත් පා ඇති කිපුණු වාතයෙන් ඇති වූ මල බද්ධය හා මුත්‍ර බද්ධය ඇත්තේ වෙයි.

පිතෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග

5. සවිනේනා හිනනමලො බාලු - කාමලාපිතතරොගචන්
 තෘෂ්ණාලුරුෂ්ණසථාඩග - පිතතදුෂටං පයා පිබන්

පිතත දුෂටං - පිතෙන් දූෂිත වූ, පයා පිබන් - කිරි බොන,
 බාලු - ලදරුවා, සවිනේනා - අධික දහඩිය, හිනනමලො -
 බිඳුණු මල, කාමලා - කාමලා(සෙංගමාල), තෘෂ්ණාලු - පිපාස
 අධික වීම, උෂ්ණසථාඩග - මුළු ඇඟ උණුසුම් වීම, පිතත
 රොගචන් - පින් රෝග ඇත්තේ ද වෙයි.

පිතෙන් දූෂිත වූ කිරි බොන දරුවාට අධික දහඩිය දැමීම, මල
 දියාව පහවීම, සෙංගමාලය, පිපාසය අධික වීම, ශරීරය
 උණුසුම්වීම හා පින් රෝග ඇති වෙයි.

සෙමෙන් දූෂිත වූ කිරෙන් හටගන්නා රෝග

6. කථදුෂටං පිබන් කෂීරං - ලාලාලුං ශෙලෂමරොගචන්
 නිදාර්දිතො ජඩා ශුන්හ - ශුක්කාකෂා ජදීන්හ ශිශු

කථදුෂටං - සෙමෙන් දූෂිත, පිබන් කෂීරං - කිරිබොන, ශිශු -
 ලදරුවා, ලාලාලුං - බහුලව සෙම වැහිරීම, ශෙලෂමරොගචන්
 - සෙම් රෝග බහුල වූයේ, නිදාර්දිතො - නින්දෙහි ඇළුණේ,
 ජඩා - අලස, ශුන්හ - පිපිහලු, ශුක්කාකෂා - සුදු ඇස්, ජදීන්හ
 - වමනය(ආදි ලක්ෂණ ඇත්තේ) වෙයි.

සෙමෙන් දූෂිත වූ කිරි බොන දරුවාට සෙම බහුල වීම, අධිකව
 නින්දා යාම, ශරීරයේ පිපිහලු බව, ඇස් සුදුසාවීම, වමනය
 ඇති වේ.

මව්කිරි නො වැළකවිය යුතු බව

7. සඵං නිවාය්තෙ බාලෙ - සතන්තං ඡෛව නිවාය්තෙ
 මාත්‍රයා ලංඝයෙත් ධාත්‍රිං - ගිශොරෙතද්ධිලංඝනම්,

බාලෙ - ළමයා කෙරෙහි, සඵං නිවාය්තෙ - සියල්ල වැළකවුව ද,
 සතන්තං - කිරි, ඡෛව නිවාය්තෙ - නො වැළකවිය යුතුම ය.
 මාත්‍රයා - පමණ හා අබාධිතබව බලා, ධාත්‍රිං - කිරීමට,
 ලංඝයෙත් - ලංඝනය කරන්නේ ය. ගිශොර - ළමයා කෙරෙහි,
 ලංඝනම් - ලංඝනය, එතත් හි - එයමයි.

දරුවා කෙරෙහි සියලු දේ (ආහාරපාන) වැළක වුව ද මව්කිරි
 නො වැළකවිය යුතු ය. පමණ බලා කිරීමට ලංඝනය(සැහැල්ලු
 ආහාරයෙන් යැපීම) කරන්නේ ය. ළමයා කෙරෙහි ලංඝනය
 එයමයි.

වයස අනුව ඖෂධ මාත්‍රාව

බාලයාට ඖෂධ මාත්‍රාව

8. විධිමත් ඵලමාත්‍රානතු - ජාතමාත්‍රාසහ භෞෂජම්
අනෙතෙනෙව ප්‍රමාණෙන - මාසි මාසි ප්‍රවඨියෙන්

ජාතමාත්‍රාසහ - උපන් හැටියේ ලදරුවෙකුට, විධිමත් ඵල - වලිහසාල ඇටයක, මාත්‍රානතු - ප්‍රමාණය, භෞෂජම් - බෙහෙත් (දෙන්තේ ය), අනෙත ඵව ප්‍රමාණෙන - මේ ප්‍රමාණයම, මාසි මාසි - මාසයක් මාසයක් පාසා, ප්‍රවඨියෙන් - වර්ධනය කරන්නේ ය.

ඔසු යොදනවිට උපන් හැටියේ දරුවෙකුට වලිහසාල ඇටයක ප්‍රමාණයකට බෙහෙත් දෙන්නේ ය. මේ ප්‍රමාණයම මාසයක් මාසයක් පාසා වර්ධනය කරන්නේ ය.

පළමු මස ඖෂධ මාත්‍රාව

9. ප්‍රථම මාසි බාලසහ - දෙයා භෞෂජරකතිකා
අවලෙහත තු කතිවතා - මධුකෂීරසිතාඝාතොස,

ප්‍රථම මාසි - පළමු මාසයෙහි, බාලසහ - ලදරුවාට, භෞෂජ - බෙහෙත්, රකතිකා - රත්තිකාවක්, දෙයා - දිය යුතුය; මධුකෂීර - මිපැණි, සිතා - සිනි, ඝාතොස - හිතෙල් සමඟ, අවලෙහත තු - අවලේහය ද, කතිවතා - කළියුතුය.

පළමු මාසයෙහි දරුවාට බෙහෙත් රත්තිකාවක් (125 මි.ග්‍රෑ.) දිය යුතු ය. මිපැණි සිනි හෝ හිතෙල් අවලේහ සඳහා යොදා ගත යුතු ය.

පළමු වස සිට සොළොස් වසට ඖෂධ මාත්‍රාව

10. එකෙකාං වධීයෙන් තාවත් - යාවත් සංවත්සරො හවෙන්
 තද්ධම්මං මාසවාදධිං සත්තත් - යාවත් ඡොඩගවත්සරා

යාවත් - යම් සේ, සංවත්සරො - අවුරුද්ද, හවෙන් - වෙයි ද,
 තාවත් - ඒතාත්, එක එකං - එක එක ප්‍රමාණය, වධීයෙන් -
 වර්ධනය කරන්නේ ය. තත් - එයට, උධම්මං - පසු, මාස - උද
 ඇටයක ප්‍රමාණයට, වාදධිං - වැඩි, සත්තත් - වන්නේ ය. යාවත්
 - යම් සේ, ඡොඩගවත්සරා - අවුරුදු දහසය දක්වා යි.

දරුවාට අවුරුද්ද දක්වා ඔලිඳ ඇටයක ප්‍රමාණය ද ඉන්පසු උද
 ඇටයක ප්‍රමාණයට වැඩි කළ යුතු ය. අවුරුදු දහසය දක්වා
 ක්‍රමයෙන් වර්ධනය කළ යුතු ය.

සොළොස් වසට පසු ඖෂධ මාත්‍රාව

11. තතා ස්ථිරා හවෙන් තාවත් - යාවත් වම්භණි සපතති
 තතොබාලකවත්මාත්‍රා - හ්‍රාසනීයා ශතෙන ශතෙන

තතා - ඉන්පසු, යාවත් - යම් සේ, සපතති වම්භණි - අවුරුදු
 හැත්තෑවක් දක්වා, ස්ථිරා - ස්ථිර, හවෙන් - වන්නේ ය. තතා
 - ඉන්පසු, බාලකවත් - ළමයකුට මෙන්, ශතෙන ශතෙන -
 ඊකෙන් ඊක, මාත්‍රා - මාත්‍රාව, හ්‍රාසනීයා - අඩු කළ යුතුය.
 අවුරුදු දහසයේ සිට හත්තෑව දක්වා මාත්‍රාව ස්ථිර වන්නේ ය.
 ඉන්පසු හැව්ත දරුවෙකුට මෙන් අඩු කළ යුතු ය.

වූණි, කල්ක, අවලේහ සහ කෂාය සඳහා මාත්‍රාව

12. වූණිකලකාවලෝහනාමයං මාත්‍රා ප්‍රකීර්තිතා
 කෂායසා පුතෘ ජයෙව විඤාතව්‍යා චතුර්ශ්ණා

වූණි - සුණු, කල්ක - කල්ක, අවලෝහනාමි - අවලේහ,
 අයං මාත්‍රා - මේ මාත්‍රාව(ඉහත), ප්‍රකීර්තිතා - කියන ලදී.
 පුතෘ - නැවත, කෂායසා - කසාය, චතුර්ශ්ණා - සිව්ගුණයක්
 මැයි, විඤාතව්‍යා - දතයුතුය.

වූණි(කුඩු), කල්ක, අවලේහ සඳහා මාත්‍රාව ඉහත සඳහන්ය.
 නැවත කෂාය සඳහා මාත්‍රාව වශයෙන් ඉහත මාත්‍රාව මෙන්
 සිව් ගුණයක් බව දත යුතු ය.

—

බාලරෝග ලක්ෂණ සහ ප්‍රතිකාර

කුකුනක රෝග ලක්ෂණ

13. කුකුනක: ක්ෂීරදෙශාවර්ණනාමෙව වතථිනි

ජායතෙ තෙන නෙත්‍රං ච - කණ්ඩුරං ච ස්‍රවෙනමුත්‍රා

ක්ෂීරදෙශා: - දූෂිත කිරි බීමෙන්, ශිශුනාං - ළදරුවන්ගේ, වතථිනි එව - ඇස් පිහාටුවල ම, කුකුනක: - කුකුනක නම් ඇස් රෝගය, ජායතෙ - හටගනී. තෙන - එයින්, නෙත්‍ර - ඇස්, කණ්ඩුරං - කැසීම, ස්‍රවෙන් - කඳුළු වැගිරීම ද, මුත්‍රා - වරින් වර ඇතිවේ.

දූෂිත කිරි බීමෙන් ළදරුවන්ගේ ඇස් පිහාටුවල ම කුකුනක නම් ඇස් රෝගය හටගනී. එයින් ඇස් කැසීම, කඳුළු වැගිරීම ද වරින් වර ඇති වේ.

14. ශිශු: කුයාලලලාථාකම්කුටනාසා විඝථිණාමි

ශකෙතානාඝ්ථිප්‍රභාද්‍රෂ්ටං න නෙත්‍රොනමිලනසාමා

ශිශු: - ළමයා, ලලාථ - නළල, අකම්කුට - ඇති බැම, නාසා - නැහැය, විඝථිණාමි කුයාත් - අතුල්ලයි. අඝ්ථිප්‍රභා - හිරු රැස් වීම, දූෂිමට, න ශකෙතා - නො හැකිය. නෙත්‍රා - නෙත්, උත්ථිමලත - විවර කිරීමට, න සාමා - අසමත් ය.

ළමයා නළල, ඇතිබැම, නාසය ප්‍රදේශය අතුල්ලයි. හිරු රැස් වීමට නො හැකිය. නෙත් විවර කිරීමට නො හැකිය.

කුකුණකයට පිළියම්

15. එලඬිකං ලොඬු පුනණීවෙව
 ස ශාඩගවෙරං වෘතතීදවයඤ්ච
 ආලෙපනං ශෛෂමහරං සුබොෂණම්
 කුකුණකෙ කායඝීමුදුහරනති.

එලඬිකං - අරළු බුළු හෙල්ලි, ලොඬු - ලොන්, පුනණීව -
 සාරණමුල්, ස ශාඩගවෙරං - ඉඟුරු සහිතව, වෘතතී දවයං ච
 - එළඬු කටුවැල්ලු දෙවගය, එව - යන ඒවා ම, සුබොෂණම්
 - මඳක් රත්කොට, ආලෙපනං - ආලේප, කායඝී - කරන්න.
 ශෛෂමහරං - සෙමි නසන්නේ ය. කුකුණකෙ - කුකුණක
 රෝගය, උදුහරනති - සුවකරයි.

අරළු, බුළු, හෙල්ලි, ලොන්සුළුළු, සාරණමුල්, වියලිඉඟුරු,
 එළඬු, කටුවැල්ලු යන මේවා මඳක් රත්කොට ආලේප
 කරන්න. සෙමි නසා කුකුණක රෝගය සුව වෙයි.

* * * *

මාන්දම්(පාරිගර්හික) රෝගය

16. මාතු: කුමාරෝ ගර්හිණ්‍යා: සතන්‍යං ප්‍රාය: පිබනනපි
 කාසා'ගතිසාදවමපු තප්‍රා'කාශ්‍යා'රුචිහ්‍රමෙ:

ගර්හිණ්‍යා: මාතු: - ගැබ්ණිමවක ගේ, සතන්‍යං - කිරි, ප්‍රාය: -
 - බොහෝ සෙයින්, පිබනනපි - බොන, කුමාර: - දරුවාට,
 කාසා - කැස්ස, අග්තිසාද - බඩගිනි මදබව, වමපු - වමනය,
 තප්‍රා - තෙමැරිය, කාශ්‍යා - කෙට්ටුබව, අරුචි - අරුචිය,
 හ්‍රමෙ: - කැරැකැවිල්ල,

17. යුජ්‍යතෙකොෂටවෘධ්‍යා ච තමානුපාරිගර්හිකම්
 රොගං පරිභවාඛ්‍යං ච දද්‍යත් තත්‍රාගනිදීපනම්

කොෂටවෘධ්‍යා - බඩ මහත්වීම, යුජ්‍යතෙ - ඇතිවේ. තං -
 එයට, පාරිගර්හිකම් - පාරිගර්හික නම්, ආනු - කියති.
 පරිභවාඛ්‍යං ච - නිත්‍යකටයුතු, රොගං - රෝගයකි. තත්‍ර -
 එහි දී, අග්නිදීපනං - අග්නිදීපන විකිත්සාව, දද්‍යත් - දිය
 යුතුය.

ගැබ්ණි මවක ගේ කිරි බොන දරුවාට කැස්ස, බඩගිනි මදබව,
 වමනය, තෙමැරිය, කෙට්ටුබව, ආහාර අරුචිය, කැරැකැවිල්ල,
 බඩ මහත්වීම යන ලක්ෂණ ඇති වේ. එම රෝගයට පාරිගර්හික
 නම් කියති. නින්ද කටයුතු රෝගයකි. එහි දී අග්නිදීපන
 විකිත්සාව කළ යුතු ය.

* * * *

තාලකණ්ටක රෝගය

18. තාලමාංසෙ කථං කුදධිං - කුරුතෙ තාලකණ්ටකම්
 තෙන තාලප්‍රදේශයාං - නිමනතා මුධිති ජායතෙ

තාලමාංසෙ - තල්ලෙහි මස්වල, කුදධිං - කිපුණු, කථං -
 සෙම, තාලකණ්ටකම් - තාලකණ්ටක නම් රෝගය, කුරුතෙ
 - ඇති කරයි, තෙන - එයින්, තාල ප්‍රදේශයාං - තල්ල
 පෙදෙසෙහි, මුධිති - මුදුනෙහි, නිමනතා - වලගැසීමක්, ජායතෙ
 - හටගනී.

තල්ලෙහි ඇති මස්වල කිපුණු සෙමෙන් තාලකණ්ටකය නම්
 රෝගය ඇතිවේ. එයින් තාල ප්‍රදේශයෙහි මුදුන වලගැසීමක්
 හටගනී.

19. තාලපාකෙ සතනදේවෂ්ඨා - කෘච්ජ්‍රාපානං ශකෘද්‍යවම්
 තෘඩාකෂිකණ්ඩයාං රූජා - ශ්‍රීවාදුධීරතා වම්භි

තාලපාකෙ - තල්ල පැසුණු විට, සතන දේවෂ්ඨා - කිරි නො බීම,
 කෘච්ජ්‍රාපානං - අපහසුවෙන් බීම, ශකෘත් - මල, ද්‍රවම් -
 බුරුලෙන් පිටවීම, තෘඩ - පිපාසය, අකෂි - ඇස්, කණ්ඩයාං -
 උගුරේ, රූජා - රුදව, ශ්‍රීවාදුධීරතා - බෙල්ල කෙලින් තබාගත
 නොහැකි වීම, වම්භි - වමනය යන ලක්ෂණ ඇතිවේ.

තල්ල පැසුණු විට කිරි නො බීම, අපහසුවෙන් බීම, මල
 බුරුලෙන් පිටවීම, පිපාසය, ඇස් සහ උගුරේ වේදනාව, බෙල්ල
 කෙලින් තබාගත නොහැකි වීම, වමනය යන ලක්ෂණ ඇතිවේ.

තාලකණ්ටකයට පිළියම්

20. හරිතකී වවා කුෂටං - කලකං මාකෂිකසංයුතම්

පිප්පා කුමාරඃ සතනොගත - මුඛ්‍යතෙ තාලකණ්ටකාත්

හරිතකී - අරළු, වවා - වදකහ, කුෂටං - කොට්ටං වූණිය,
 මාකෂිකසංයුතම් - මිපුණි සමග, කල්කං - අඹරා කල්ක
 කර, සතනොගත - මව් කිරෙන්, පිප්පා - බොන්නේ, කුමාරඃ -
 ළදරුවා, තාලකණ්ටකාත් - තාල කණ්ටක රෝගයෙන්,
 මුඛ්‍යතෙ - මිදෙයි.

අරළු, වදකහ, කොට්ටං සහ කොට්ට මිපුණි සමග අඹරා කල්ක
 කර මව් කිරෙන් පානය කිරීමෙන් ළදරුවා තාලකණ්ටක
 රෝගයෙන් මිදෙයි.

* * * *

මහාපද්ම රෝගය

21. විසඳියා ගිණොහු ප්‍රාණනාගනො වසතිශිෂ්පා

පද්මවණ්ණා මහාපද්මා රොගො දෙමත්‍රයොදනව

ගිණොහු - කුමරුවා ගේ, වසතිශිෂ්පා - වසති මුදුනේ උපන්, විසඳියා - විසර්පය වනාහි, දෙමත්‍රයා - උදනව - තුන් දෙසින් හටගත්, පද්මවණ්ණා - රතු නෙළුම් පාට යුත්, මහාපද්ම - මහාපද්ම නම්, රොග - රෝගය, ප්‍රාණ - ප්‍රාණය, නාගන - නසයි.

දරුවා ගේ වසති ප්‍රදේශයේ උපන් විසර්පය වනාහි තුන් දෙසින් හටගත් රතු නෙළුම් පාට යුත් මහාපද්ම නම් රෝගය වේ. මෙය පණ නසයි.

මහාපද්මයට ප්‍රතිකාර

22. මහාසුතා'හු වඩනඤ්ච - රොපං යොජං ච තත් සමථි
 මහතාම්‍රයා තික්ෂණයා - ප්‍රතොකං ච දවිනාතිකම්

23. වෙනාමං විහිතකං චෙච - කාසිසං මහමෙච ච
 නාගවලලිදලරසෙහිවයෙච ච පුනා පුනා

24. වලලි ප්‍රමාණං දතව්‍යං - සඵරොගහරං පරං
 ගථිණි බාලකානාං ච - සඵච්චරිතාගතාං

මහාසුතා - රස හෂ්ම, අහු - අහුක(කලාතු මිනිට්ටි) හෂ්ම, වඩනඤ්ච - වංග හෂ්ම ද, රොපං - ඊදි හෂ්ම, තත් සමථි - එයට සම ප්‍රමාණය ද, මහතාම්‍රයා - තාම්‍ර හෂ්ම, තික්ෂණයා - වානේ හෂ්ම, ප්‍රතොකං ච - වෙන් වෙන් වශයෙන් ද, දවිනාතිකං ච - දෙදෙනාගේ ද, යොජං - යොදන්නේ ය.

වෙහෙම - වියලි ඉතුරු ගම්මිරිස් තිස්පිලි, විහිතකං ව - බුළු ද,
 මෘතකාසියං - කාසිය හන්ම යන ඒවා ද, නාගවලලිදලරසෙසා
 - බුලත් කොල ඉස්මෙන්, පුනා පුනා - නැවත නැවත,
 භාවයෙව්ව - භාවනා යුක්තව අඹරන්නේ ය.

සචිරොගා - සියලුරෝග, හරා - නැසීමට, පරා - උතුම් ය.
 වලලි ප්‍රමාණං - ඔළිඳ ඇට ප්‍රමාණයට, දතව්‍යා - දිය යුතුය.
 ගභිණී බාලකානාං ව - ගැබිණියන් ගේ හා ළදරුවන් ගේ,
 සච්ඡවරචිනාශනා - සියලු උණ නසන්නේ ය.

රස හන්ම, අනුක හන්ම, වංග හන්ම, රිදී හන්ම මෙම ප්‍රමාණයට
 සමානව තාමු හන්ම හා වානේ හන්ම වෙන වෙන ම දෙතුණ-
 යක් ද යොදන්නේ ය.

වියලි ඉතුරු, ගම්මිරිස්, තිස්පිලි, බුළු ද කාසිය හන්ම යන
 ඒවා ද ගෙන බුලත් කොල ඉස්මෙන් නැවත නැවත භාවනා
 යුක්තව අඹරන්නේ ය.

සියලු රෝග සඳහා උතුම් වන මෙය ඔළිඳ ඇට $\frac{1}{2}$ සිට 3 දක්වා
 දිය හැකිය. ගැබිණි මව්වරුන් ගේ හා දරුවන් ගේ සියලු උණ
 නසන්නේ ය.

ෆ්ට ම අක්ෂරමධගල ඝෘතය

25. වචා කුෂටං තථා බ්‍රාහ්මී - සිද්ධාස්ථිකමථාපි ව
 සාරිචා සෙසව්වං චෙව්ව - පියසලි ඝෘතමක්ෂමං
26. සිද්ධං ඝෘතමිදං මෙධං - පිබෙත් ප්‍රාතර්දිනෙදිනෙ
 දාසාසමාසි සම්ප්‍රමෙධා - කුමාරො බුද්ධිමත් තවෙත්
27. ත පිශාචා න රක්ෂාසි - න අභා න ව මාතරා
 ප්‍රභවතති කුමාරාණාං - පිබතාමක්ෂමමධගලමි

වචා - වදකත, කුෂ්ට - කොට්ට, තරා - එසේ ම, බ්‍රාහ්මී -
ලුණුවිල, සිද්ධාපතික - අබ, අප අපි ව - තව ද, සාරිවා -
ඉරමුසු, සෞඛ්‍යවං ව - සවිද ලුණු ද, පියාලි - තිස්සිලි, ඝෘත
- ගිතෙල්, අෂ්ට එව - යන ඔසු අට ම,

සිද්ධං - සෑදුවා වූ, ඉදං ඝෘතම් - මේ ඝෘතය, ප්‍රාතා දිනෙ දිනෙ
- උදෑසන දිනපතා, මෙධං - මතකය, දෘඩාසමාති - දූඩි
සිහිය, මෙධා - නැවත සිහිකිරීමේ හැකියාව ඇති, කුමාර -
කුමරුවා, සම්ප්‍ර - වහා, බුද්ධිමාන් - බුද්ධිමතකු, හවෙන් -
වන්නේ ය.

අෂ්ටමධගලම් - අෂ්ටමංගල ඝෘතය, පිබතාං - බොන,
කුමාරාණාං - කුමරුවාගේ, පිශාවා - පියාව දෙස, රාක්ෂාසි -
රාක්ෂ දෙස, භූතා - භූත දෙස, මාතරා ව - මැය දෙස ද (බාලගිරි
දෙස ද), න ප්‍රභවනති - නො හටගන්නේ ය.

වදකත, කොට්ට, ලුණුවිල(ගොටුකොළ ද යෙහෙකි), අබ,
ඉරමුසු, සවිද ලුණු, තිස්සිලි, ගිතෙල් යන ඔසු අට ම ගෙන
සෑදුවා වූ මේ ඝෘතය දිනපතා උදෑසන ගැනීමෙන් දූඩි සිහිය,
නැවත සිහිකිරීමේ හැකියාව ඇති කුමරුවා වහා බුද්ධිමතකු
වන්නේ ය.

අෂ්ටමංගල ඝෘතය බොන කුමරුවාට පියාව දෙස, රාක්ෂ දෙස,
භූත දෙස, මැය දෙස (බාලගිරි දෙස) නො හටගන්නේ ය.

ජවර විකිත්ත

5

28. යෂ්විමඬු භූගාඝ්ඤී - ග්‍රාහකජන සිතා කෘතා
 ලෙහා ප්‍රදනෙතා බාලානාමශෛෂ්වර නාශනා

යෂ්විමඬු - වැල්මි, භූගාඝ්ඤී - උණකපුරු, ග්‍රාහ - විලඳවැන්න,
 අඝ්‍රාහ - රසාංජන, සිතා - සිති යන මෙයින්, කෘතා - කරන
 ලද, ලෙහා - ලේඛය, ප්‍රදනෙතා - දෙන්නේ, බාලානා - ළමුන්ගේ,
 ශ්වර - උණ, අශෛෂ - ඉතිරි නොකොට, නාශනා - නසයි.

වැල්මි, උණකපුරු, විලඳවැන්න, රසාංජන, සිති යන මෙයින්
 කරන ලද ලේඛය ළමුන්ගේ උණ ඉතිරි නො කොට සුව කරයි.

කිරිමවුන්ගේ සහ ලඳරුවන්ගේ වා උණට

29. සචාඨා සරීරා ගොඝජුර විශව බාල
 සෂ්ප්‍රාදයා ජිනනරුහා කිරාතොෂා
 වාතජවරං වා ශමයෙන් ප්‍රපීතො
 බාලෙන ධාත්‍ර්‍යා ච කෘශානුකාරී

සරීරා - අස්වැන්න මුල්, ගොඝජුර - ගොකටු මුල්, විශව -
 වියලි ඉතුරු, බාල - ඉරිවේරිය, සෂ්ප්‍රාදයා - කටුවැල්බටු,
 ජිනනරුහා - රසකිඳ, කිරාතොෂා - බිං කොහොඹ යන මෙයින්,
 සචාඨා - කළු කසාය, ප්‍රපීතා - බොන්නේ, කෘශානුකාරී -
 දුර්වල වූ, වාතජවරං - වා උණ සහිත, බාලෙන වා -
 ලඳරුවන්ට හෝ, ධාත්‍ර්‍යා ච - කිරිමව්වරුන්ට ද යෝග්‍යයි.

අස්වැන්න මුල්, ගොකටු මුල්, වියලි ඉතුරු, ඉරිවේරිය,
 කටුවැල්බටු, රසකිඳ, බිං කොහොඹ යන මේවායින් කළ කසාය
 පානය කිරීම දුර්වල, වා උණ සහිත ලඳරුවන්ට හා කිරිමව්-
 වරුන්ට ද යෝග්‍යයි.

ලදරුවන්ගේ වා උණට

30. පඤ්චමුලිකෘතෘ කථාථෘ - පීතො වාතජවරාපතෘ
 තදවත් ජීනනරුතාද්‍රාකෂා - ගොපකතතාබලාභවෘ

පඤ්චමුලි - මහපස්මුල, කෘතෘ - කළ, කථාථෘ - කතෘය, පීතෘ -
 බොන ලද්දේ, වාතජවරා - වා උණ, පතෘ - දරලයි. තදවත් - ජ
 අයුරින්ම, ජීනනරුත - රසකිඳ, ද්‍රාකෂා - මුද්දරස්පලම්,
 ගොපකතතා - ඉරමුසු, බලා - බැබිල, භවෘ - (එසේම) වන්නේය.

මහපස්මුලින් කළ කතෘය පානය කිරීමෙන් වා උණ දැලයි.
 එසේම රසකිඳ, මුද්දරස්පලම්, ඉරමුසු, බැබිල කතෘයද
 යෝග්‍යයි.

ලදරුවන්ගේ පිත් උණට

31. සාරිවොපල කාශමයඝී - ජීනනාපදමක පඨිවොූ
 කථාථෘ පීතො නිහනතතාශු - ශිශුනාං පෙතතිකං ජරමී

සාරිවා - ඉරමුසු, උත්පල - මානෙල් අල, කාශමයඝී -
 ඇත්දෙමට, ජීනනා - රසකිඳ, පදමක - නෙළුම්මල් රේණු,
 පඨිවොූ - පත්පාඩගම්වලින් කළ, කථාථෘ - කතෘය, පීතෘ -
 බොන ලද්දේ, ශිශුනාං - ලදරුවන් ගේ, පෙතතිකං ජරමී -
 පිත් උණ, ආශු - වහා, නිහනති - නසයි.

ඉරමුසු, මානෙල් අල, ඇත්දෙමට, රසකිඳ, නෙළුම්මල් රේණු,
 පත්පාඩගම්වලින් සෑදූ කතෘය පානය කිරීමෙන් ලදරුවන්ගේ
 පිත් උණ වහා නසයි.

ලදරුවන්ගේ තුන් දෙසින් ආ උණට

32. මුසනාපථිටකොශිර - වාරිපදමක සාධිතම්
ශීතංචාරි නිහනතාශු - ක්‍රිඩා දහවම්භරාන්

මුසනා - කලාඳරුඳල, පථිටක - පැපිලිය, උශිර - සැවැන්දරා
මුල්, වාරි - ඉරිවේරිය, පදමක - නෙළුම් රේණුවලින්, සාධිතම්
- සාදන ලද, ශීතංචාරි - සීත කණය, ක්‍රිඩා - තුන් දෙසින්
හටගත්, දහ - දැවිල්ල, වම් - වමනය, භරාං - උණ, ආශු -
වහා, නිහනති - නසයි.

කලාඳරුඳල, පත්පාඩගම්, සැවැන්දරා, ඉරිවේරිය, නෙළුම්
රේණුවලින් සාදන ලද සීත කණය තුන් දෙසින් හටගත් දැවිල්ල,
වමනය සහ උණ වහා නසයි.

ලදරුවන්ගේ සහනක උණට

33. නිමලපත්‍රාමාතානනා - පටොලෙත්‍රයවොෂ කාතෘ
කචාථො හනතාශු සතතං - ප්‍රභවො ව්‍යසනං යථා

නිමලපත්‍ර - කොහොඹ පත්, අමාතා - රසකිඳ, අනන්තා -
වැල්කහඹිලියා, පටොල - දුම්මැල්ල, ඉත්‍රයවොෂ - කෙළිඳහල්
යන මෙයින්, කාතෘ කචාථා - කළු කසාය, ප්‍රභවූ සතතං -
හටගත් සහනක උණ, ආශු - වහා, හනති - නසයි.

කොහොඹ කොළ, රසකිඳ, වැල්කහඹිලියා, දුම්මැල්ල, කෙළිඳ
හල් යන මේවායින්, කරන ලද කසාය සහනක උණ වහා
නසයි.

ලදරුවන්ගේ පින් සෙම් උණට

34. අමෘතෙත්‍රයචාරිණි - පටොලං කටුරොගිණි
 නාගරං චන්දනං මුය්‍යා - පිප්පලිචුණී සංයුතම්
 අමෘතාණ්ඩකම්තොසතත් - පිතතශෛෂමථරාපහම්
 තාලලාසාරොචකච්ඡර්දි - තෘෂ්ණාදහනිචාරණූ

අමෘත - රසකිඳ, ඉත්‍රයච - කෙළිඳහල්, අරිණි - කොහොඹ
 පොතු, පටොලං - දුම්මල්ල, කටුරොගිණි - කටුකරෝසන,
 නාගරං - වියලි ඉතුරු, චන්දනං - සුදුහඳුන්, මුය්‍යා - කලාඳුරු
 අල(කෂාය), පිප්පලිචුණී - නිප්පිලි සුණු, සංයුතම් - සමග
 යුක්ත වූයේ, අමෘතාණ්ඩකං ඉති - අමෘතාණ්ඩක නම්, එතත් -
 මෙය, පිතතශෛෂමථරාපහම් - පින් සෙම් උණ දුරලයි.
 තාලලාස - තැලි නැඟීම, ආරොචක - අරුවිය, ච්ඡර්දි - වමනය,
 තෘෂ්ණා - පිපාසය, දහ - දැවිල්ල, නිචාරණූ - නිචාරණය
 කරන්නේ ය.

රසකිඳ, කෙළිඳහල්, කොහොඹපොතු, දුම්මල්ල, කටුකරෝසන,
 වියලි ඉතුරු, සුදුහඳුන්, කලාඳුරු අල කෂාය, නිප්පිලි සුණු
 සමග එකතු කළ කල්හි අමෘතාණ්ඩක නම්. මෙය පින් සෙම්
 උණ දුරලයි. තැලි නැඟීම, අරුවිය, වමනය, පිපාසය, දැවිල්ල
 සුව කරයි.

ඊට ම ශීත කෂායක්

35. ධාන්‍යක චන්දන පද්මක මුය්‍යා
 ශක්‍රයචාමලකොෂ සපටොලොෂ
 ශීතකෂායමිදං බල දද්‍යත්
 බාලකපිතතකථථරහනා

ධාන්‍යක - කොත්තමල්ලි, චන්දන - සුදුහඳුන්, පද්මක - නෙළුම්
 රේණු, මුය්‍යා - කලාඳුරු අල, ශක්‍රයච - කෙළිඳහල්,
 බාලකපිතතකථථරහනා

අම්ලාසෙනා - තෙල්ලි, සපරොසෙලා - දම්මල්ල සහිත
ද්‍රව්‍යවලින්, ඉදං ශීතකණයං - මේ සීත කණය, බලු - වනායි,
බාලක - ලදරුවා ගේ, පිත්තකථථරතනනා - පිත් සෙම් උණ
නැසීමට දෙන්නේ ය.

කොත්තමල්ලි, සුදුහඳුන්, නෙළුම් රේණු, කලාදුරු අල,
කෙළිඳුනාල්, තෙල්ලි, දම්මල්ල යන ද්‍රව්‍යවලින් සෑදූ සීත කණය
ලදරුවන් ගේ පිත්සෙම්උණ නැසීමට දෙන්නේ ය.

රත්පිත් ආදිය සහිත සියලු දෙසට

36. සාරථධා සාතිවිෂා සමුසනා

තිකතා කණයො ජරමාශුභනතත්

සාමං සශූලං සවම් සද්‍යහං

සකාමලං හනති සරකතපිතතම්

ආරථධා - ඇසල පොතු, අතිවිෂා - අතිවිඩයම්, මුසනා -
කලාදුරු අල, තිකතා - කටුකරෝසන සහිත, කණයා - කසාය
ජරං - උණ, ආශු - වහා, හනතත් - නසන්නේ ය. ආමං -
ආමය, ශූලං - ඉදිකටුවෙන් අනින්නාක් මෙන් වේදනා, වම් -
වමනය, ද්‍යහං - දෑවිල්ල, කාමලං - සෙංගමාලය, සරකත
පිතතම් - රත්පිත් සහිත වූයේ, හනති - නසයි.

ඇසල පොතු, අතිවිඩයම්, කලාදුරු අල, කටුකරෝසන කසාය
උණ වහා නසයි. ආමය, ඉදිකටුවෙන් අනින්නාක් බඳු වේදනාව
වමනය, දෑවිල්ල, සෙංගමාලය, රත්පිත් ආදිය සහිත සියලු
දෙස් නසයි.

ලදරුවන් ගේ සිත උණට

37. වාසා වසාධි කණාලෙහ; ශීතජවරවිනාශන;
තදවත් කපුද්‍රාමානානනා තිකතාභූතිමබසාධිත;

වාසා - ආඩතෝඩා මුල්, වසාධි - සුවඳ කොට්ටං, කණා -
තිප්පිලි, ලෙහ; - ලේහය, ශීතජවර - සීත උණ, විනාශන; -
නසයි. කපුද්‍රා - කටුවැල්බටු, අමානා රසකිඳ, අනනා - වැල්
කහඹිලිය, තිකතා - කටුකරෝසන, භූතිමබසාධිත; - බිං
කොහොඹවලින් සෑදූ ලේහය ද, තදවත් - එසේ මැ යි.

ආඩතෝඩා මුල්, සුවඳ කොට්ටං, තිප්පිලි යන ද්‍රව්‍ය ලේහය
සීත උණ නසයි. ඒ අයුරෙන්ම කටුවැල්බටු, රසකිඳ, වැල්
කහඹිලිය, කටුකරෝසන, බිං කොහොඹවලින් සෑදූ ලේහය ද
හොඳ ය.

ලදරුවන් ගේ ඒකාහික උණට

38. කටුකිවිතිත; කවාථ; කණාචූණීසමන්තිත;
එකාහිකජවරං හනති කාසශවාසාදිදූෂිතම්

කටුකිවිතිත; - කටුකරෝසනයෙන් කළ, කවාථ; - කසාය,
කණා චූණී සමන්තිත; - තිප්පිලි සුණු යුක්ත වූයේ, කාස -
කැස්ස, ශවාසාදි - ඇදුම ආදියෙන්, දූෂිතම් - දූෂණය වූ,
එකාහිකං ජවරං - එකාහික උණ, හනති - නසයි.

කටුකරෝසන කසාය, තිප්පිලි සුණු සමග යෙදීමෙන් කැස්ස,
ඇදුම ආදියෙන් දූෂිත එකාහික උණ නසයි.

පිට ම

39. ප්‍රාක්ෂාපටොලත්‍රිපලා - පිචුමන්දව්‍යාමොගො කෘතො
 සචාප ඵකාතිකං හනති - පරාජීමිව දුජිනාමි

ප්‍රාක්ෂා - මුද්දරප්පලම්, පටොල - දුම්මුල්ල, ත්‍රිපලා - අරළු
 බුළු හෙල්ලි, පිචුමන්ද - කොහොඹ පොතු, ව්‍යාමොගො - ආධිතෝධා
 වලින්, කෘතො - කරන ලද, සචාප - කෂාය, ඵකාතිකං -
 ඵකාතික උණ, හනති - නසන්නේ ය. දුජිනාමි - දුදනා, පරාජීමි
 ඉව - අන්තර්ගත ගේ යහපත නසන්නාක් මෙනි.

මුද්දරප්පලම්, දුම්මුල්ල, අරළු බුළු හෙල්ලි, කොහොඹ පොතු,
 ආධිතෝධා වලින් කරන ලද, කෂාය, ඵකාතික උණ නසයි.
 දුදනන් අනුන් ගේ යහපත නසන්නාක් මෙනි.

උදරුවන් ගේ වා සෙම් උණට වාතුභීද්‍යකය

40. කිරාතතිකතකං මුසතා - ගුඩුචි විශ්වභෙෂජම්
 වාතුභීද්‍යකමිත්තානු - වාතශ්ලෙෂමජ්ජරාපහම්

කිරාතතිකතකං - කිරාත, මුසතා - කලාදුරු අල, ගුඩුචි -
 රසකිඳි, විශ්වභෙෂජම් - වියලි ඉතුරු, වාතුභීද්‍යකං ඉති ආනු:
 - වාතුර්හද්‍යක යැ යි ව්‍යවහාර කරයි. වාතශ්ලෙෂම - වා
 සෙම්, ජ්ජරාපහම් - උණ දුරුකරයි.

කිරාත, කලාදුරු අල, රසකිඳි, වියලි ඉතුරු යන මේවා
 වාතුර්හද්‍යක නමින් ව්‍යවහාර කරයි. වා සෙම්, උණ දුරුකරයි.

ලදරුවන් ගේ සෙම් උණට

41. මුදාතණඩුලසංසිද්ධං - කෙටලෙච්චා මකුෂ්ටකේෂු
පථ්‍යමත්‍ර ඉදං දද්‍යුද්දුඛං චාතකථජ්ජරම්

මුද්ග - මුං ඇට, තණඩුල - සහල්, සංසිද්ධං - (යන දෙකෙන්) සිදුකරන ලද හෝ, කෙටලෙච්චා - තනිකර හෝ, මකුෂ්ටකේෂු - මකුෂ්ටකවලින් හෝ තම්බා ගත් යුෂ, ඉදං - මේවා, අත්‍ර - මෙහි, පථ්‍යං - පථ්‍යයක් ලෙස, දුඛං කථජ්ජරම් - දුක්දෙන සෙම් උණෙහි, දද්‍යුත් - දෙන්නේ ය.

මුං ඇට, සහල් යන දෙකෙන් සිදුකරන ලද තනිකර හෝ මකුෂ්ටක තම්බා ගත් යුෂ මෙහි පථ්‍යයක් ලෙස දුක්දෙන සෙම් උණෙහි දෙන්නේ ය. (මකුෂ්ටක බෝංචි ඇට වෙසෙසකි.
PHASEZLUS ACONITTFOLIUS - Tapery Beans/Kidney Beans)

ලදරුවන් ගේ සන්නිපාත උණට

42. දශමූලි යුතූ කථාථූ - පිප්පලි වූණීං සංයුතූ
සංමොහතත්‍රා සමයෙ - සන්නිපාතජරං හරෙත්

දශමූලි යුතූ - දසමුල් යුත්, කථාථූ - කෂාය, පිප්පලි වූණීං සංයුතූ - හිප්පිලි සුණු සමග වූයේ, සංමොහතත්‍රා සමයෙ - මුලාව තෙමැරිය පවතින විට, සන්නිපාතජරං - සන්නිපාත උණ, හරෙත් - තසන්නේ ය.

දසමුල් කෂාය, හිප්පිලි කුඩු දමා බීමෙන් මුලාව තෙමැරිය සහිත සන්නිපාත උණ තසන්නේ ය.

ළදරුවන්ගේ පිතව පිපාසයට දැනයට සහ උණට

43. මුසතකං වන්දනං වාසා - ශ්‍රීවේරං යෂට්ඨකාමාතා
 එෂාං ස්වාථාං තු පිතතඝ්ණා - තාෂාදැනජරාපතා

මුසතකං - කලාඳුරු අල, වන්දනං - සුදුහඳුන්, වාසා -
 ආචතෝධා මුල්, ශ්‍රීවේරං - ඉරිවේරිය, යෂට්ඨක - වැල්මී, අමාතා
 - රසකිඳ, එෂාං - මෙයින් සැදූ, ස්වාථාං තු - කසාය වනාහි,
 පිතතඝ්ණා - පිත නසයි. තාෂා - පිපාසය, දැන - දැවිල්ල,
 ජරාපතා - උණ නැති කරයි.

කලාඳුරු අල, සුදුහඳුන්, ආචතෝධා මුල්, ඉරිවේරිය, වැල්මී,
 රසකිඳ යන මේවායින් සැදූ කසාය පිත නසයි. පිපාසය,
 දැවිල්ල, උණ, නසයි.

ළදරුවන්ගේ වමනය ඇදුම කැස්ස සහ පිත්උණට

44. වාසා පඨිටකොඡිර - නිමබ්බනිමබ්බසාධිතා
 ස්වාථො හනති වමිශ්වාස - කාසපිතතජරාං ශිශො

වාසා - ආචතෝධා, පඨිටක - පැපිලිය, උඡිර - සැවැන්දරා,
 නිමබ් - කොහොඹ පොතු, භුනිමබ් - බිංකොහොඹ, සාධිතා -
 සාදන ලද, ස්වාථො - කසාය, ශිශො - දරුවාගේ, වමි -
 වමනය, ශ්වාස - ඇදුම, කාස - කැස්ස, පිතතජරාං - පිත්
 උණ, හනති - නසයි.

ආචතෝධා මුල්, පත්පාඨගම්, සැවැන්දරා, කොහොඹ පොතු,
 බිංකොහොඹ සමග සාදන ලද කසාය දරුවාගේ වමනය, ඇදුම,
 කැස්ස, පිත් උණ නසයි.

දෙරුවන්ගේ සියලු සෙම් උණට

45. අභයාමලකී කෘෂ්ණා - විත්තකෝ'යං ගණො මතඃ
 දීපනඃ පාවනො හෙදී - සඵලොෂමජ්ජරාපතඃ

අභයා - අරළු, අමලකී - නෙල්ලි, කෘෂ්ණා - තිප්පිලි, විත්තකා -
 - ශුද්ධ රත්තිටුල්, අයං ගණාඃ - මේ සමූහය, දීපනඃ - ගින්න
 වඩා යැයි, මතඃ - දත යුතුය. පාවනඃ - ආහාර පැයීම සිදුකරයි
 මල බිඳයි. සඵ ලොෂමජ්ජරාපතඃ - සියලු සෙම් උණ දැමයි.

අරළු, නෙල්ලි, තිප්පිලි, ශුද්ධ රත්තිටුල්, ගණය ගින්න වඩා
 යැයි දත යුතුය. ආහාර පැයීම සිදුකරයි. මල බිඳයි. සියලු
 සෙම් උණ දැමයි.

දෙරුවන්ගේ උණ ඇදුම කැස්ස සහ මන්දග්නියට

46. කට්ඨලං පුෂ්කරං ශෘංඛිති - පිප්පලි මධුනා සහ
 ඵෂාං ලෙනො ජ්වරං ශ්වාසං - කාසං මන්දග්නං ජයෙන්

කට්ඨලං - කට්ඨල, පුෂ්කරං - සුවඳ කොට්ටං, ශෘංඛිති -
 කර්කටකශාංගි, පිප්පලි - තිප්පිලි, මධුනා සහ - මීපැණි සමඟ
 ලෙන - ලේභ කිරීමෙන්, ජ්වරං - උණ, ශ්වාසං - ඇදුම,
 කාසං ච - කැස්ස ද, මන්දග්නං - මඳගින්න, ජයෙන් - දිනයි.

කට්ඨල, සුවඳ කොට්ටං, කර්කටකශාංගි, තිප්පිලි, මීපැණි
 සමඟ ලේභ කිරීමෙන් උණ, ඇදුම, කැස්ස, මන්දග්නිය හැකි
 කරයි.

දෙරුවන්ගේ පුෂ්ටිමත් භාවයට වා පිත් උණට,
 දෑවිල්ලට, පිපාසයට, සිහිමුලාවට, අරුවියට,
 කැරැකැවිල්ලට සහ රත්පිතට

47. මධුකං ශාරිඛාද්‍රාක්‍ෂා - මධුකං චන්දනෝපලම්
 කාශමරී පදමකං ලොඬුං - ත්‍රිඵලා පදමකෙසරම්

පරුෂකං මෘණාලං ච - සෙව්‍යං තු තපනවාරිණා
 මධුජාත සිතයුක්තං - තත් පිතං පුෂ්ටිදං නිශි

වාතපිතතං ජවරං දහ - තෘෂණා මුට්ඨි'රුවිශ්‍රිමාන්
 ශමයෙන් රක්තපිතතං ච - ජිමුතමිවමාරුතෘ

මධුකං - වැල්මි, ශාරිඛා - ඉරමුසු මුල්, ද්‍රාක්‍ෂා - මුද්දරප්පලම්,
 මධුකං - මිපුප්(මල්), චන්දනං - සුදුහඳුන්, උත්පලං - මානෙල්
 අල, කාශමරී - ඇත්දෙමට මුල්, පදමකං - නෙළුම් අල, ලොඬුං
 - ලොක්සුඹුළු, ත්‍රිඵලා - තිපල්, පදමකෙසරම් - නෙළුම්මල්
 රේණු, පරුෂකං - උගුරැස්ස ගෙඩි, මෘණාලං ච - නෙළුම්දඩු ද,
 තපනවාරිණා - උණුවතුරෙන්, මධුජාත - මිපැණි, සිතයුක්තං
 - සිහි සහිත, නිශි - රාත්‍රියෙහි, සෙව්‍යං තු - සේවනය කරන්නේ
 හෝ, තත්පිතං - ඒ කසාය කර බොන්නේ, පුෂ්ටිදං - පුෂ්ටිමත්
 වෙයි. වාත පිතතං ජවරං - වා පිත් උණ, දහ - දෑවිල්ල,
 තෘෂණා - පිපාසය, මුට්ඨා - සිහිමුලාව, අරුවිෂ් - අරුවිය,
 භ්‍රමාන් - කැරැකැවිල්ල, රක්තපිතතං ච - රත්පිත ද, මාරුතෘ
 - වාතය, ජිමුතමි ඉව - වළාකුළු (තසන්තාකි) මෙන්, ශමයෙන්
 - සමනය කරන්නේ ය.

වැල්මි, ඉරමුසු මුල්, මුද්දරප්පලමි, මීපුස්, සුදුහඳුන්, මානෙල්
 අල, ඇත්දෙමට මුල්, නෙළුම් අල, ලොත්සුඹුළු, අරළු, බුළු,
 තෙල්ලි, නෙළුම්මල් රේණු, උතුරැස්ස ගෙඩි, නෙළුම්දඩු,
 උණුවතුරෙන් මීපැණි, සිනි සහිතව රාත්‍රි කාලයෙහි සේවනය
 කිරීමෙන් හෝ කසාය කර බීමෙන් පුෂ්ටිමත් වෙයි. වාතය
 වළාකුළු නසන්නේ යම් සේද මේ ශාඛය වා පිත් උණ,
 දැවිල්ල, පිපාසය, සිහිමුලාව, අරුචිය, කැරැකැවිල්ල සහ
 රත්පිත ද ඵලෙස ම සමනය කරන්නේ ය.

6

අතීසාර විකිත්සා

අතීසාරයට අවලෝභයක්

48. බිල්වං ච පුෂ්පාණී ච ධාතකිනාමි
 ජලං ස ලොඬුං ගජපිප්ප්ලි ච
 කවාථෝ'වලෙහො මධුනා විමිශ්‍රො
 බාලෙෂු යොජ්‍යා අතීසාරිනෙෂු

බිල්වං ච පුෂ්පාණී - බෙලි ගැට මද, ධාතකි - මලිත මල්,
 ජලං - ඉරිවේරිය, ලොඬුං ච - ලොත් සුඹුළු ද, ගජපිප්ප්ලි -
 ගජහිප්පිලි, කවාථා එච් - කෂාය හෝ, අවලෙහා - අවලෝභය
 හෝ, මධුනා - මිශ්‍රණියෙන්, විමිශ්‍රා - මනාව මිශ්‍රකරනුයේ,
 බාලෙෂු අතීසාරිනෙෂු - ලදරුවන් ගේ අතීසාරයට, යොජ්‍යා -
 යෙදිය යුතුය.

බෙලි ගැට මද, මලිත මල්, ඉරිවේරිය, ලොත් සුඹුළු, ගජහිප්පිලි
 කෂාය හෝ මිශ්‍රණි මිශ්‍රකර අවලෝභය කිරීමෙන් ලදරුවන් ගේ
 අතීසාරයට යෙදිය යුතුය.

අභිසාරයට කශායක්

49. කාකොලී ගජකෘෂණා ච - ලොඬුමෙෂාං සමාංශතෘ
 කචාථො මධවජ්චතෘ පීතො - බාලාභිසාර හෘතමතෘ

කාකොලී - කාවෙලු, ගජකෘෂණා - ගජතිප්පිලි, ලොඬු -
 ලොත්සුඹුළු, එෂාං සමාං ශතෘ - මේවා සමච ගෙන - කචාථ -
 කෂාය, මධු අජ්චතෘ - මීපැණි සමග, පීතෘ - බොත්තේ,
 බාලාභිසාර - බාල අභිසාරය, හෘත් - නසන්නේ යැයි, මතෘ -
 දතයුතුය.

කාවෙලු, ගජතිප්පිලි, ලොත්සුඹුළු මේවා සමච ගෙන කෂාය
 කර මීපැණි දමා පානය කිරීමෙන් බාලයින්ගේ අභිසාරය
 නසන්නේ යැයි දතයුතු ය.

අභිසාරයට චූෂ්ඨියක්

50. ඵලිත්තඤ්ජන මුසතානාං - චූෂ්ඨිං පීතං සමාකෂිකම්
 තෘෂණා ඡර්ද්ධමභිසාරං - බාලානාං තත්ථතො හරෙත්

ඵලිති - පුවඳු, ඤ්ජන - රසාංජන, මුසතානාං - කළාඳුරුඳල,
 චූෂ්ඨිං - සුණු, සමාකෂිකම් - මීපැණි සහිතව, පීතං - බොත්තේ,
 බාලානාං - ළදරුවන්ගේ, තෘෂණා - පිපාස, ඡර්ද්ධං - වමනය,
 අභිසාරං - අභිසාරය, තත්ථතෘ - සත්‍යවශයෙන් ම, හරෙත් -
 දුරලත්තේ ය.

පුවඳු, රසාංජන(රසඳුන්), කළාඳුරුඳල සුණුකර මීපැණි
 සහිතව පානය කිරීමෙන් ළදරුවන්ගේ පිපාසය, වමනය,
 අභිසාරය සත්‍යවශයෙන් ම දුරලත්තේ ය.

෮෦ ම තවත් වූණියක්

51. ලාභාං සෙසෙධවමාමුස්ථි - වූණීමෙභං සමාංගතාං
 හනති ඡර්දිමභිසාරං - මධුනා සහ හක්ඛිතම්

ලාභාං - විලඳවැන්න, සෙසෙධවං - සවිඳලුණු, ආමුස්ථි - අඹ
 ඇට මද, වූණීම - සුණු, එසාං සමාංගතාං - මේවා සමසේ ගෙන,
 මධුනා සහ - මීපැණි සමග, හක්ඛිතම් - අනුභව කරන්නේ,
 ඡර්දිං - වමනය, අභිසාරං - අභිසාරය, හනති - නසයි.

විලඳවැන්න, සවිඳලුණු, අඹ ඇට මද, වූණීම කර මේවා සමව
 ගෙන මීපැණි සමග අනුභව කිරීමෙන් වමනය, අභිසාරය,
 නසයි.

වමනයට, අභිසාරයට වූණියක්

52. ශාමා රසාඤ්ඡනං චූතඵලාසථි සමචුර්ණිතම්
 හනති ඡර්දිමභිසාරං - බාලානාං මධුනා සිතම්

ශාමා - ඉරමුසු, රසාඤ්ඡනං - රසාංඡන, චූතඵලාසථි - අඹ
 ඇට මද, සමචුර්ණිතම් - සමව වූණීම කර, මධුනා සිතම් -
 මීපැණි හා සිනි සමග දීමෙන්, බාලානාං - ළමයින් ගේ, ඡර්දිං
 - වමනය, අභිසාරං - අභිසාරය, හනති - නසයි.

ඉරමුසු, රසසඳුන්, අඹ ඇට මද සමවගෙන වූණීමකර මීපැණි
 හා සිනි සමග දීමෙන් ළමුන් ගේ වමනය අභිසාරය නැති කරයි.

උණ අභිසාරයට ලේනයක්

53. ධාතකී බිලව ධාතෘක - ලොඬුප්පයට බාලකොෂ
 ලෙහා කෙණ්දෙණ බාලානාං - ජරාභිසාරකං ජයෙත්

ධාතකී - මලිත මල්, බිලව - බෙලිගැට මද, ධාතෘක -
 කොත්තමල්ලි, ලොඬු - ලොත්සුඹුළු, ඉප්පයට - කෙළිඳ සහල්,
 කෙණ්දෙණ - මිපැණියෙන්, ලෙහා - ලේන කරන්නේ, බාලානාං
 - ළමයින්ගේ, ජරා - උණ, අභිසාරකං - අභිසාරය, ජයෙත්
 - දිනන්නේ ය.

මලිත මල්, බෙලිගැට මද, කොත්තමල්ලි, ලොත්සුඹුළු, කෙළිඳ
 සහල්, මිපැණියෙන් ලේන කිරීමෙන් ළමුන්ගේ උණ, අභිසාරය,
 දිනන්නේ ය.

අභිසාරයට තවත් ඖෂධයක්

54. ලොඬුණ පිප්පලි බාලො - බාලකාභිසාතො හිතා
 ශ්‍රීරසො මාකෂිකපුතො - ධාතකීකුසුමො සමා

පිප්පලි - හිප්පිලි, බාලා - ඉරිවේරිය, ලොඬුණ - ලොත්-
 සුඹුළින් කළ කෘෂාය, ශ්‍රීරසො - බෙලිගැට මද, ධාතකී කුසුමො
 - මලිත මල්, සමා - සමච ගෙන වූණිය කර දමා, මාකෂිකපුතා
 - මිපැණි සහිත වූයේ, බාලකාභිසාතො - ලදරු අභිසාරයෙහි,
 හිතා - හිතයි.

හිප්පිලි, ඉරිවේරිය, ලොත් සුඹුළුවලින් කළ කෘෂාය, බෙලිගැට
 මද, මලිත මල් සමච ගෙන වූණි කර දමා, මිපැණි සහිතව
 දීමෙන් ලදරු අභිසාරයට හිතයි.

ආම අභිසාරයට ලේභයක්

55. විඩ්ඛානාපථොද ච - පිප්පලි චූණිකානි ච
 එභාමාලිතා චූණිනි - සුඛං තපෙනන වාරිණා
 ආමෙ ප්‍රචාතෙන 'භිසාරෙ - කුමාරං පායයෙන් හිෂක්

විඩ්ඛානි - වළඟසහල්, අපථොද ච - අසමෝදගම් ද, පිප්පලි
 - හිප්පිලි යන සුණු ද, එභාං චූණිනි - මේ සුණු, සුඛං -
 සුවසේ, තපෙනන වාරිණා - උණුසුම් ජලයෙන්, ආලිතා -
 ලේභ කරන්නේ, හිෂක් - වෙදුදුරු, ආමෙ ප්‍රචාතෙන අභිසාරෙ
 - ආම අභිසාරයෙහි දී, කුමාරං - කුමරුවාට, පායයෙන් -
 පොවන්නේ ය.

වළඟසහල්, අසමෝදගම්, හිප්පිලි චූණි කර සුවසේ මද
 උණුසුම් ජලයෙන් ලේභ කිරීම ආම අභිසාරයට යෝග්‍යයි.

ලේ අභිසාරයට පේයාවක්

56. මොවරසං සමඛගා ච - ධාතකි පදමකෙශරම්
 පිෂෙඨරෙතෙසීවාගු - සඤ්ඤාතභිසාරනායිනී

මොවරසං - එළ ඉඹුල් මැලියම්, සමඛගා - වැල්මදට, ධාතකි
 - මලිත මල්, පදමකෙශරම් - නෙළුම් මල් රේණු, එතෙසෙ
 පිෂෙඨ - මේවා සුණු කර, යවාගු සඤා - පේයාවක් සද
 දීමෙන්, රකතභිසාර - රක්තභිසාරය, නායිනී - නසයි.

එළ ඉඹුල් මැලියම්, වැල්මදට, මලිත මල්, නෙළුම් මල් රේණු,
 මේවා සුණු කර පේයාව සද දීමෙන් රක්තභිසාරය නසයි.

සියලු අතීසාරයට

57. නාගරාතිවිභාමයනා - බාලකෙත්‍රයවෙයි කෘතම්
කුමාරං පායයෙන් ප්‍රාතෘ - සඵරාතීසාරනාශනම්

නාගර - වියලි ඉතුරු, අතිවිභා - අතිවිඛයම්, මුසනා - කලාදුරු
අල, බාලක - ඉරිවේරිය, ඉත්‍රයවෙයි - කෙළිඳු හාල්වලින්
කෘතම් - සාදන ලද කෘතිය, සඵරාතීසාර - සියලු අතීසාරය,
නාශනම් - නැසීමට, කුමාරං - කුමරුවන්ට, පායයෙන් -
පොවන්නේ ය.

වියලි ඉතුරු, අතිවිඛයම්, කලාදුරු අල, ඉරිවේරිය, කෙළිඳු
හාල්වලින් සාදන ලද කෘතිය, සියලු අතීසාරයට දෙන්නේ ය.

උණ අතීසාරයට ලේනයක්

58. ලොධ්‍රෙත්‍රයව ධානසාක - ධාත්‍රී ත්‍රිබෙර මුසතකම්
මධුනා ලෙහයෙන් බාලං - ජවරාතීසාරනාශනම්

ලොධ්‍ර - ලොත්සුඹුළු, ඉත්‍රයව - කෙළිඳුහාල්, ධානසාක -
කොත්තමල්ලි, ධාත්‍රී - නෙල්ලි, ත්‍රිබෙර - ඉරිවේරිය, මුසතකම්
- කලාදුරුඅල වූණිය, ජවරාතීසාර - ජවරාතීසාරයේ දී, බාලං
- දරුවාට, මධුනා - මීපැණියෙන්, ලෙහයෙන් - ලේන
කරන්නේ ය.

ලොත්සුඹුළු, කෙළිඳුහාල්, කොත්තමල්ලි, නෙල්ලි, ඉරිවේරිය,
කලාදුරුඅල වූණිය උණ අතීසාරයේ දී දරුවාට මීපැණියෙන්
ලේන කරන්නේ ය.

ග්‍රහණිය, වාතරෝග, සංගමාලය සහිත උණ
 අතීසාරය, පාණ්ඩුව ආදී සියලු රෝග නසා බඩගිනි
 වැඩීමට ලේනයක්

59. රජපී සරලො දරුවාහි ගපපිපලි

පෘෂ්ණපර්ණී ශතාවා ව ලිඨා මාසෂිකසර්පියා
 දීපනං ග්‍රහණියං හතති මාරුතාර්තිං සකාමලම්
 ජවරාතීසාරං පාණ්ඩුවං බාලානාං සඵරොගනුත්

රජපී - සමුකත, සරල - හොර අරටු, දරු - දේවදර, වෘතති
 - එළබටුමුල්, ගපපිපලි - ගපතිපිපිලි, පෘෂ්ණපර්ණී -
 පුස්ඵන්ත, ශතාවා ව - හාතාවාරිය අල ද, මාසෂිකසර්පියා
 - මීපැණි ගිතෙලින්, ලිඨා - ලේහකරන්නේ, දීපනං - බඩගිනි
 වෙයි. ග්‍රහණිය - ග්‍රහණිය, මාරුතාර්ති - වාතරෝග,
 සකාමලම් - සංගමාලය සහිත, ජවරාතීසාරය - ජවරාතීසාරය,
 පාණ්ඩුවං - පාණ්ඩුව, බාලානාං - දරුවන්ගේ, සඵරොගනුත්
 - සියලු රෝග නසන්නේ ය.

සමුකත, හොර අරටු, දේවදර, එළබටුමුල්, ගපතිපිපිලි,
 පුස්ඵන්ත, හාතාවාරිය අල වූණිය මීපැණි, ගිතෙලින් ලේහ
 කිරීමෙන් බඩගිනි වඩයි. ග්‍රහණිය, වාතරෝග, සංගමාලය
 උණ, අතීසාරය, පාණ්ඩුව ආදී දරුවන්ගේ සියලු ම රෝග
 නසන්නේ ය.

ග්‍රහණි විකිත්සා

දෙරුවන් ගේ ග්‍රහණියට වූණියක්

61. යවැනි ජීරකං වෙසාමං - කුටජං විශ්වතෙජස්මි
එතනමධුසුතං පිතං - බාලානාං ග්‍රහණිං ජයෙන්

යවැනි - අසමෝදගමි, ජීරකං - සුදුරු, වෙසාමං - තිකුළු(වියලි
ඉතුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි), කුටජං - කෙළිඳුනාල්, විශ්ව-
තෙජස්මි - වියලි ඉතුරු, එතං - මේ ද්‍රව්‍ය වූණිය, මධුසුතං -
මිපුණි සමග, පිතං - බොන්නේ, බාලානාං - දරුවන් ගේ,
ග්‍රහණිං - ග්‍රහණිය, ජයෙන් - දිනන්නේ ය.

අසමෝදගමි, සුදුරු, වියලි ඉතුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි,
කෙළිඳුනාල් වූණිය මිපුණියෙන් බිමෙන් දරුවන් ගේ ග්‍රහණිය
සුව වේ.

ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණී රූඡාවට වූණියක්

62. පියසලි විජයා ශුණයී - වූණිං මධුසුතං හිෂක්
 දඬා නිහතා ග්‍රහණී - රූඡං නියතමාපනුයාත්

හිෂක් - වෛද්‍ය තෙමෙ, පියසලි - නිස්සලි, විජයා - අරළු,
 ශුණයී - වියලි ඉඟුරු යන, වූණිං - සුණු, මධුසුතං - මිපුණි
 සමහ, දඬා - දි, ග්‍රහණී රූඡං - ග්‍රහණී රුදව, නිහතා
 නියතම් ආපනුයාත් - නියත වශයෙන් තසන්නේ ය.

වෙදුදරු තුමා නිස්සලි, අරළු, වියලි ඉඟුරු යන මේවායේ සුණු
 මිපුණි සමහ දීමෙන් ලදරුවන් ගේ ග්‍රහණී රුදව නියත
 වශයෙන් සුව කරන්නේ ය.

ග්‍රහණියට ලේභයක්

63. කෘෂ්ණා මහෝෂධං බිලවං - නාගරූ ස යවානිකෘ
 මධුසර්පිූ යුතූ ලිඨං බාලානාං ග්‍රහණීං හරෙත්

කෘෂ්ණා - නිස්සලි, මහෝෂධං - වියලි ඉඟුරු, බිලවං - බෙලි,
 ස යවානිකෘ - අසමෝදගම් සහිත, නාගරූ - ඉඟුරු යුෂ,
 මධුසර්පිූ - මිපුණි හිතෙල්, යුතූ - සමහ, ලිඨං - ලේභ
 කරන්නේ, බාලානාං - දරුවන් ගේ, ග්‍රහණීං - ග්‍රහණිය, හරෙත්
 - දුරලන්නේ ය.

නිස්සලි, වියලි ඉඟුරු, බෙලි, අසමෝදගම් යන මේවා ඉඟුරු
 යුෂ, මිපුණි, හිතෙල් සමහ ලේභ කිරීමෙන් දරුවන් ගේ
 ග්‍රහණිය තසන්නේ ය.

සෙමෙන් හටගත් ග්‍රහණියට වූණියක්

64. නාගරං මුසතකං බිලවං - චිත්‍රකං ග්‍රහඵිකං ශිවාමි
 වූණිමෙතනමධුසුතං - කථථං ග්‍රහණිං ජයෙන්

නාගරං - වියලි ඉඟුරු, මුසතකං - කලාදරු පල, බිලවං -
 බෙලි, චිත්‍රකං - ශුද්ධ රත්තිවුල්, ග්‍රහඵිකං - නිප්පිලිමුල්, ශිවාමි
 පරළ, එතත් වූණිං - මේ සුණු, මධුසුතං - මිපැණි සමන
 දීමෙන්, කථථං - සෙමෙන් හටගත්, ග්‍රහණිං - ග්‍රහණිය, ජයෙන්
 - සුවකරන්නේ ය.

වියලි ඉඟුරු, කලාදරු පල, බෙලි මුල්, ශුද්ධ රත්තිවුල්,
 නිප්පිලිමුල්, පරළ යන මේවායේ වූණිය මිපැණි සමන දීමෙන්
 සෙමෙන් හටගත් ග්‍රහණිය සුවකරන්නේ ය.

තුන් දෙසින් හටගත් ග්‍රහණියට වූණියක්

65. සගුඩං නාගරං බිලවං යූ ඛාදති හිතාශනෑ
 ත්‍රිදේශග්‍රහණී රොගානමුඤ්චානෙ නාත්‍ර සංශයෑ

නාගරං - වියලි ඉඟුරු, බිලවං - බෙලි සුණු, සගුඩං -
 උක්නකුරු සමග, යූ - යමෙකු, ඛාදති - අනුභව කරයි ද,
 හිතාශනෑ - පථ්‍ය ආහාර ගනී ද, ත්‍රිදේශ ග්‍රහණී - තුන්දෙසින්
 හටගන්නා වූ ග්‍රහණි, රොගාන - රෝගයෙන්, මුඤ්චානෙ -
 මිදෙයි. අත්‍ර - මෙහි, සංශයෑ - සැකයක්, න - නැත.

වියලි ඉඟුරු, බෙලි මුල් වූණිය උක්නකුරු සමග යමෙකු ගනී ද
 පථ්‍ය ආහාර ගනී ද ත්‍රිදේශ ග්‍රහණිය සුවවෙයි. මෙහි සැක නැත.

රක්තානිසාරය, කැස්ස, ඇදුම සහ වමනයට

60. ශ්‍රීවෙර ගතිරාසෙඡාදං - පිතං තණ්ඩුලවාරිණා
 ගිශොරකතානිසාරණං - කාසගවාස වමිං හරෙත්

ශ්‍රීවෙර - ඉරිවේරිය සුණු, ගතිරා - සීනි, සෙඡාදං - මිපැණි
 සමග, තණ්ඩුලවාරිණා - සහල් දෙවුන් දියෙන්, පිතං - බොන
 ලද්දේ, ගිශො - දරුවන් ගේ, රකතානිසාරණං - රක්ත
 අනිසාරය නැසීම, කාසගවාස - කැස්ස හතිය, වමිං - වමනය,
 හරෙත් - දුරලත්තේ ය.

ඉරිවේරිය සුණු, සීනි, මිපැණි සමග සහල් දෙවුන් දියෙන්,
 පානය කිරීමෙන් දරුවන් ගේ රක්තානිසාරය, කැස්ස, ඇදුම,
 වමනය දුරලත්තේ ය.

තුන් දෙසින් හටගත් ග්‍රහණියට තවත් වූණියක්

66. මුසතකාතිවිෂා බිලවං චුර්ණිතං කොටජං තථ
 කෞද්‍රණ ලිඨං ග්‍රහණිං - සච්ඡෙදාදහවං ජයෙන්

මුසතක - කලාදුරු අල, අතිවිෂා - අතිවිධියම්, බිලවං - බෙලි,
 තථ - එසේ ම, කොටජං - කෙළිඳහාල් සුණු, කෞද්‍රණ -
 මීපැණියෙන්, ලිඨං - ලේහ කරන්නේ, සච්ඡෙදාදහවං -
 තුන්දෙසින් හටගත්, ග්‍රහණිං - ග්‍රහණිය, ජයෙන් - දිනන්නේය.

කලාදුරු අල, අතිවිධියම්, බෙලි මුල්, කෙළිඳහාල් වූණිය
 මීපැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් තුන්දෙසින් හටගත් ග්‍රහණිය නැති
 කරයි.

අශීස් විකිත්සා

අශීස් ලේ නැවතීමට

67. යවනි නාගරං පාඨා - ද්විමං කුටුංචං තථා
චෛත්‍යං ගුහාකුහානං - පිතෘශීයනාමනං පරා;

යවනි - අසමෝදගම්, නාගරං - වියලි ඉහුරු, පාඨා -
දියමිත්ත, ද්විමං - දෙළුම්, තථා - එසේ ම, කුටුංචං -
කෙළිඳහාල්, අශං - යන මේවායේ, චෛත්‍යං - සුණු, ගුහාකුහානං
- උක්කකුරු මොරු යන දෙකෙන්, පිතෘ - බොන්නේ, අශීස් -
අර්ඝ්‍ය, සනාමනං - ලේ නැවතීමට, පරා - උතුම් ය.

අසමෝදගම්, වියලි ඉහුරු, දියමිත්ත, දෙළුම්, කෙළිඳහාල්,
යන මේවායේ චෛත්‍ය උක්කකුරු මොරු යන දෙකෙන් පානය
කිරීම අර්ඝ්‍ය ලේ නැවතීමට උතුම් ය.

සියලු අශීස් හරණයට

68. අජාපි පොෂකරං පායා - තුදුෂණං දහනං ශිවා
 ගුඩෙන ගුටිකා ග්‍රාහණං - සඵලිශ්ශොධනී යතා

අජාපි - සුදුදුරු, පොෂකරං - සුවඳ කොට්ටං, පායා - දියමින්න,
 තුදුෂණං - වියලි ඉඟුරු ගම්මිරිස් නිස්සිලි, දහනං - ඉදි
 රත්තෙටුල්, ශිවා - අරළු සුණු, ගුඩෙන - උක්කකුරෙන්, ගුටිකා
 ග්‍රාහණං - ගුලි කරගෙන, යතා - යම්සේ යෙදීමෙන්, සඵලිශ්ශං
 - සියලු අර්ශස්, ශොධනී - ඉවත්කරයි.

සුදුදුරු, සුවඳ කොට්ටං, දියමින්න, වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්,
 නිස්සිලි, ඉදි රත්තෙටුල්, අරළු යන වූණිය උක්කකුරෙන්
 ගුලි සාදා භාවිත කිරීමෙන් සියලු අර්ශස් ඉවත්කෙරෙයි.

ලේ ගලන අශීසට

69. නවනිත නිලාහ්‍රයාසාත් - කෙශරනවනිත ශකීරාහ්‍රයාසාත්
 දධිසාරමටිතාහ්‍රයාසාත් - ගුදජා ශාමනනි රක්තවහා

නවනිත - වෙඬරු, නිලාහ්‍රයාසාත් - තල සමග හෝ,
 කෙශරනවනිත - තෙළුම් මල් රේණු වෙඬරු, ශකීරාහ්‍රයාසාත්
 - සීනි සමග භාවිත කිරීමෙන්, දධිසාර - මෝරු, මටිතාහ්‍රයාසාත්
 - කළුතා බීමෙන්, රක්තවහා - ලේ වහනය වන, ගුදජා -
 අර්ශස්, ශාමනනි - සමනය වෙයි.

වෙඬරු, තල සමග හෝ තෙළුම් මල් රේණු, වෙඬරු සමග
 හෝ සීනි සමග භාවිත කිරීමෙන්, මෝරු කළුතා බීමෙන්, ලේ
 වහනය වන අර්ශස් සමනය වේ.

රක්තාශීසට, ශූලය හා ආමාජිණියට, අශීසට

70. එවං චා කොටජං බීජං - රක්තාශීස මධුනා හරෙන්
 තදවත් මුසතා මොචරයා - කපිකචුත් හවො රජා

ධන්‍යනාගරජා කථාථා - ශූලාමාජිණීං නාශනා
 චූණියතත්‍ර ශුභා පිතසතදත් වෙතානානි ජීරකො

එවං - මෙසේ, කොටජං බීජං - කෙළිඳහාල් සුණු, මධුනා -
 මීපැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන්, රක්තාශීස - රක්තාශීස, හරෙන්
 - දුරලත්තේ ය. තදවත් - එසේම, මුසතා - කලාඳුරු අල,
 මොචරයා - එළි ඉඹුල් මැලියම්, කපිකචුත් - වදුරුමැඟුට,
 හවො රජා - සාදන ලද සුණු මීපැණියෙන් ලේහ කිරීම, චා -
 හෝ, ධන්‍ය - කොතඹුරු, නාගරජා - වියලි ඉඟුරෙන් සැදූ -
 කථාථා - කාශාය, ශූල - ශූලය, අමාජිණීං - ආමාජීර්ණය,
 නාශනා - නසයි. වෙතානා - ඉඟුරු ගම්මිරිස් තිස්පිලි, අග්නි -
 ශුද්ධ රත්තෙටුල්, ජීරකො - සුදුරු, චූණීය - සුණු, තත්‍ර -
 අශීස් රෝගයේ දී, පිතා - බොත්තේ, ශුභා - සුභය.

කෙළිඳහාල් චූණිය, මීපැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් රක්තාශීසාරය
 නැති වෙයි. එසේම කලාඳුරු අල, එළි ඉඹුල් මැලියම්,
 වදුරුමැඟුටවලින් සාදන ලද චූණිය මීපැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන්
 හෝ කොත්තමල්ලි, වියලි ඉඟුරු කාශාය ශූලය, ආමාජීර්ණය
 නසයි. ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිස්පිලි, ශුද්ධ රත්තෙටුල්, සුදුරු යන
 චූණිය අශීස් රෝගයේ දී බොත්තේ ය.

අපීඨී ශූල ගුල්ම අනාභයට හා අග්නිමාන්දයට

72. පිප්පිලි රුචකං පථ්‍යාච්ඡිං මසතුජලං පිබ්බත්
 සඵඵීඨීතරා ශූලගුලමානානාගතිමාන්දයීත්

පිප්පිලි - නිප්පිලි, රුචකං - සුවසලුණු, පථ්‍යා - අරළු, ච්ඡිං -
 - මේවායේ සුණු - මසතුජලං - මෝරු දියෙන්, පිබ්බත් -
 බොන්නේ, සඵඵීඨී - සියලු අපීඨී, ශූල - ශූලය, තරා -
 තසන්නේ ය. ගුල්ම - ගුල්මය, ආනාභ - බඩපිපුම, අග්නිමාන්ද -
 - ගිනි මඳ බව, යීත් - දින්නේ ය.

නිප්පිලි, සුවසලුණු, අරළු යන මේවායේ ච්ඡිංය මෝරු දියෙන්,
 පානය කිරීමෙන් සියලු අපීඨී, ශූලය, ගුල්ම, බඩපිපුම, අග්නි
 මාන්දය නසයි.

අපීඨීයට හා විසුච්ඡාටට

73. භව්‍යපත්‍ර රාස්නා'ගුරු ශිශ්‍රා කුෂේට-
 රමලප්‍රපිෂේටා සබ්බාසිතාසේවෘ
 අපීඨීකාසනං ච විසුච්ඡාසනං
 තේලං විපකචං ච තදභජිකාරී

භව්‍ය - කුරුළුපොතු, පත්‍ර - කොල්ලං කොල, රාස්නා - හීං
 අරත්ත අල, අගුරු - අගිල්, ශිශ්‍රා - මුරුංගා පොතු, කුෂේට-
 සුවඳ කොට්ටං, රමලප්‍රපිෂේටා - දෙහි ඇඹුලෙන් මනාව අඹරා,
 සබ්බාසිතාසේවෘ - සිහි සමග වැළඳීමෙන්, අපීඨීකාසනං ච
 - අපීඨීය නැසීම ද, විසුච්ඡාසනං - විසුච්ඡාට නැසීම ද වේ.
 තේලං විපකචං ච - තෙල් සෑදීමෙන් ද, තදභජිකාරී - එම
 (ගුණ ම දෙයි) අරුත කරයි.

කුරුළුපොතු, කොල්ලං කොල, හිං අරත්ත අල, අහිල්, මුරුංගා පොතු, සුවඳ කොට්ටං දෙහි ඇඹුලෙන් මනාව අඹරා සිනි සමග වැළඳීම අපීර්ණය, විසූවිකාව නැසීමට යෝග්‍යයි.

මෙම ඖෂධ යොදා තෙල් සාදා භාවිතා කිරීම ද එම ගුණ දෙයි.

භස්මකාන්තියට (විධග්ධාපීණීයට)

74. අනතපානෙඤ්චරුසනියෙය්‍යෙ - මජ්ඣිමනිකායෙය්‍යෙ

පිතතසෙය්‍යෙ රෙච්ඡෙද්ධිමාන් - භස්මකං ප්‍රශමං නයෙත්

ධිමාන් - බුද්ධිමත් තැනැත්තා, ගුරු - දිරවීමට අපහසු, සනියෙය්‍යෙ - තෙල් සහිත, මජ්ඣ - මෘදු වූ, සාන්ත බෙලසුල් වූ, නිකායෙය්‍යෙ - සිහිල් හා තිරු වූ, අනතපානෙය්‍යෙ - ආහාර පානයෙන්, පිතතසෙය්‍යෙ - පිත් තසන ද්‍රව්‍යවලින් ද, රෙච්ඡෙය්‍යෙ - විරේචනයෙන් ද, භස්මකං - භස්මක රෝගය, ප්‍රශමං නයෙත් - සමනයට ගෙනයන්නේ ය.

බුද්ධිමත් තැනැත්තා දිරවීමට අපහසු තෙල් සහිත මෘදු වූ බෙලසුල් වූ ද සිහිල් වූ ද, ආහාරපාන යෙදීමෙන් ද පිත් තසන ද්‍රව්‍යවලින් ද විරේචනයෙන් ද භස්මක රෝගය සමනය කරයි.

භස්මකාග්නියට තවත් ඔසු

75. ඖදුමබරතවං පිෂටවා - නාරීකමීරයුතං පිබෙත්
තාහතං ච පයසා සිද්ධං - භුක්තං ජයති භසමකම්

ඖදුමබරතවං - අට්ටික්කා පොතු, නාරීකමීරයුතං - තනකිරි
සමග, පිෂටවා - අඹරා, පිබෙත් - බොන්නේ, තාහතං ච -
එම දෙවගය(අට්ටික්කා පොතු හා තනකිරි), පයසා සිද්ධං -
කිරෙන් පිසන ලද්දේ, භුක්තං - අනුභව කරන්නේ, භසමකම්
- භස්මක රෝගය, ජයති - දිනයි.

අට්ටික්කා පොතු, තනකිරි සමග අඹරා බීමෙන් හෝ එම
දෙවගය ම කිරෙන් පිස අනුභව කිරීමෙන් හෝ භස්මක රෝගය
නැසෙයි.

භස්මකාග්නියට තවත් ඔසු

76. මයුරෝ සතණ්ඩුලෙ සිද්ධං - පායසං භසමකං ජයෙත්
විදරීසවරසෙ තමීරෙ - සිද්ධං වා මහිෂිඝ්ෂතම්

මයුරෝ - මොණරකුඩුම්බිය, සතණ්ඩුලෙ - කාල් සමග, සිද්ධං
- සාදන ලද, පායසං - කැඳ ද, විදරී සවරසෙ - කිරිබදු අල
යුෂයෙන්, තමීරෙ සිද්ධං වා - කිරි සමග පිසගත් හෝ, මහිෂි
ඝ්ෂතම් - දුන්නෙලින් පිසගත් ඔසුව, භසමකං - භස්මක
රෝගය, ජයෙත් - දිනන්නේ ය.

මොණරකුඩුම්බිය සහල් සමග සාදන ලද කැඳ කිරිබදු අල
යුෂයෙන් හෝ කිරි සමග හෝ දුන්නෙලින් හෝ පිසගත් ඔසුව
භස්මක රෝගය දිනන්නේ ය.

කාසශවාස විකිත්සා

කාසශවාසයට

77. ධාන්‍යාකං ශඝීරායුකතං - තණ්ඩුලොදක සංයුතම්
පානමෙතත් ප්‍රදතව්‍යං - කාසශවාසා පතං ශිශොෂ්

ධාන්‍යාකං - කොතඹුරු, ශඝීරායුකතං - සීනි සමග අඹරා,
තණ්ඩුලොදක සංයුතම් - සහල් දෙවුන් දිය සමග, පානං -
බීමට, ප්‍රදතව්‍යං - දිය යුතුය. එතත් - එයින්, ශිශොෂ් -
දරුවා ගේ, කාසශවාසා - කැස්ස ඇදුම, පතං - දුරු කරයි.

කොතඹුරු සීනි සමග අඹරා සහල් දෙවුන් දිය සමග බීමට දිය
යුතුය. එයින් දරුවා ගේ කැස්ස ඇදුම දුරු කරයි.

කාසශවාසයට තවත් ප්‍රතිකාර

78. දුරුලතා කණා ද්‍රාක්‍ෂා - පථ්‍යා කෞශ්‍යෙණ ලෙහයෙන්
ත්‍රිරාත්‍රං පඤ්චරාත්‍රං වා - කාසශවාසහරාෂ් ශිශොෂ්

දුරුලතා - වැල්කසඹිලියා, කණා - තිප්පිලි, ද්‍රාක්‍ෂා -
මුද්දරප්පලම්, පථ්‍යා - අරළු පුණ්‍ය, කෞශ්‍යෙණ - මී පැණියෙන්,
ලෙහයෙන් - ලේභ කරන්නේ ය. ත්‍රිරාත්‍රං - තුන් රැයකින් හෝ,
පඤ්චරාත්‍රං වා - පස් රැයකින්, ශිශොෂ් - දරුවා ගේ, කාසශවාස
- කැස්ස ඇදුම, හරාෂ් - දුරුලයි.

වැල්කසඹිලියා, තිප්පිලි, මුද්දරප්පලම්, අරළු යන මේවායේ
දිශීය මී පැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් තුන් රැයකින් හෝ
පස් රැයකින් දරුවා ගේ කැස්ස, ඇදුම, දුරුලයි.

හික්කාශවාසයට

79. නිඩදු කඨිංශාඩහි ව - ගෛරිකං මධුයඡටිකා
භූටි සෙඤ්ඤාදං භාගරං ව - හික්කාශවාස නිවාරණම්

නිඩදු - පෙරුංකායම්, කඨිංශාඩහි - කකුළුසුඟ, ගෛරිකං -
සිවංගුරු, මධුයඡටිකා - වැල්මී, භූටි - හීං එන්සාල්, භාගරං ව
- වියලි ඉඟුරු සුභු, සෙඤ්ඤාදං - මී පැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන්,
හික්කාශවාස - හික්කාව ඇදුම, නිවාරණම් - සුව වේ.

පෙරුංකායම්, කකුළුසුඟ, සිවංගුරු, වැල්මී, හීං එන්සාල්, වියලි
ඉඟුරු යන වූණිය මී පැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් හික්කාව,
ඇදුම සුව වෙයි.

කැස්ස ඇදුම හා උණට

80. කෘෂණ දුරාලතා ද්‍රාක්ෂා - කඨිංඛතා ගජාභයා
චූර්ණිකා මධුසර්පිතතං - ලිඪා හනති ශිශ්‍යොභීදන්
කාසාශ්වාසං ව තමකං - ජවරො වාපි විතශ්‍යති

කෘෂණ - නිප්පිලි, දුරාලතා - වැල්කහඹිලියා, ද්‍රාක්ෂා -
මුද්දරප්පලම්, කඨිංඛතා - කර්කටශාංශි, ගජාභයා -
ගජනිප්පිලි, චූර්ණිකා - සුභු කරන ලද්දේ, මධුසර්පිතතං -
මීපැණි ගිතෙලින්, ලිඪා - ලේභ කරන්නේ, ශිශ්‍යො - දරුවන්ගේ,
ගදන් - රෝග, හනති - නසයි. කාසා - කැස්ස, තමකං ශ්වාසං ව
- ඇදුම ද, ජවරා - උණ ද, විතශ්‍යති - නසයි.

නිප්පිලි, වැල්කහඹිලියා, මුද්දරප්පලම්, කකුළුසුඟ, ගජනිප්පිලි
සුභු කර මීපැණි ගිතෙලින් ලේභ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ රෝග
නසන අතර කැස්ස, ඇදුම උණ නසයි.

උණ වමනය සහිත කැස්සට

81. ශෛඛී සමුසානිවිෂාං විචුණාඪී ලෙහං විදධානාමධුනා ශිශුනාමී
 කාසථරවජ්ථදි සමපචිතානාං සමාසක්කං වා'තිවිෂා සමෙතමී

ශෛඛී - කර්කටශංගී, සමුසනා - කලාදුරු සමග, අතිවිෂාං
 - අතිවිධයමි, විචුණාඪී - මනාව සුණුකර, මධුනා - මී
 පැණියෙන්, ලෙහං - ලේනය, විදධානාත් - දෙන්නේ ය. ශිශුනාමී
 - දරුවන් ගේ, කාස - කැස්ස, ජර - උණ, ජ්ථදි - වමනය,
 සමන්චිතානාං වා - ඇති අවස්ථාවට ද, අතිවිෂා - අතිවිධයමි
 සුණු, සමාසක්කං - මී පැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් ද, සමෙතමී
 - සමනය වෙයි.

කැස්ස, උණ, වමනය ඇති අවස්ථාවට කකුළුසුඟ, කලාදුරු
 අල, අතිවිධයමි මනාව සුණුකොට මී පැණියෙන් ලේහ
 කිරීමෙන් ද අතිවිධයමි චුණිය මී පැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් ද
 සමනය වෙයි.

කැස්ස සමනයට පානයක්

82. ගුඩොදකං වා සචිතං - වෙතාඡසෙය්‍යධවසංයුතමී
 සුබොඡණං පායයෙන් බාලං - කාසරොගොපශාන්තයෙ

ගුඩ - උක් හකුරු, වෙතාඡ - වියලි ඉඟුරු ගම්මිරිස් හිප්පිලි,
 සෙය්‍යධව - සවිඳ ලුණු, සචිතං උදකං - කකාල ජලය,
 සංයුතමී - යුක්තව, සුබොඡණං - මඳ උණුසුම්ව, පායයෙන් -
 බොන්නේ, බාලං - දරුවන් ගේ, කාසරොගො - කැස්ස රෝගය,
 උපශාන්තයෙ - සමනය වේ.

උක් හකුරු, වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, හිප්පිලි, සවිඳ ලුණු,
 උණුකළ ජලය සමග කලතා මඳ උණුසුම් පානය කිරීමෙන්
 දරුවන් ගේ කැස්ස සමනය වේ.

පස්වැදූරුම් කැස්සට ලේභයක්

83. විහිලෙන මධුනා ලෙනො - ව්‍යාභිකුසුමකෙනෙරො
ලීඩො හි නායයතයාගු - කාසං පඤ්චවිධං ශිශො

ව්‍යාභිකුසුම කෙනෙරො - කටුවැල්බටු මල් රේභාවලින් හෝ (ව්‍යාභි - කටුවැල්බටු, කුසුම - කරාබුතැටි, කෙනෙරො - නාමල් රේභාවලින්) විහිලෙන - සාදන ලද වූණිය, මධුනා - මිපැණියෙන්, ලෙනො - ලේභ කරන්නේ හෝ, ලීඩො හි - සුළු වශයෙන් වරින්වර ලේභ කරන්නේ, ශිශො - දරුවන්ගේ, පඤ්චවිධං කාසං - පස්වැදූරුම් කැස්ස, ආගු - වහා, නායයති - නසයි.

කටුවැල්බටු මල් රේභාවලින් හෝ (කටුවැල්බටු, කරාබුතැටි, නාමල් රේභාවලින්) සාදන ලද වූණිය මිපැණියෙන් ලේභ කරන්නේ දරුවන්ගේ පස්වැදූරුම් කැස්ස වහා නසයි.

දුසකාධ්‍ය කැස්සට ලේභයක්

84. එකාශාඩිති නිහනතයාගු - මූලකසා ඵලානිතා
සාතෙන මධුනා ලීඩා කාසං බාලසා දුසතරම්
තුගං ච සොණද්‍රොයො සංලිහතවජ්ජාසකාසො ශිශොජීයෙන්

මූලකසා ඵලානිතා - රාබු ඇට, එකාශාඩිති - කකුළුසුභු සුභු, සාතෙන මධුනා - හිතෙල් මි පැණියෙන්, ලීඩා - ලේභ කරන්නේ, බාලසා - දරුවාගේ, දුසතරම් කාසං - සුවකිරීමට අපහසු කැස්ස, ආගු - වහා, නිහනති - නසයි. තුගං ච - උණ කපුරු ද, සොණද්‍රොයො - මිපැණියෙන්, සංලිහතාත් - මනාව ලේභ කිරීමෙන්, ශිශො - දරුවන්ගේ, ශ්වාසකාසො - ඇදුම කැස්ස යන දෙක, ජයෙන් - නසන්නේ ය.

රාබු ඇට, කකුළුසුභු වූණිය හිතෙල්, මි පැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් දරුවාගේ සුවකිරීමට අපහසු කැස්ස වහා නසයි. උණ කපුරු ද මිපැණියෙන් මනාව ලේභ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ ඇදුම කැස්ස යන දෙක සුව වෙයි.

පස්වැදූරුම් කැස්සට වූණියක්

85. පොෂකරාතිවිෂා ශාඛිති - මාගධි ධන්වායාසකො
 කෘතං වූණීං භූ සකෂොදං - ශිෂ්‍යාං පඤ්චකාසජිත්

පොෂකර - සුවඳ කොට්ටං, අතිවිෂා - අතිවිධයම්, ශාඛිති -
 කකුළුසුඟු, ධන්වායාසකො - වැල්කහඹිලියාවලින්, කෘතං -
 කරන ලද, වූණීං භූ - සුණු වනාහි, සකෂොදං - මිපැණි සමග
 යෙදීමෙන්, ශිෂ්‍යාං - දරුවන් ගේ, පඤ්චකාස පස්වැදූරුම්
 කැස්ස, ජිත් - දිනන්නේ ය.

සුවඳ කොට්ටං, අතිවිධයම්, කකුළුසුඟු, වැල්කහඹිලියාවලින්
 කරන ලද වූණිය වනාහි මිපැණි සමග යෙදීමෙන් දරුවන් ගේ
 පස්වැදූරුම් කැස්ස සුව වේ.

පස්වැදූරුම් හිසුණු කැස්සට ලේහයක්

86. මුසකකාතිවිෂා වාසා - කණාශාඛිති රසං ලිහන්
 මධුනා මුත්‍රාතෙ බාලං - කාසෙසං පඤ්චහිරුවත්‍රිතො

මුසකක - කලාඳුරු අල, අතිවිෂා - අතිවිධයම්, වාසා -
 ආධතෝධා මුල්, කණා - හිප්පිලි, ශාඛිති - කර්කටශාංගි,
 රසං - ස්වරස (හෝ වූණිය), මධුනා - මිපැණියෙන්, ලිහන් -
 ලේහ කරන්නේ, බාලං - දරුවා, පඤ්චහිරු වත්‍රිතො කාසෙසං
 - පස්වැදූරුම් හිසුණු කැස්සෙන්, මුත්‍රාතෙ - මිදෙයි.

කලාඳුරු අල, අතිවිධයම්, ආධතෝධා මුල්, හිප්පිලි, කකුළුසුඟු,
 ස්වරස හෝ වූණිය මිපැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් දරුවා
 පස්වැදූරුම් හිසුණු කැස්සෙන් මිදෙයි.

උග්‍ර කැසිමුසට කසායක්

87. වාසා මහෝඡයෝ වතස්සී - අඬුවිහිං ශාතංජලම්
ප්‍රපිතං ශමයතපුග්‍රං - ශවාසකාසමපොහති

වාසා - ආචතෝධා මුල්, මහෝඡයෝ - අමුඉඟුරු, වතස්සී - කටුවැල්බටු, අඬුවිහිං - රසකිඳවලින්, ශාතංජලම් - සිඳින ලද කසාය, ප්‍රපිතං - මනාව බොන්නේ, උග්‍රං ශවාසකාසං - උග්‍ර වූ කැසි මුස, අපොහති - නැති කරයි. ශමයති - සමනය කරයි.

ආචතෝධා මුල්, අමුඉඟුරු, කටුවැල්බටු, රසකිඳවලින් සිඳින ලද කසාය මනාව පානය කිරීමෙන් උග්‍ර වූ කැසිමුස, ඇදුම සමනය කරයි.

වියලි කැස්සට

88. ගද්දී දුඛපානෙන තුලසී පත්‍රහත්‍ථණත්
භීතලාතොය පානෙනා අභිකෙශව ප්‍රශසානෙ

ගද්දී බුරුදෙන ගේ, දුඛපානෙන - කිරි බීමෙන්, තුලසී පත්‍ර - මදුරුතලා කොළ, හත්‍ථණත් - කෑමෙන්, භීතලාතොය - සිසිල් දිය, පානෙන - බීමෙන්, අභිකෙශව - නෑම ද, ප්‍රශසානෙ - පසසයි. (මෙය වියලි කැස්ස පවතින විට විය යුතුය.)

බුරු කිරි බීම හා මදුරුතලා කොළ කෑම, සිසිල් දිය පානය කළ විට කැස්ස පවතින විට විය යුතුය.

සෂයරෝගයට ලෝභයක්

89. ශිලාජතු වෙසාම විධිමත් ලෝභ
තාපසාභයාහිර්විතිතොවලොහ:
සර්පිඡ්ඛතාං විධිතා ප්‍රයුක්තා:
සෂයං විධිතෙන සහසා සෂයසා

ශිලාජතු - ශිලාජතුය, වෙසාම - අභ්‍රක හෂ්ම, විධිමත් -
වළභසහල්, ලෝභ - ලෝභ හෂ්ම, තාපස - රන්මැසිදූ හෂ්ම,
අභයාහි: විතිතා: - අරළ යන මේවායින්, සර්පි: මඬුතාං -
ගිතෙල් මීපැණියෙන්, විධිතා ප්‍රයුක්තා: - මනාව සකසා,
අවලොහ: - ලෝහ කිරීමෙන්, සෂයසා - සෂය රෝගියා ගේ,
සෂයං - සෂය, සහසා - වහා, විධිතෙන - නසයි.

ශිලාජතු, අභ්‍රක හෂ්ම, වළභසහල්, ලෝහ හෂ්ම, රන්මැසිදූ
හෂ්ම(ස්වර්ණ මාසෂික), අරළ යන මේවා ගිතෙල්, මීපැණියෙන්
මනාව සකසා ලෝහ කිරීමෙන් සෂය රෝගියා ගේ සෂය වහා
නසයි.

* * * *

ශරීර පුෂ්ටියට සහ සෞඛ්‍යයට හානිය

90. නවනීත සිතා සෞඛ්‍යය - ලිස් වා සමීර අයුරු පරම්
 කෙරෙහි පුෂ්ටි කායසය - සමනසෞඛ්‍යය

නවනීත - වෙඩරු, සිතා - සිනි, සෞඛ්‍යය - මිනුණි, ලිස්වා -
 ලේඛ කිරීම හෝ, සමීර - කිරි ආහාර, අයුරු - හොඳනය කිරීම,
 පරම් - උතුම් ය. කායසය - ශරීරයේ, පුෂ්ටි - බලය, කෙරෙහි
 - කරයි. සමනසෞඛ්‍යය - තුවාල හා සෞඛ්‍ය රෝගය, අපොහොසි
 නසයි.

වෙඩරු, සිනි, මිනුණි ලේඛ කිරීම කිරි ආහාර හොඳනය කිරීම
 උතුම් ය. ශරීර බලය ඇති කරයි. තුවාල හා සෞඛ්‍ය නැති කරයි.

හික්කාපර්දි විකිත්ත

හික්කාවට ලේනයක්

91. සුවභීගෛරිකාං පිෂට්වා - මධුනා සහ ලේනයෙන්
ශිෂ්‍යං සුඛමවාපෙතාති - තෙන හික්කාපර්දිතා ශිෂ්‍යා

සුවභීගෛරිකාං - ශුද්ධ රතු සිවංගුරු, මධුනා සහ - මිපුණි
සමග, පිෂට්වා - අඹරා, ලේනයෙන් - ලේන කරන්නේ, තෙන
- එයින්, ශිෂ්‍යා - දරුවා ගේ, හික්කාපර්දිතා - හික්කා රෝගය,
ශිෂ්‍යං - වතා, සුඛං - සුවයට, අවාපෙතාති - පැමිණෙයි.

ශුද්ධ රතු සිවංගුරු මිපුණි සමග අඹරා, ලේන කරන්නේ, එයින්,
දරුවා ගේ හික්කා රෝගය වතා සුවයට පැමිණෙයි.

හික්කාවට ධන්වන්තරී සෘෂිත්තේ කතාය

92. පිප්පලි රෙණුකා කවාථා ස හිඬගු සමධුං කෘතා
හික්කාං ඛනුච්චාං තනතද්දං ධන්වන්තරෙච්චා

පිප්පලි - තිප්පිලි, රෙණුකා - වල්ගම්මිරිස්, කෘතා කවාථා -
කළ කසාය, සහිඬගු - පෙරුම්කායම් සහිතව, සමධුං - මිපුණි
සහිතව යෙදීමෙන්, ඛනුච්චාං හික්කාං - සියලුම හික්කා,
තනතාත් - තසන්නේ ය. ඉදං - මෙය, ධන්වන්තරො - ධන්වන්තරී
සෘෂි ගේ, වචා - වචනයකි.

තිප්පිලි, වල්ගම්මිරිස්වලින් කළ කසාය, පෙරුම්කායම්,
මිපුණි සහිතව යෙදීමෙන් සියලුම හික්කා තසයි. මෙය
ධන්වන්තරී සෘෂි ගේ වචනයකි.

හික්කාවට සහ කල්ගිය වමනයට

93. වූණිං කටුකරොහිණ්‍යා - මධුනා සහ යොජයෙත්
හික්කාං ප්‍රශමයෙත් කෂිප්‍රං - ජර්දිං වාපි විරොච්ඡිකාමි

කටුකරොහිණ්‍යා - කටුකරෝසන, වූණිං - සුණු, මධුනා සහ
- මීපෑණි සමග, යොජයෙත් - යොදන්නේ, කෂිප්‍රං - වනා,
හික්කාං - හික්කාව ද, විරොච්ඡිකාමි - බොහෝකල් පැවති,
ජර්දිං - වමනය ද, ප්‍රශමයෙත් - සමනය වේ.

කටුකරෝසන වූණිය මීපෑණි සමග යෙදීමෙන් වනා හික්කාව ද
බොහෝකල් පැවති වමනය ද සමනය වේ.

වමන අභිසාරයට

94. යවානීකුටජාරිඡට - සපතපණී පයොලකො:
ලෙහශජර්දිමභිසාරං - ජවරං බාලසා නාශනමි

යවානී - අසමෝදගමි, කුටජ - කෙළිඳහාල්, අරිඡට -
කොහොඹ පොතු, සපතපණී - රුක්අත්තන, පයොලකො:
දුම්මැල්ල සුණු, ලෙහ: - ලේහය, බාලසා - දරුවා ගේ, ජර්දි
- වමනය, අභිසාරං - අභිසාරය, ජවරං - උණ, නාශනමි -
නසන්නේ ය.

අසමෝදගමි, කෙළිඳහාල්, කොහොඹ පොතු, රුක්අත්තන,
දුම්මැල්ල වූණිය ලේහ කිරීමෙන් දරුවා ගේ වමනය, අභිසාරය,
උණ නසන්නේ ය.

අධෝභාගයේ දේශයෙන් හටගත් වමනයට

95. හරිතකායා කාතං වුණීං - මධුනා සහ ලෙහයෙන්
අධසනාදවිතිතෙ දෙමෙ - ශික්‍ෂුං ඡර්දි ප්‍රශාමාහි

හරිතකායා - අරළුවලින්, කාතං වුණීං - කරන ලද සුණු,
මධුනා සහ - මිදුණියෙන්, ලෙහයෙන් - ලේහ කරන්නේ,
අධසනාත් - අධෝ භාගයේ, විතිතෙ දෙමෙ - හටගත් දේශයේ,
ඡර්දි - වමනය, ශික්‍ෂුං - වහා, ප්‍රශාමාහි - සමනය වේ.

අරළුවලින් සාදන ලද වුණිය මිදුණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් අධෝ
භාගයේ හටගත් දේශයේ වමනය වහා සමනය වේ.

දුකසේ සුවකළ යුතු වමනයට

96. අශ්වත්ථලකලං ශුෂ්කං - දැඩිම නිව්විතං ජලෙ
තජ්ජලං පානමාත්‍රෙණ - ඡර්දිං ජයති දුජ්ඣාමි

ශුෂ්කං අශ්වත්ථලකලං - වියලි ඇසතු පොතු, දැඩිම - පුළස්සා
අළු, ජලෙ - ජලයේ දියකර, නිව්විතං - පෙරාගත් කෂාරය,
තජ්ජලං - එම කෂාරය දිය කළ ජලය, පාන මාත්‍රෙණ - පානය
කළ විගස, දුජ්ඣාමි ඡර්දිං - දුකසේ සුවකළ යුතු වමනය,
ජයති - දිනයි.

වියලි ඇසතු පොතු පුළස්සා අළු ජලයේ දියකර පෙරාගත්
කෂාරය පානය කළ විගස දුකසේ සුවකළ යුතු වමනය සුව
වේ.

පිපාසා වමන අභිසාරයට

97. ඔලානාං ජලමුසනානාං - වූණීං පිතං සමාසමිකමි
 තෘණානාපර්දිමභිසාරං - ශිශුනාමුදධානං තරෙත්

ඔලානාං - කල්පොතු, ජල - ඉරිවේරිය, මුසනානාං - කලාපුරු
 අල, වූණීං - සුණු, සමාසමිකමි - මිසුණි සමග, පිතං - බොන
 ලද්දේ, ශිශුනාං - දරුවන්ගේ, උදධානං - හටගත්, තෘණා -
 පිපාසාව, පර්දි - වමනය, අභිසාරං - අභිසාරය, තරෙත් -
 දුරුකරන්නේ ය.

කල්පොතු, ඉරිවේරිය, කලාපුරු අල වූණිය මිසුණි සමග පානය
 කිරීමෙන් දරුවන්ගේ හටගත් පිපාසාව, වමනය, අභිසාරය
 දුරුකරන්නේ ය.

වමන උණට

98. ආමුසට්ඨාසා සිනදුන්තං - සසෙණාදුං ඡර්දිකුත්තචෙත්
 ඝනශංගිවිභාණාං ච - වූණීං තනනි සමාසමිකමි
 වානතිඡවරං තථා යොගො - මධුනාතිවිභාරජා

ආමුසට් - අඹ ඇට මද, ලාසා - විළඳ, සිනදුන්තං - සහිද ලුණු,
 සසෙණාදුං - මිසුණි සමග ලේන කිරීමෙන්, ඡර්දිකුත්ත - වමනය
 හැතිවීම, තචෙත් - වන්නේ ය. ඝන - කලාපුරු අල, ශංගි -
 කකුළුකුඹුරු, විභාණාං ච - අතිවිධයමි ද, වූණීං - සුණු, සමාසමිකමි
 - මිසුණි සමග ලේන කිරීමෙන්, වානති - වමනය, ඡවරං -
 උණ, තථා - එසේ ම, අතිවිභාරජා - අතිවිධයමි සුණු, මධුනා -
 මිසුණියෙන්, යොගො - යෝගය ලේන කළා මෙනි.

අඹ ඇට මද, විළඳ වැන්න, සහිද ලුණු, මිසුණි සමග ලේන
 කිරීමෙන්, වමනය හැතිවෙයි. කලාපුරු අල, කකුළුකුඹුරු,
 අතිවිධයමි වූණිය මිසුණි සමග ලේන කිරීමෙන් වමනය, උණ
 සමනය වෙයි. එසේ ම අතිවිධයමි වූණිය මිසුණියෙන් ලේන
 කිරීමෙන් ද එම අභා ම ලැබේ.

දූරවක්කේ කිරිවමනයට

99. පිතං පිතං වමෙත් යඤ්ඤා - සතතං තං මධුසර්පිණා
ඤ්චාණාකී ඵලාසං - පඤ්චකොලං ච ලෙතයෙත්

යා - යමෙක් වතාහි (දූරවෙක්), සතතං - කිරි, පිතං පිතං -
බොහ බොහ ලද්දේ, වමෙත් - වමනය කරයි ද, තමී - මනුට,
ඤ්චාණාකී - එළබටු කටුවැල්බටු, ඵලාසං - ගෙඩි සුෂට,
පඤ්චකොලං ච - හිප්පිලි හිප්පිලි මුල් සිවියමුල් ශුද්ධ
රත්නෙටුල් හා වියලි ඉඳුරු මේ සුඤ්ඤ දමා, මධුසර්පිණා මී හා
හිඤ්චිත්, ලෙතයෙත් - ලෙත කරන්නේ ය.

යම් දූරවෙක් කිරි බොහ බොහ වරක් පාසා වමනය කරයි ද
එළබටු, කටුවැල්බටු ගෙඩි සුෂට හිප්පිලි, හිප්පිලි මුල්,
සිවියමුල්, ශුද්ධ රත්නෙටුල් හා වියලි ඉඳුරු වූණිය දමා මීපැණි
හා හිඤ්චිත් ලෙත කරන්නේ ය.

හික්කා වමනයට

100. පිප්පලි මධුකානං ච - වූණීං සමධුගඤ්චරම්
මාතුලුඛාරසෙනෙව - හික්කාඡර්දි නිවාරණම්

පිප්පලි - හිප්පිලි, මධුකානං ච - වැලමී ද, වූණීං - සුඤ්ඤ,
සමධුගඤ්චරම් - මීපැණි සිහි සමග, මාතුලුඛාරසෙන ඵල -
තස්සාරං ඇඹිලෙන් ලෙත කිරීමෙන්, හික්කා - හික්කාව, ඡර්දි
- වමනය, නිවාරණම් - නිවාරණය වේ.

හිප්පිලි, වැලමී වූණිය මීපැණි සිහි සමග තස්සාරං ඇඹිලෙන්
ලෙත කිරීමෙන් හික්කාව, වමනය නිවාරණය වේ.

පිපාසා සමනයට ලේනයක්

101. පිපාසි මධුකං ජමබ්‍රු - රසාලතරුපලලවොෂ්ඨි
වූණී'යං මධුනා වෙති - තෘෂ්ණාප්‍රශමනා ශිශොෂ්ඨි

පිපාසි - හිප්පිලි, මධුකං - වැල්මි, ජමබ්‍රු - මාදම්, රසාලතරු-
පලලවොෂ්ඨි - අඹදළු, අයං වූණී - මේ සුණු, මධුනා වෙති -
මිපැණියෙන් ලේන කිරීමෙන්, ශිශොෂ්ඨි - දරුවන්ගේ, තෘෂ්ණා
- පිපාසය, ප්‍රශමනා - සමනය වේ.

හිප්පිලි, වැල්මි, මාදම්, අඹදළු මේ වූණිය මිපැණියෙන් ලේන
කිරීමෙන් දරුවන්ගේ පිපාසය සමනය වේ.

බලවත් පිපාසයට ලේනයක්

102. හිඩගු සෙෂඨව පාලාශ - වූණී මාකෂිකසංයුතම්
ලිඨං නිවාරයතසාශු - ශිශුනාමුද්ධතං තෘෂාම්

හිඩගු - පෙරුංකායම්, සෙෂඨව - සහිඳ ලුණු, පාලාශ - කැල
ඇට, වූණී - සුණු, මාකෂිකසංයුතම් - මිපැණි යුක්තව, ලිඨං
- ලේන කිරීමෙන්, ශිශුනා - දරුවන්ගේ, උද්ධතං තෘෂාම් -
බලවත් පිපාසය, ආශු - වහා, නිවාරයති - සංසිදුවයි.

පෙරුංකායම්, සහිඳ ලුණු, කැල ඇට වූණිය මිපැණි සමග ලේන
කිරීමෙන් දරුවන්ගේ බලවත් පිපාසය සංසිදෙයි.

උදර රෝග විකිත්සා

බඩපිපුමට සහ වාතවේදනාවට

103. ඝෘතෙන සිපඬු විශේවලා - හිඩගු භාඨිගිරජො ලිහන්
ආනාහවාතිකං ශුලං - හනාත් තොයෙන වා ශිශො:

සිපඬු - සවිඳ ලුණු, විශව - වියලි ඉඟුරු, එලා - එනසාල්
ඇට, හිඩගු - පෙරුම්කායම්, භාඨිගිරජා - සිරිතේක්කු සුණු,
ඝෘතෙන - ගිතෙලින්, ලිහන් - ලේහ කරන්නේ, තොයෙන වා
- උණුවතුරෙන් හෝ, ශිශො - දරුවන්ගේ, ආනාහ - බඩපිපුම,
වාතිකං ශුලං - වාත වේදනා, හනාත් - නසන්නේ ය.

සවිඳ ලුණු, වියලි ඉඟුරු, එනසාල් ඇට, පෙරුම්කායම්,
සිරිතේක්කු වූණිය ගිතෙලින් ලේහ කිරීමෙන් හෝ උණු
වතුරෙන් භාවිත කිරීමෙන් දරුවන්ගේ බඩපිපුම, වාත වේදනා
නසන්නේ ය.

නිතර හඬන ළමුන්ට සහනදයී ලේහයක්

104. පිප්පලි ත්‍රිඵලාචුණිං - ඝෘතකොශ්‍ය පරිපලුතම්
බාලො රොදිති ය: - තයෙම ලොඩු දඬුන් සුඛාවහම්

පිප්පලි - හිප්පිලි, ත්‍රිඵලාචුණිං - අරළු බුළු තෙල්ලි සුණු,
ඝෘතකොශ්‍ය - ගිතෙල් මිදැණියෙන්, පරිපලුතම් - අනා, ලොඩු
- ලේහ කිරීමෙන්, ය: බාල: - යම් ළමයෙක්, රොදිති - නිතර
හඬයි ද, තයෙම - ඔහුට, සුඛාවහම් - සැප ගෙන දීම පිණිස,
දඬුන් - දෙන්නේ ය.

හිප්පිලි, අරළු, බුළු, තෙල්ලි වූණිය ගිතෙල්, මිදැණියෙන් අනා
ලේහ කිරීමෙන් නිතර හඬන ළමුන්ට සුව ගෙන දෙයි.

නැබ හෝ ගුදයෙහි ලේපනයෙන් විරේචනය

105. පිෂටා ගතවීම්පානි - පාචුච්චි නිමුණුකරණ
නාහො ගුදෙ වා ලෙපෙන - ශිශුනාං රෙචනං පරම්

ගතවීම්පානි - එඬරු ඇට මද, පාචුච්චි - මී බෙටි, නිමුණුකරණ
- කොහොඹ පොතු තැම්බූ වතුරෙන්, පිෂටා - අඹරා, නාහො
- නැබෙයි හෝ, ගුදෙ වා - ගුදයෙහි හෝ, ලෙපෙන - ආලේප
කිරීමෙන්, ශිශුනාං - දරුවන්ගේ, රෙචනං - විරේචනයට,
පරම් - උතුම් ය.

එඬරු ඇට මද, මී බෙටි, කොහොඹ පොතු තැම්බූ වතුරෙන්
අඹරා නැබෙයි හෝ ගුදයෙහි ආලේප කිරීමෙන් දරුවන්ගේ,
විරේචනයට උතුම් ය.

ශෝධන විරේකයක්

106. *ඉන්ද්‍රලොචන නෙත්‍රාණි - ශිඛිතාගං හි යොජයෙත්
චූටිගතවක මුද්‍රී - ශතපුෂ්පා විචූර්ණිකා;

107. මාෂආයං ගවාං දුශොධො - සෙවයෙත් දිනපක්කවකම්
රෙවයෙත් මෘතතිකාං ශුද්ධාං - ශිශුනාං හිතමොෂමම්

*මෙහි ඉන්ද්‍ර යන්නෙන් එකක් ද - ලොචන යන්නෙන් දෙකක් ද - නෙත්‍රාණි
යන්නෙන් තුනක් ද - ශිඛි යන්නෙන් හතරක් ද කොටස් වශයෙන් ගිණිය
යුතුය.

චූටි - හීං එන්සාල් කොටස් එකක් ද, ගතවක - ගෙන්දගම්
කොටස් දෙකක් ද, මුද්‍රී - මෘද්දරශාඩහි කොටස් තුනක් ද,
ශතපුෂ්පා - සතකුප්ප කොටස් හතරක් ද, විචූර්ණිකා - මනාව
සිඳු කොට, -

මෘෂ්ටත්වය - උදු ඇට දෙකක ප්‍රමාණය, ගවාං දුශ්ශෝක -
 එළකිරෙන්, දිනපතුවකම් - දින පහක්, සෙවයෙන් - සේවනය
 කරන්නේ ය. මෘතතිකාං - බඩ තුළ ඇති මැටි, ශුද්ධාං - ශුද්ධ
 වී, රෙවයෙන් - විරේචනය වෙයි. ශිශුනාං - දැරුවන්ට, හිතා
 මෘෂ්ටම් - හිතා මසුවකි.

ශිං එන්සාල් කොටස් එකයි ද ගෙන්දගම් කොටස් දෙකක් ද මුර්ද
 මෘද්දරශාංගි කොටස් තුනක් ද සතකුප්ප කොටස් හතරක් ද
 මනාව වූණි කොට උදු ඇට දෙකක ප්‍රමාණය එළකිරෙන් දින
 පහක් සේවනය කරන්නේ ය. බඩ තුළ ඇති මැටි ශුද්ධ වී
 විරේචනය වෙයි. දැරුවන්ට හිතා මසුවකි.

අධික ගින්න සමනයට

108. විදුරිකඤ්ඤා ගොධුම යවවුණිං ඝාතපලුතම්
 බාදයෙන් තදනුකම්ථං ඝාතං සමධුසකීරම්

විදුරි කඤ්ඤා - කිරිබදු අල, ගොධුම - හිරිඟුපිටි, යවවුණිං -
 කොල්ලු පුණ්ණ, ඝාතපලුතම් - ගිතෙලින් අනා, බාදයෙන් -
 වළඳන්නේ ය. ඝාතං කම්ථං - සිඳවන ලද කිරි, සමධුසකීරම්
 - මිපැණි සීනි සමග, තදනු - ඒ අනුව භාවිත කිරීමෙන් අධික
 ගින්න සමනය වෙයි.

කිරිබදු අල, හිරිඟුපිටි, කොල්ලු වූණිය, ගිතෙලින් අනා
 වළඳන්නේ ය. සිඳවන ලද කිරි, මිපැණි සීනි සමග ඒ අනුව
 භාවිත කිරීමෙන් අධික බඩගින්න සමනය වෙයි.

ස්මෘතිය, ශරීර ශක්තිය හා පෝෂණය

109. සෞචර්යං සුකෘතං චූෂීං - කුෂටං මධු ඝෘතං වචා මතස්සාසනිකා සඩ්ධපුෂ්පී - මධුසර්පිඃ සකාඤ්චනම්
110. අකීපුෂ්පී ඝෘතං කේශාද්‍රං - චූර්ණිතං කනකං වචා සහෙමචූෂී කේණ්ඩය්‍යං - ශෛතද්‍රවී ඝෘතං මධු
111. වචාරොති හිතාඃ ප්‍රාශ්‍යා - අධීශ්ලෝක සමාපනාඃ කුමාරාණාං චපුමේධා - ඛලපුෂ්පිකරාඃ සමෘතාඃ

(අ) සෞචර්යං - රන්, සුකෘතං චූූෂීං - මනාව කරන ලද හෂ්මය, කුෂටං - සුවඳ කොට්ටං, වචා - වදකත, මධු ඝෘතං - මීපැණි හිතෙලින් ද, (ආ) මතස්සාසනිකා - මුගුණවැන්න, සඩ්ධපුෂ්පී - සක්මල්, සකාඤ්චනම් - ස්වණී හෂ්ම සහිතව, මධුසර්පිඃ - මීපැණි හිතෙලින් ද,

(ඇ) අකීපුෂ්පී - වරාමල්, කනකං - ස්වණී හෂ්ම, වචා - වදකත, චූර්ණිතං - සුණු, ඝෘතං - හිතෙල්, කේශාද්‍රං - මීපැණියෙන් ද, (ඈ) කේණ්ඩය්‍යං - කරපිංචා, ශෛතද්‍රවී - සුදු ඊතන, සහෙමචූෂී - ස්වණී හෂ්ම සහිතව, ඝෘතං මධු - හිතෙල් මීපැණියෙන් ද,

වචාරොති අධීශ්ලෝක සමාපනාඃ - සතර අඩ සිලෝචින් සුත්, ප්‍රාශ්‍යා - බොහෝ සෙයින්, හිතාඃ - හිත වූයේ, කුමාරාණාං - කුමරුවන් ගේ, චපුඃ - ශරීරය, මේධා - ස්මෘති ශක්තිය, ඛලපුෂ්පිකරාඃ - ශරීර ශක්තිය හා පෝෂණය වේ යැයි, සමෘතාඃ - දත යුතුය.

නැව ඉදිමුමට ස්වේදයක්

116. මෘත්‍යුමත්තාගතිතපොතන - සම්මතකොතන සොමණ
 සෙවදසෙදුප්පිතාං නාති; - ශෝචාං තෙනොපශාමාති

අගතිතපොතන මෘත්‍යුමත්තාගතිත - ගින්නෙන් රත්කරන ලද මැටි පිඩකින්, සොමණ - මද උණුසුමෙන් යුත්, සම්මත - කිරි, සිකෙතන - එම මැටි පිඩට ඉසීමෙන්, සෙවදසෙන් - සෙවද දෙන්නේ ය. උප්පිතාං - උඩට එසවුණු, නාති; ශෝචාං - නැව ඉදිමුම, තෙනෙ - එමගින්, උපශාමාති - සමනය වෙයි.

මද උණුසුමෙන් යුත් කිරි, ගින්නෙන් රත්කරන ලද මැටි පිඩකට ඉසීමෙන් නැගෙන හුමාලයෙන් තැවීමෙන් උඩට එසවුණු නැව ඉදිමුම සමනය වෙයි.

පැසවූ නැවට ආලේපයක්

117. නාතිපාකෙ නිශා ලොධු - ප්‍රියඩගු මධුකො; ශාතම්
 තෙලමහාඤ්ජනෙ ශය්පමෙහිශවා'ත්තාධුලතම්

නිශා - අමුකන, ලොධු - ලොත්සුඹුළු, ප්‍රියඩගු - පුවඳු, මධුකො; - වැල්මීටලින්, ශාතම් තෙලං - සිඳ වූ තෙල, නාතිපාකෙ - නැව පැස වූ කළ, අභාඤ්ජනෙ - ආලේපනයෙන් හෝ, එහි වා - ඉහත වූණිය, අත්ත - නැබෙහි, අවධුලතම් - විසුරුවීමෙන් ද, ශය්පං - සුව වේ.

අමුකන, ලොත්සුඹුළු, පුවඳු, වැල්මීටලින් සිඳ වූ තෙල, නැව පැස වූ කළ ආලේපනයෙන් හෝ ඉහත වූණිය නැව විසුරුවීමෙන් සුව වේ.

පැසවූ පැබරි තවත් ඔහු

118. දුටුයේ නිගමනය - නාතිකයෙකු වූ වූණිනම්
 තවකවූණේ: කවි: වා'පි - කුසලාන වූණෙකුකු

නිගමනය - එළු බෙට්, දුටුයේ - කිරිවලින් අඟුණ,
 නාතිකයෙකු ව - නාතිකයෙකු, අවුණිනම් - ගාන්ත. වෙළු
 වූණේ: - කුසලානෙකු සුණුවලින්, වා අපි - නැතහොත්, වූණ
 රේණුකා - සුණුවලින් සුණු සමග, කවි: වා'පි - කිරිවලින්(මෙය
 නිගමනය කරයි ද විය හැක) අලෙවියෙන් නාතිකයෙකු වූ වේ.

එළු බෙට් කිරිවලින් අඟුණ නැබ පැසවූ ගාන්ත. කුසලානෙකු
 වූණිය නැතහොත් සුණුවලින් වූණිය සමග කිරිවලින්(මෙය නිගමනය
 කරයි ද විය හැක) අලෙවියෙන් නැබ පැසවූ වූ වේ.

ගුදපාකයට ඖෂධ

119. ගුදපාකෙ තු බාලානං - පිපාතඝනිං කාරයෙන් ක්‍රියාම්
රසාඤ්ජනං විශෙෂෙණ - පානලෙපනයෝගිකම්

බාලානං - ළමුන් ගේ, ගුදපාකෙ තු - ගුද පැයවීමෙහි වනාහි,
පිපාතඝනිං - පිත් නසන, ක්‍රියාං කාරයෙන් - ක්‍රියා කරන්නේ ය.
විශෙෂෙණ - වෙසෙසින්, රසාඤ්ජනං - රසඳුන්, පානලෙපනයෝ
- බීමට හා ලේපයට, ගිතම් - ගිතයි.

ළමුන් ගේ ගුද පැයවීමේ දී පිත් නසන ක්‍රියා කරන්නේ ය.
වෙසෙසින් රසඳුන් බීමට හා ලේපයට ගිතයි.

ගුදපාකයට තවත් ඖෂධ

120. ශඩ්බයෂ්ටාඤ්ජනෙනෙවූණිං - ශිශුනාං ගුදපාකනුත්
පාරිගර්හිකරොගෙ තු - යුජාතෙ වහනිදීපනම්

ශඩ්බ - ශංඛ හෂ්ම, යෂ්ටි - වැල්මී, අඤ්ජනෙහි - රසඳුනෙන්
සැකසූ, වූණිං - සුණු, ශිශුනාං - දරුවන් ගේ, ගුදපාකනුත් -
ගුද පැයීම තසන්නේ ය. පාරිගර්හිකරොගෙ තු - පාරිගර්හික
රෝගයේ දී වනාහි, වහනිදීපනම් - ගින්න වැඩීම, යුජාතෙ -
යෙදිය යුතුය.

ශංඛ හෂ්ම, වැල්මී, රසඳුන්වලින් සැකසූ වූණිය දරුවන් ගේ
ගුද පැයීම තසන්නේ ය. පාරිගර්හික රෝගයේ දී ගින්න වඩන
ඒ යෙදිය යුතුය.

තුවාල, විසප්පු ගෙඩි, උණ සඳහා ඔසු

121. පයොලත්‍රිඵලාරිඡට - හරිද්‍රා සවරිතං පිබෙත්
 සෂ්‍ය විසෙථාට ජවරාණං - ශාන්තයෙ බාලකසා ච

පයොල - දුම්මුල්ල, ත්‍රිඵලා - තිපල්, අරිඡට - කොහොඹ
 පොතු, හරිද්‍රා - කහ, සවරිතං - සාදන ලද කෂාය, පිබෙත් -
 බොන්නේ, බාලකසා - දරුවන් ගේ, සෂ්‍ය - තුවාල, විසෙථාට
 - විසප්පු ගෙඩි, ජවරාණං ච - උණ ද, ශාන්තයෙ - සුවකරයි.

දුම්මුල්ල, අරළු, බුළු, තෙල්ලි, කොහොඹ පොතු, කහවලින්
 සාදන ලද කෂාය පානය කිරීමෙන් දරුවන් ගේ තුවාල විසප්පු
 ගෙඩි, උණ ද සුවකරයි.

සිධිම, සුදුකබර, හොරි, විවර්චිකා ආදී වම් රෝගවලට

122. ශාහධුමනිශාකුඡට - රාජිකෙජ්‍යයවෙයි ශිශො:
 ලෙපා තක්‍රෙණ හන්තනාශු - සිධම්පාමා විවර්චිකා:

ශාහධුම - වියන් දුඹුළු, නිශා - අමුකහ, කුඡට - සුවද
 කොට්ටං, රාජික - අබ, ඉජ්‍යයවෙයි - කෙළිඳහාල්වලින් සාදන
 ලද සුණු, තක්‍රෙණ - මෝරුවෙන්, ලෙපා - ගුමෙන්, ශිශො -
 දරුවන් ගේ, සිධම් - සිධිම, ශ්වේත කුඡට(සුදුකබර) නම් වර්ම
 රෝගය, පාමා - හොරි, විවර්චිකා - විවර්චිකා නම් වර්ම
 රෝගය, ආශු - වහා, හන්ති - නසයි.

වියන් දුඹුළු, අමුකහ, සුවද කොට්ටං, අබ, කෙළිඳහාල්වලින්
 සාදන ලද වූණිය මෝරුවෙන් අඹරා ගුමෙන් දරුවන් ගේ සිධිම
 නම් වර්ම රෝගය, සුදුකබර, හොරි, විවර්චිකා වහා නසයි.

තල්ල පැයවීමට හා දන්තපාලියට මස

123. කාලුපාතෙ යවකාර - මධුකතං ප්‍රතිසාරණම්
දන්තපාලිං භූ මධුනා - චූණින ප්‍රතිසාරයෙන්

කාලුපාතෙ - තල්ල පැයවීමේ දී, යවකාර - යවකාර ලුණු,
මධුකතං - මීපැණි සමග, ප්‍රතිසාරණම් - දත් මැදීමෙන් සුවවේ.
දන්තපාලිං භූ - දන්තපාලි රෝගයට ද, මධුනා - වැල්මී, චූණින
- සුණුවලින්, ප්‍රතිසාරයෙන් - දත් මදින්නේ ය.

තල්ල පැයවීමේ දී යවකාර ලුණු, මීපැණි සමග දත් මැදීමෙන්
සුවවේ. දන්තපාලි නම් රෝගයට ද වැල්මී චූණියෙන් දත්
මදින්නේ ය.

දත් මතුවන කල හටගන්නා රෝගවලට

124. ධාකකීපුෂප පිප්පලි - ධාත්‍රීඵලරසෙන වා
දන්තාපාන හවාරොගා - පීඩයනති න බාලකම්
ජාතෙ දන්තනි ශාමනති - යතා තදෙධතුකාගදා

දන්තාපාන - දත් මතුවන විට, හවාරොගා - හටගන්නා
රෝග, බාලකම් - දරුවා, පීඩයනති - පීඩා කරයි. ධාකකීපුෂප
- මලිඬ මල්, පිප්පලි - තිප්පිලි, ධාත්‍රීඵලරසෙන වා - තෙල්ලි
ඉස්මෙන් අඹරා ගැමෙන්, යතා - යම් සේ, ජාතෙ දන්තනි -
හටගත් දන්තනි ද, තත් හෙතුකා - ඒ හේතුවෙන් හටගත්, ගදා
- රෝගයත්, ශාමනති - සමනය වෙයි.

දත් මතුවන විට හටගන්නා රෝගයෙන් දරුවා පීඩා විඳියි. මලිඬ
මල්, තිප්පිලි, තෙල්ලි ඉස්මෙන් අඹරා ගැමෙන් හටගත් දන්තනි
පීඩාව මෙන් ම ඒ හේතුවෙන් ඇති වූ රෝග ද සුව වෙයි.

දත් එන වේදනාවට සහ කුර්ණ්ඩයට

125. ප්‍රාචීනතං පාණ්ඩුරං සිප්පුචාරං -
 මූලං ශිශුනාං ගලකෙ තිබ්බමි
 භනතාභු දනෙතාදහව වේදනාං ච
 නිශෙෂමෙකාණ්ඩකුර්ණ්ඩමෙව

ප්‍රාචීනතං - නැහෙනහිරට ගිය, පාණ්ඩුරං - පඬුවන් පැහැ, සිප්පුචාරං
 මූලං - නික මුලක් ගෙන, ශිශුනාං - දරුවා ගේ, ගලකෙ - ගෙලෙහි,
 තිබ්බමි - බැඳීමෙන්, දනෙතාදහව - දත් හටගැනීමේ, වේදනාං
 ච - ඇතිවන වේදනාව ද, නිශෙෂමි - සම්පූර්ණයෙන්ම,
 එකාණ්ඩ - එක් අණ්ඩකෝෂයක, කුර්ණ්ඩමෙව - නතරයක්
 ඉදිවීමේ රෝගය ද, ආභු - වනා, හනති - නසයි.

නැහෙනහිරට ගියා වූ පඬු පැහැ නික මුලක් ගෙන දරුවා ගේ
 බෙල්ලෙ බැඳීමෙන් දත් හටගැනීමේ දී ඇතිවන වේදනාව
 සම්පූර්ණයෙන්ම ද එක් අණ්ඩකෝෂයක නතරයක් ඉදිවීමේ
 රෝගය ද වනා නසයි.

කොල කට වණවීමට

126. ජාතිපත්‍රාමානං ප්‍රාක්‍ෂා - පාඨාද්‍රවේෂා ඵලත්‍රිකො
 ස්වාභාසං සොද්‍රසුතා ශිතො - ගණ්ඩුණො මුඛපාකර්ත්

ජාතිපත්‍ර - සමන්විතව කොළ, අමානං - රසකිඳ, ප්‍රාක්‍ෂා -
 මුද්දරත්පලමි, පාඨා - දියමිත්ත, ඵලත්‍රිකො - අරළු බුළු
 තෙල්ලි, ද්‍රවේෂා - යන ද්‍රව්‍යවලින්, ස්වාභාසං - සාදන ලද
 කකාය, ශිතො - නිවුණු පසු, සොද්‍රසුතා - මිපැණි සමග,
 ගණ්ඩුණො - කට සේදීමෙන්, මුඛපාකර්ත් - කොල කට වණවීම
 සුව වේ.

සමන්විතව කොළ, රසකිඳ, මුද්දරත්පලමි, දියමිත්ත, අරළු,
 බුළු, තෙල්ලි යන ද්‍රව්‍යවලින් සාදන ලද කකාය නිවුණු පසු
 මිපැණි සමග කට සේදීමෙන් කොල කට වණවීම සුව වේ.

කට ඇදවීමට හා කෙල වැහිරීමට

127. සාරිවා තිකත ලොඬාණං - කභායො මධුකසා ච
 සංඥාචී විමුඛෙ ශයෙනා - ධොවනාභීං ශිශොඃ සදා

සාරිවා - ඉරමුසු, තිකත - කටුකරෝසන, ලොඬාණං -
 ලොන්සුඹුළු, මධුකසා ච - වැල්මී, කභායො - කභාය, ශිශොඃ
 - දරුවන් ගේ, විමුඛෙ - කට ඇදවීම, සංඥාචී - කෙල වැහිරීම
 සඳහා, සදා - සැමවිට, ධොවනාභීං - කට සේදීම පිණිස,
 ශයෙනා - යහපත් ය.

ඉරමුසු, කටුකරෝසන, ලොන්සුඹුළු, වැල්මී කභාය දරුවන් ගේ
 කට ඇදවීම කෙල වැහිරීම සඳහා සැමවිට කට සේදීම පිණිස
 යහපත් ය.

මුව පැසවීම සඳහා ඔසුවක්

128. මුඛපාකෙතු බාලානාමාමුසාරමයො රජා
 ගෙරිකං කෙණ්දසංයුක්තං - හෙමජං සරසාඤ්ඤම්

බාලානාං - ළමුන් ගේ, මුඛපාකෙතු - මුව පැසවීමට, ආමුසාර
 - අඹ කෂාර, අයා රජා - ලෝහ හෂ්ම, ගෙරිකං - සිවංගුරු,
 ඤ්ඤම් - රසඳුන්, කෙණ්දසංයුක්තං - මීපැණි සමඟ අනා,
 හෙමජං - (මුඛයේ ගැල්වීමට) ඔසුවකි.

අඹ කෂාර, ලෝහ හෂ්ම, සිවංගුරු, රසඳුන්, මීපැණි සමඟ
 අනා මුඛයේ ගැල්වීම ළමුන් ගේ මුව පැසවීම සඳහා ඔසුවකි.

මුඛ පැයීම සඳහා තවත් ඔසුවක්

129. දුර්වී යෂ්ටාභයා ජාතීපත්‍ර කෞශ්‍යෙයතු ධාවනම්
අශ්වතේජ්වතො කෞශ්‍යෙය - මුඛපාතෙ ප්‍රලෙපනම්

මුඛපාතෙ - මුඛ පැයීමට, දුර්වී - වෙනිවැල්ගැට, යෂ්ටි - වැල්මි, අභයා - අරළු, ජාතීපත්‍ර - සමන්පිච්ච කොළ කභාය, කෞශ්‍යෙය - තු - මිපැණියෙන්, ධාවනම් - කට සේදීම ද, අශ්වතේජ්වතො - ඇසතු පොතු, දලං - එම දළ, කෞශ්‍යෙය - මිපැණියෙන් අඹරා, ප්‍රලෙපනම් - ගැම ද හොඳය.

මුඛ පැයීමට වෙනිවැල්ගැට වැල්මි, අරළු, සමන්පිච්ච කොළ කභාය මිපැණියෙන් කට සේදීම ද ඇසතු පොතු හා එම දළ මිපැණියෙන් අඹරා ආලේපනය ද හොඳයි.

තාලුකණ්ටක රෝගයට ඔසු

130. හරිතකී වචා කුෂට - කලකං මාතෘක සංයුතම්
පිත්තා කුමාරා සතනොත - මුඛතෙ තාලුකණ්ටකා

හරිතකී - අරළු, වචා - වදකන, කුෂට - සුවඳ කොට්ටං සුණු, මාතෘක සංයුතම් - මිපැණි යොදා අඹරා, කලකං - කල්කය සාදා, සතනොත - කිරි සමග, පිත්තා - බීමෙන්, කුමාරා - දරුවන්ගේ, තාලු කණ්ටකා - තාලුකණ්ටක රෝගයෙන්, මුඛතෙ - මිඳෙයි.

අරළු, වදකන, සුවඳ කොට්ටං වූණිය මිපැණි යොදා අඹරා කල්කය සාදා කිරි සමග බීමෙන් දරුවන්ගේ තලුකණ්ටක රෝගයෙන් මිඳෙයි.

චාතයෙන් හටගත් මුත්‍රකෘතිය

131. මෙකමානානාගරවාජිගුණා
ධාත්‍රිත්‍රිකණේච: විහිත: කණාය:
කෙණාදේශ පිත: සමයතාවශං.
මුත්‍රසා කෘතියං පචන ප්‍රභුතමි

මෙක - කලාදුරු, අමානා - රසකිඳ, නාගර - වියලි ඉඟුරු,
වාජිගුණා - අමුක්කරා, ධාත්‍රි - තෙල්ලි, ත්‍රිකණේච: - ගොකටු-
වලින්, විහිත: කණාය: - සාදන ලද කණාය, කෙණාදේශ -
මිපැණි සහිතව, පිත: - බොන ලද්දේ, පචන ප්‍රභුතමි -
චාතයෙන් හටගත්, මුත්‍රසා කෘතියං - වේදනා සහිතව මුත්‍ර
පිටකිරීම, අවශං - නියතව, සමයති - සමනය කරයි.

කලාදුරු, රසකිඳ, වියලි ඉඟුරු, අමුක්කරා, තෙල්ලි,
ගොකටුවලින් සාදන ලද කණාය මිපැණි සහිතව බොන ලද්දේ
චාතයෙන් හටගත් වේදනා සහිතව මුත්‍රපිටකිරීම නියතව
සුව වේ

සෙමෙන් හටගත් මුත්‍රකෘතිය

132. යවකාරයුත: කවාච: - සවාදකණවක සමහව:
පිත: ප්‍රාණාශයතාශ - මුත්‍රකෘතියං කථොදහවමි

සවාදකණවක - ගොකටු, සමහව: කවාච: - සැකසූ කණාය,
යවකාර යුත: - යවාකාර ලුණු සහිතව, පිත: - බීමෙන්,
කථොදහවමි - සෙමෙන් හටගත්, මුත්‍රකෘතියං - මුත්‍ර කෘතිය,
තාශ - වනා, ප්‍රාණාශයති - සමනය කරයි.

ගොකටුවලින් සැකසූ කණාය යවාකාර ලුණු සහිතව බීමෙන්
සෙමෙන් හටගත් මුත්‍ර කෘතිය වනා සමනය කරයි.

කල්ගිය වාත වේදනාවට ඔසු

133. එරණධතෙලං සපයා පිබෙන්
යො ගවෙතන මුත්‍රෙණ පිචා
සගුගගුලු ප්‍රොඨරුඡං ප්‍රවෘදධං
සවාතව්‍යාධිං සහසා නිහනති

යා - යමෙකු, එරණධතෙලං - එඬරු තෙල්, සපයා - කිරි
සමග, පිබෙන් - බොන්නේ හෝ, ගවෙතන මුත්‍රෙණ - ගව
මුත්‍රයෙන්, සගුගගුලු - ගුගුල් සහිතව, පිචා - බීමෙන්,
ප්‍රොඨරුඡං - කල්පුවති වේදනා, ප්‍රවෘදධං සවාතව්‍යාධිං -
වැඩිගිය වාත රෝග, සහසා - වහා, නිහනති - නසත්.

යමෙක් එඬරු තෙල්, කිරි සමග සානය කිරීමෙන් හෝ ගව
මුත්‍රයෙන්, ගුගුල් සහිතව බීමෙන් කල්පුවති වේදනා වැඩිගිය
වාත රෝග ද වහා නසයි

දරුණු මුත්‍ර බැඳීමට පිළියමක්

134. කජීරවර්තිං මෘදුනා ලිඛිතවර්ජ්‍යෙ නිධාරයෙන්
ශීඝ්‍රං තයා මහා ඝොරානමුත්‍රබන්ධාත් ප්‍රමුච්ඡතෙ

මෘදුනා - සිනිදු, කජීරවර්තිං - කපුරු වැටියක්, ලිඛිතවර්ජ්‍යෙ -
ලිඟ සිදුරෙහි, නිධාරයෙන් - දැරීමෙන්, තයා - එමගින්, මහා
ඝොරාත් - ඉතා දරුණු, මුත්‍රබන්ධාත් - මුත්‍ර බැඳීම, ශීඝ්‍රං -
වහා, ප්‍රමුච්ඡතෙ - මිදෙයි.

සිනිදු කපුරු වැටියක් ලිඟ සිදුරෙහි දැරීමෙන් ඉතා දරුණු මුත්‍ර
පිට නො වීම වහා මිදෙයි.

මුත් බැඳීමට ලේඛයක්

135. කණ්ණාසේන සිතාසේනාදි සුද්ධේශමලා සංස්කෘතියේ කතා
 මුත්‍රානුගත ප්‍රයෝජනවත්: ශිෂ්‍යාං ලෙස උපකල්පිත.

කණ්ණාසේන - සිප්පිලි, උසණ - ගම්මිරිස්, සිතා - සිති, සේනාදි -
 මිනිසුන්, සුද්ධේශමලා - හිං එන්සාල්, සංස්කෘතියේ - සම්ප්‍රදායික
 වලින්, කතා - සාදන ලද, ලෙස - ලේඛය, මුත්‍රානුගත - මුත්‍ර
 බද්ධයේදී, උපකල්පිත - උතුම් යැයි, ප්‍රයෝජනවත් - කියන
 ලදී.

සිප්පිලි, ගම්මිරිස්, සිති, මිනිසුන්, හිං එන්සාල්, සම්ප්‍රදායිකවලින්
 සාදන ලද ලේඛය මුත්‍ර පිට නොවීමට උතුම් යැයි කියන ලදී.

අපව් නම් රෝගයට රෝගියා

136. වනකාඨාසිකාමුලං තණ්ඩුලෝ සහ යෝජිතම්
 පඤ්චා භූ පොලිකාං බාදේදපච්චි නාශකාරිණීම්

වනකාඨාසිකාමුලං - වන කපුමල්, තණ්ඩුලෝ සහ - සහල්
 සමග, යෝජිතම් - අනා, පොලිකාං - රෝගී සාද, පඤ්චා භූ -
 පුළුස්සා, අපච්චි - අපච්චි, නාශකාරිණීම් - නැසීම සඳහා, බාදේද
 - වළඳන්නේ ය.

අපච්චි නම් රෝගය නැසීමට වන කපුමල්, සහල් සමග අනා
 රෝගී සාද, පුළුස්සා වළඳන්නේ ය.

චිත්තෝත්පාදය හා අපස්මාරය සහිත අපතන්ත්‍රයට

137. ශිරීෂතකතමාලානාම - බීජේ රඤ්ජිතලොචනා
 විතේතානමාදං නිහනනාශු - සාපසමාරාපතනත්‍රිකම්

ශිරීෂ - මාර, තකතමාලානාම - ඇසල, බීජේ - ඇටවලින්
 සෑදූ වූණිය, රඤ්ජිතලොචනා - (අඳුන් සේ)පාටකළ ඇස්,
 විතේතානමාදං - චිත්තෝත්පාදය, සපස්මාර - අපස්මාරය
 සහිත, අපතන්ත්‍රිකම් - අපතන්ත්‍ර රෝගය, ආශු - වහා,
 නිහනනි - නසයි.

මාර, ඇසල ඇටවලින් සෑදූ වූණියෙන් ඇස අඳුන් ගැමෙන්
 චිත්තෝත්පාදය, අපස්මාරය සහිත අපතන්ත්‍ර රෝගය වහා
 නසයි.

රත්පිතට ඖෂධයක්

138. වාසායාසචරසාපිතා - සිතාමධුසමන්තිතා
 වූෂේෂේශව වටරොහාණං - රකතපිතතං විනාශයෙන්

වාසායාසචරසා - පාවට්ටා කොළ යුෂ, වටරොහාණං වූෂේෂ
 ව - නුගමුල් සුණු ද, සිතාමධු - සීනි මීපැණි, සමන්තිතා -
 යුක්ත වූයේ, පිතා - පානය කරන්නේ, රකත පිතතං - රත්පිත,
 විනාශයෙන් - නැසෙයි.

පාවට්ටා කොළ යුෂ නුග මුල් වූණියෙන් ද සීනි මීපැණි සමග
 යෙදීමෙන් රත්පිත් නැසෙයි.

රත්පිතට ඝෘතයක්

139. පලාශපුෂ්ප ස්වරූප - වාසායා: ස්වරූපය වා
 චතුර්දේශන සංසිද්ධං - රත්තපිතතතරං ඝෘතමි

පලාශපුෂ්ප - කැල මල්, ස්වරූප - කණයෙන් හෝ, වාසායා:
 ස්වරූපය වා - පාවට්ටා ස්වරූපයෙන් හෝ, චතුර්දේශන -
 සිව්දිශයක් දමා, සංසිද්ධං - සිදුකළ, ඝෘතමි - ඝෘතය,
 රත්තපිත - රත්පිත, තරං - නසයි.

කැල මල් කණයෙන් හෝ ස්වරූපයෙන් සිව්දිශයක් දමා සිදුකළ
 ඝෘතය රත්පිත නසයි.

නාසයෙන් ලේ වැගිරීම නැවතීමට

140. රසොද්ධිමපුෂ්පාණං - දූඨායා: ස්වරූපය වා
 නසොන නාසයෙන් තුණිං - නාසිකාරකතමුද්ධතමි

රසොද්ධිමපුෂ්පාණං - දෙළුම් මල්, රස: - යුසයෙන් හෝ, දූඨායා:
 - ඊතණ, ස්වරූපය වා - ස්වරූපයෙන් හෝ, නසොන - නශ
 කිරීමෙන්, තුණිං නාසිකාරකතමි උද්ධතමි - නාසයෙන් පැන
 නැගී ලේ වැගිරීම, නාසයෙන් - නසන්නේ ය.

දෙළුම් මල් යුසයෙන් හෝ ඊතණ ස්වරූපයෙන් හෝ නශ
 කිරීමෙන් නාසයෙන් ලේ වැගිරීම නසන්නේ ය.

මන්දන්තියට සහ වාත ගුල්මයට

141. ත්‍රිකපුකමජමොදං ජෛසඛවං ජීරකෙ දො
සමචරණං ඝෘතානාමෂටමො තිඛුභාගා
ප්‍රථම කබල භුක්තං සර්පිෂා වූෂීමෙතත්
ජනයති ජයරාගතිං වාතගුලමං නිහනති

ත්‍රිකපුකං - ඉඟුරු ගම්මිරිස් හිප්පිලි, අජමොදං - අසමෝදගම්,
ජෛසඛවං - සවිදලුණු, ජීරකෙ දො - සුදුරු කළුරු සමච ගෙන,
අෂටමා: තිඛුභාගා - අටවෙනි වූ පෙරුම්කායම් කොටසක් ද,
එතත් වූෂී - මේ සුණු, සර්පිෂා - ගිතෙලින් අනා, ප්‍රථම කබල
- පළමු බත් කට සමග, භුක්තං - අනුභව කරන්නේ, ජයරාගතිං
- බඩගින්න, ජනයති - දල්වයි, වාතගුලමං - වාත ගුල්මය,
නිහනති - නසයි.

වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, හිප්පිලි, අසමෝදගම්, සවිදලුණු,
සුදුරු, කළුරු සමච ගෙන අටවෙනි වූ පෙරුම්කායම්
කොටසක් ද ගෙන වූෂීකර ගිතෙලින් අනා පළමු බත් කට
සමග අනුභව කිරීමෙන් බඩගිනි වඩයි. වාත ගුල්මය නසයි.

වෘත්ත විල්ලක්

142. පුනණීවේරණය නවතසිසි;
කාථාසපේරසපිතිරානාලො;
සවිනෙතරමිතිරිති සදහිරො
සෙවද; සමිරාර්ති තරො නරාණාමි

පුනණීවා - සාරණ මුල්, එරණය - එඩරු මුල්, නව අතසිසි;
- අලුත් අතසි ඇට, කාථාසපේ; අසපිති; - කපු ඇට මද
සමට ගෙන, ආරනාලො; - විනාකිරෙන් අනා, සවිනෙත-
රමිතිරිති - කඩපිම්මේ තම්බා, සෙවද; - තැවීමෙන්, නරාණාමි
- මිනිසුන් ගේ(ලමුන් ගේ), සමිරාර්ති - වෘත් රෝග, සදහි; එව
- එකෙනෙහි ම, තර; - දුරු කරයි.

සාරණ මුල්, එඩරු මුල්, අලුත් අතසි ඇට, කපු ඇට මද සමට
ගෙන විනාකිරෙන් අනා කඩපිම්මේ තම්බා තැවීමෙන්
මිනිසුන් ගේ (ලමුන් ගේ) වෘත් රෝග එකෙනෙහි ම දුරු කරයි.

අපස්මාරයට

143. ගොසර්පි; සාධිතං පූතං - දධිකෂීර සකාදසො;
වාතුර්ථිකජරොනමාදං - සථාපසමාරනාශනම්

දධි - දිකිරි, කෂීර - එළකිරි, ගොසර්පි; - එළහිතෙල්,
සකාදසො; - ගොම යුෂයෙන්, සාධිතං - සාදන ලද ඝාතය,
වාතුර්ථිකජර; - වාතුර්ථක උණ, උනමාදං - උමතුට,
සථාපසමාර - සියලු අපස්මාරය ද, නාශනම් - නසයි.

දිකිරි, එළකිරි, එළහිතෙල් ගොම යුෂයෙන් සාදන ලද ඝාතය
වාතුර්ථක උණ, උමතුට, සියලු අපස්මාරය ද නසයි.

උදවස් වර්තියක්

144. නිඛඳු මාසමික සිංචුසෙළා කෘතවාච්චිං සචර්චිතාමි
 ඝාතාභාසකායං අදෙ දද්ධද්වථි විනාශිනිමි

නිඛඳු - පෙරුංකායම්, මාසමික - මීපැණි, සිංචුසෙළා - සවිඳලුණුවලින් අඹරා, වර්චිං කෘතවා - වැටි(කරල) තනා, ඝාතාභාසකායං - හිතෙලින්, සචර්චිතාමි - වැටි සමග, අදෙ - අදයෙහි, දද්ධත් - දමන්නේ, උදවථි - උදවර්තය, විනාශිනිමි - නැසෙයි.

පෙරුංකායම්, මීපැණි, සවිඳලුණු දමා අඹරා වැටි(කරල) තනා හිතෙල් සමග අදයෙහි දෑමීමෙන් උදවර්තය නැසෙයි.

හෘදයාබාධයට ලේහයක්

145. අණායී කණා පුෂකර කෙතකිනාං
 විධායවුණීං කකුහච්චො වා
 රාසනාච්චිතං වා මධුනාවලිඨං
 හෘද්‍රොගමෙතච්ඡමයතපුදග්‍රමි

අණායී - වියලි ඉඟුරු, කණා - හිස්පිලි, පුෂකර - සුවඳ කොට්ටම්, කෙතකිනාං - වැටකේ මුල්, වුණීං විධාය - වුණිය සාද හෝ, කකුහච්චො වා - කුඹුක් පොතු වුණී හෝ, රාසනාච්චිතං වා - හීං අරත්ත සුණු සමග හෝ, මධුනාවලිඨං - මීපැණියෙන් ලේහ කරන්නේ, ඵතද් - මෙය උදග්‍රං - දරුණු වූ, හෘද්‍රොගං - හෘදරෝගය, ශමයති - නසයි.

වියලි ඉඟුරු, හිස්පිලි, සුවඳ කොට්ටම්, වැටකේ මුල් වුණිය සාද හෝ කුඹුක් පොතු වුණිය හීං අරත්ත වුණී සමග මීපැණියෙන් ලේහ කිරීමෙන් දරුණු වූ හෘදරෝග සුවවෙයි.

දරුවන්ගේ සිහිමුලාවට ලේභයක්

146. කොලාසථි පදමකොශිර - චන්දනං නාග කෙශරම්
ලිඨං කෙශාද්‍රෙණ බාලානාං - මූවණීනාශනමුතතමම්

කොලාසථි - නෙළුම් ඇට, පදමක - නෙළුම් මල් රේණු, ළඟර - සැවැන්දරා, චන්දනං - සඳුන්, නාගකෙශරම් - නාමල් රේණු සුණු, කෙශාද්‍රෙණ - මිපැණියෙන්, ලිඨං - ලේභ කරන්නේ, බාලානාං - දරුවන්ගේ, මූවණී - සිහිමුලාව, නාශනං - නැසීමට, උතතමම් - උතුම්ය.

නෙළුම් ඇට, නෙළුම් මල් රේණු, සැවැන්දරා, සඳුන්, නාමල් රේණු වූණිය මිපැණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් දරුවන්ගේ සිහිමුලාව නැසීමට උතුම්ය.

තුන්දෙසින් හටගත් සිහිමුලාව සහිත උණට

147. ප්‍රාක්ෂාමාමලකෙ සථිනන පිෂට්වා කෙශාද්‍රෙණ සංයුතම්
සථිදෙෂ්ඨතවාං මූවණීං - සජ්වරාං නාශයෙන් ධූවම්

ප්‍රාක්ෂාණං - මුද්දරස්පලම්, ආමලකෙ - නෙල්ලි, පිෂට්වා - අඹරා(කොටා), සථිනන - වණ්ඩුවේ තම්බා, කෙශාද්‍රෙණ - මිපැණි, සංයුතම් - සමග දීමෙන්, සථිදෙෂ්ඨතවාං - සියලු දෙසින් (තුන්දෙසින්) හටගත්, මූවණීං - සිහිමුලාව, සජ්වරාං - උණ සහිත වූයේ, ධූවම් - වහා, නාශයෙන් - නසත්.

මුද්දරස්පලම්, නෙල්ලි කොටා වණ්ඩුවේ තම්බා මිපැණි සමග දීමෙන් සියලු දෙසින් හටගත් සිහිමුලාව සහිත උණ වහා නසයි.

සියලු සිහිමුලාවට හිත ද

148. ගීතා: ප්‍රදේනා: මණයා: සතරා:
සෙකාවගානා ව්‍යජනසා වානා:
ලෙහතානපානාදි සුගතව ගීතා:
මුවභීසු සඵසු පරං ප්‍රශසනම්

සඵසු මුවභීසු - සියලු සිහිමුලාවීම්වලදී, ගීතා: ප්‍රදේනා: -
සීතල වතුර තෙමූ රෙදි තැබීම, මණයා: - මැණික් පැළඳවීම,
සතරා: - මුතු පැළඳවීම, සෙක - සීතල ජලය, ඉසීම,
අවගානා - අවගාහනය, ව්‍යජනසා වානා: - විජිතිපතින් එන
සුළඟ, සුගතව - සුවඳවත්, ගීතා: - සිසිල් වූ ද, ලෙහතා -
ලේහ වර්ග, අනපානාදි - කැමැත්ම ආදිය, පරං - උතුම්,
ප්‍රශසනම් - යෙහෙකි.

සියලු සිහිමුලාවීම්වලදී සීතල වතුර තෙමූ රෙදි තැබීම, මැණික්
පැළඳවීම, මුතුවලින් සැකසූ මාලා පැළඳවීම, සීතල ජලය
ඉසීම, අවගාහනය(ඉත තෙක් සිත ජලයේ බැස සිටීම),
විජිතිපතින් එන සුළඟ සුවඳවත් සිසිල් වූ ලේහ වර්ග, කැමැත්ම
ආදිය යෙදීම උතුම් ය.

* * * *

තිමිර රෝගයට

149. පීරකදවයමමලිකා - වෘක්කාමලං දඩ්මාච්ඡිකම්
දෙශලාදීකං රසං ශීඝ්‍රං - තිමිරං තතති දුසකරම්

පීරකදවයං - සුදුරු කළුදුරු, අමලිකා - තෙල්ලි, වෘක්කාමලං - සියඹලා ඇඹුල්, දඩ්මාච්ඡිකම් - දෙළුම් යුක්ත වූයේ, දෙශලා - ගල් මද වූණිය, ආදීකං රසං - ඉඟුරු ඉස්මෙන් ඇස ගැමෙන්, දුසකරම් තිමිරං - සුවකිරීමට අපහසු තිමිරය, ශීඝ්‍රං - වහා, තතති - තසයි.

සුදුරු කළුදුරු, තෙල්ලි, සියඹලා ඇඹුල්, දෙළුම්, ගල් මද වූණිය ඉඟුරු ඉස්මෙන් අඹරා ඇස ගැමෙන් සුවකිරීමට අපහසු තිමිරය වහා තසයි.

දහය හෙවත් දූවිල්ලට

150. පදමකං චන්දනං තොයමුශිරං ශලකණ්ණ වූර්ණිකම්
කම්රෙණ පිතං බාලානාං දහං ශමයති ධ්‍රැවම්

පදමකං - තෙළුම් රේණු, චන්දනං - සඳුන්, තොයං - ඉරිවේරිය, උශිරං - සැවැන්දරා, ශලකණ්ණ - සිනිදුව , වූර්ණිකම් - සුණුකර, කම්රෙණ - කිරෙන්, පිතං - බොන ලද්දේ, බාලානාං - දරුවන් ගේ, දහං - දූවිල්ල, ධ්‍රැවම් - වහා, ශමයති - සමනය වේ.

තෙළුම් රේණු, සඳුන්, ඉරිවේරිය, සැවැන්දරා සිනිදුව වූණිකර කිරෙන් බොන ලද්දේ දරුවන් ගේ දූවිල්ල - වහා සමනය වේ.

දහය හෙවත් දූවිල්ලට තවත් ඔසු

151. කජ්ජිරං චන්දනොශීර - ලිපතාඩගං කට්ඨලොරපි
පලලවප්‍රසන්නරෙ ධිමාන් - ස්වාපයෙන් දහ පිඩිතමි

කජ්ජිරං - කපුරු, චන්දන - සඳුන්, උශීර - සැවැන්දරා,
කට්ඨලොරෙ අපි - කට්ඨල වූණිය, අඩගං - ශරීරයේ, ලිපත -
ආලේපයෙන්, ධිමාන් - බුද්ධිමත් තැනැත්තේ, දහ පිඩිතමි -
දූවිල්ලෙන් පිඩා විඳින්නාව, පලලවප්‍රසන්නරෙ - කෙසෙල්
දල්ලක, ස්වාපයෙන් - සතපවන්නේ ය.

කපුරු, සඳුසඳුන්, සැවැන්දරා, කට්ඨල වූණිය ශරීරයේ
ආලේපයෙන් ද බුද්ධිමත් තැනැත්තා දූවිල්ලෙන් පිඩා විඳින්නාව
කෙසෙල් දල්ලක සතපවන්නේ ය.

152. පරිභොගාචගානෙෂු - වාජනානාං ච සෙවනෙ
ශසානෙ ශිශිරං තොයං - තෘෂ්ණාදනොපශාන්තයෙ

පරිභොග - සිසිල් දියෙන් තෙමීම, අචගානෙෂු - ශරීරය ජලයේ
බැස්සවීම ද, වාජනානාං ච - විජීනිපත් වාතය, සෙවනෙ -
සේවනයෙන් ද, ශිශිරං තොයං - සිසිල් දිය, තෘෂ්ණාදනා -
පිපාසය හා දූවිල්ල, උපශාන්තයෙ - සමනයෙහි, ශසානෙ -
මෑනවි.

සිසිල් දියෙන් තෙමීම, ඉහ තෙක් ශරීරය ජලයේ බැස්සවීම ද
විජීනිපත් වාතය සේවනය ද සිසිල් දිය යෙදීම ද දූවිල්ල,
පිපාසය සමනයට මෑනවි.

බඩපණුවන් දුර්ලිඛව ලේභයක්

153. මුසනා විධිඛණං මගධාඛුපර්ණි
 කමපිලලකො දඩ්ඵ බිලවකොත
 කෘමීන් හරෙත් සචරප්‍රග්‍රවෙගාන්
 රොගෙෂු ලිඨං ශමයතාඛණම්

මුසනා - කලාදුරු අල, විධිඛණං - වළභසාල්, මගධා - හිප්පිලි,
 ඛුපර්ණි - ගොටු දඩු, කමපිලලකා - කුඩුවෙලභ, දඩ්ඵ -
 දෙළුම් ලෙලි, බිලවකොත - බෙලි ගැට මද සුණුවලින්, ලිඨං -
 ලේභ කිරීමෙන්, උග්‍ර වෙගාන් රොගෙෂු - දැඩිව නැගී එන රෝග,
 අවශ්‍යම ශමයති - අනිවාර්යයෙන් ම සමනය වේ. සචරං -
 වහා, කෘමීන් හරෙත් - බඩපණුවන් දුර්ලබයි.

කලාදුරු අල, වළභසාල්, හිප්පිලි, ගොටු දඩු, කුඩුවෙලභ,
 දෙළුම් ලෙලි, බෙලි ගැට මද වූණියෙන් ලේභ කිරීමෙන් දැඩිව
 නැගී එන රෝග අනිවාර්යයෙන් ම සමනය වේ. බඩපණුවන් වහා
 දුර්ලබයි.

පාණ්ඩුවට සහ පරිණාම ශුලයට

154. යවචුණිං කෘමිරිපුං - මගධා මධුනා සහ
 හක්‍ෂයෙත් පාණ්ඩුරොගඝනං - පඩිකතිශුලහරං පරං

යව - කොල්ලු, කෘමිරිපුං - වළභසාල්, මගධා - හිප්පිලි,
 චුණිං - (ඉහත ඔසු)සුණු, මධුනා සහ - මීපැණි සමග,
 හක්‍ෂයෙත් - අනුභව කිරීමෙන්, පාණ්ඩුරොගඝනං - පාණ්ඩු
 රෝගය නැසෙයි. පඩිකතිශුලහරං - පරිණාම ශුලය නැසීමට,
 පරං - උතුම්ය.

කොල්ලු, වළභසාල්, හිප්පිලි, චුණිය මීපැණි සමග අනුභව
 කිරීමෙන් පාණ්ඩු රෝගය නැසෙයි. පරිණාම ශුලය නැසීමට
 උතුම්ය.

සවර හෙදයට ලේඛයක්

155. මාගධීං මගධාමූලං - නාගරං මරිචාජිතම්
කේෂාද්‍රණ ලිඨං කථජං - සවරහෙදං ව්‍යපොහති

මාගධීං - තිප්පිලි, මගධාමූලං - තිප්පිලි මුල්, නාගරං - වියලි
ඉඟුරු, මරිචාජිතම් - ගම්මිරිස් සහිතව, කේෂාද්‍රණ -
මීපැණියෙන්, ලිඨං - ලේඛ කරන්නේ, කථජං සවරහෙදං -
සෙමෙන් හටගත් ස්වර හේදය, ව්‍යපොහති - නසයි.

තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස් සහිතව
මීපැණියෙන් ලේඛ කිරීමෙන් සෙමෙන් හටගත් ස්වර හේදය
නැසෙයි.

සවර හෙදයට පේයාවක්

156. යෂට්තභව ජීවතී මූථී - කොලී වට සුසාධිතම්
පෙයං පිතෙතාදුතවං හනති - සවරහෙදං සුදරුණම්

යෂට්තභව - වැල්මී, ජීවතී - රත්තම්පලා, මූථී - මුරුවා මුල්,
කොලී - මසන්, වට - නූග, සුසාධිතම් - මනාව සැකසූ, පෙයං
- පේයාව, පිතෙතාදුතවං - පිතෙන් හටගත්, සුදරුණම් -
ඉදරුණු, සවරහෙදං - ස්වරහේදය, හනති - නසයි.

වැල්මී, රත්තම්පලා, මුරුවා මුල්, මසන්, නූග පොතුවලින්
මනාව සැකසූ පේයාව පානයෙන් පිතෙන් හටගත් ඉදරුණු
ස්වරහේදය නැසෙයි.

කැස්ස සහිත පාණ්ඩුව හා වේදනාවට ලේඛනයක්

157. අයෝරපේ: ග්‍රෙවුලවුණි සුකෙත -
ගෝමුත්තියදෙධාමිධුනාවලියේ,
පාණ්ඩු සකාසං ච සතකු පරාං,
ශුලං සමුලං අමයෙදවතං.

අයෝරපේ - ලෝහ තන්ම, ග්‍රෙවුල වුණි සුකෙත - ත්‍රිපල්
සුණු යුක්ත වූයේ, ගෝමුත්තියදෙධාම - ගෝමුවෙන් සිදුකළේ,
මධුනාවලියේ - මිදුණියෙන් ලේඛ කළේ. සකාසං ච - කැස්ස
සහිත, පාණ්ඩු - පාණ්ඩුව ද, ශුලං සමුලං - සතමුලින්
වේදනාව ද, අවතං - අනිවාර්යයෙන් ම, අමයෙත් - සමනය
වේ. සතකු - මෝරු සමග සේවනය ද, පරාං - හිතයි.

ලෝහ තන්ම, අරළු, බුළු, නෙල්ලි සමග ගෝමුත්තියෙන් අඟරා
මිදුණියෙන් ලේඛ කිරීමෙන් කැස්ස සහිත පාණ්ඩුව ද වේදනාව
සතමුලින් ද අනිවාර්යයෙන් ම සමනය වේ. මෝරු සමග
සේවනය හිතයි.

පණුවන් වැටෙන්නට දුමක්

158. හන්මනාකෙවිදිවජනති - කෙවින් ගොමයරේණුනා
කෘමිපාතභයාවවාපි ධූපයෙන් සුරසාදිති:

කෙවින් - කිසිවෙකු, ඉවජනති - කැමතිවෙන් නම්, ගොමය-
රේණුනා - ගොමවැරට්ටලින් හෝ, කෙවින් - කිසිවෙකු,
සුරසාදිති - සුරසාදිගණයෙන්, හන්මනා - පුළස්සා, ධූපයෙන්
- දුම්දීමෙන්, කෘමිපාතභයාත් ච අපි - පණුවන් වැටෙන බිය ද
දරුවෙයි.

කිසිවෙකු කැමතිවේ නම් ගොම වැරට්ටලින් හෝ සුරසාදි
ගණයෙන් හන්මකර දුම්දීමෙන් පණුවන් වැටෙන බිය දරුවෙයි.

ශීත උණට ශීත කෂාය

159. වන්දනං වාසකං මුසතාං - ගුඩුචිං ද්‍රාක්ෂයා සහ
 එතත් ශීතකෂායසතු - ශීතලාචරනාශනා:

වන්දනං - සුදුහඳුන්, වාසකං - ආඨතෝඩා, මුසතාං - කලාඳුරු
 අල, ගුඩුචිං - රසකිඳ, ද්‍රාක්ෂයා සහ - මුද්දරප්පලම් සමග,
 එතත් - මේවායින්, ශීතකෂායසතු - ශීත කෂාය වනාහි,
 ශීතලාචරා - ශීත උණ, නාශනා - නැසෙයි.

සුදුහඳුන්, ආඨතෝඩා මුල්, කලාඳුරු අල, රසකිඳ, මුද්දරප්පලම්
 යන මේවායින්, කළ ශීත කෂායෙන් ශීත උණ නැසෙයි.

අක්ෂරෝග විකිත්සා

ඇසේ කැසීම දැවිල්ල සහ වේදනාවට

160. සසෙසන්ධවං ලොඬු මධ්වාජ්‍යඝෂ්ටං
සෝවීරපිෂ්ටං සිතවසත්‍රබ්‍රොං
ආචොතනං තනනයනසා කුයඝාත්
කණ්ඩුං ච දහං ච රුජං ච හනාත්

ලොඬු - ලොත්සුඹුළු, සෝවීර - සෝවීරාංජන, සසෙසන්ධවං -
සවිදලුණු සහිතව, මධු - මීපැණි, ආජ්‍ය - හිතෙලින්, පිෂ්ටං -
අඹරා, ඝෂ්ටං සිතවසත්‍ර බ්‍රොං - සුදු රෙදි කැබැල්ලක් ඔතා,
ආචොතනං කුයඝාත් - ඇසට දමන්නේ ය; තං - එය, නයනසා -
ඇසේ, කණ්ඩුං ච - කැසීම ද, දහං ච - දැවිල්ල ද, රුජං ච -
වේදනාව ද, හනාත් - නසන්නේ ය.

ලොත්සුඹුළු, සෝවීරාංජන, සවිදලුණු සහිතව මීපැණි,
හිතෙලින් අඹරා සුදු රෙදි කැබැල්ලක් ඔතා ඇසට දමන්නේ ය.
එය ඇසේ කැසීම ද, දැවිල්ල ද වේදනාව ද නසන්නේ ය.

ඇස් දැවිල්ල, කඳුළු වැහිරීම සහ අභිෂාන්දයට

161. වන්දනා මධුකං ලොඬුං - ජාතිපුෂ්පාණි ගෞරිකම්
ප්‍රලොසා දහ රෝගඝන - සෙතායාභිෂාන්දනාශනා

වන්දනා - සුදුහඳුන්, මධුකං - වැල්මී, ලොඬුං - ලොත්සුඹුළු,
ජාතිපුෂ්පාණි - සමන්පිච්ච මල්, ගෞරිකම් - සිවංගුරු,
ප්‍රලොසා - අඹරා ආලේප කිරීමෙන්, දහ - දැවිල්ල, රෝගඝන
- රෝගය නසයි. සෙතායා - කඳුළු වැහිරීම, අභිෂාන්ද -
අභිෂාන්ද රෝගය, නාශනා - නසයි.

සුදුහඳුන්, වැල්මී, ලොත්සුඹුළු, සමන්පිච්ච මල්, සිවංගුරු,
අඹරා ආලේප කිරීමෙන් දැවිල්ල රෝගය නසයි. කඳුළු වැහිරීම,
අභිෂාන්ද රෝගය නසයි.

ඇස හිමිරයට, අර්බුදයට සහ විපිටයට

162. ශඩ්ඛසාභාභාංශවචාරා - තදධේන ච පිප්පලී
වාරිණා හිමිරං හනති - අඛ්ඳං හනතිමසතුනා
විපිටං මධුනාහනති - සත්‍රිකෂිරෙණ තදුනනතම්

ශඩ්ඛසාභාභාංශවචාරා - ශංඛ හන්ම භාග හතරයි, තදධේන
- එයින් භාගයක් (කොටස් දෙකක්), පිප්පලී - හිස්පිලි, වාරිණා
- ජලයෙන් අඹරා ගැමෙන්, හිමිරං - හිමිරය, හනති - නසයි.
මසතුනා - මෝරුවෙන් ගැමෙන්, අර්බුදං - අර්බුදය, හනති -
නැසෙයි. මධුනා - මීදැණියෙන් හෝ, සත්‍රිකෂිරෙණ - මවිකිරෙන්
ගැමෙන්, උනනතම් විපිටං - උත්සන්න වූ විපිට නැමති ඇස්
රෝගය, හනති - නසයි.

ශ්‍රී ලංකා භෞමික භාග භාරය, තිස්පිලි භාග දෙකයි ජලයෙන් අඹරා ඇසූ ආලේපනයෙන් තිමිරය නැසෙයි. මෝරුවෙන් ගැමෙන් අර්බුද නැසෙයි. මිහිණියෙන් හෝ මව්කිරිගෙන් ගැමෙන් උත්සන්න වූ විපිට නැමති ඇස් රෝගය නසයි.

ඇසූ කැසීම, අර්දිතය සහ ඇසිපිය රෝගවලට

163. වෙහෙම ශාඛය ව මනෙහිලා ව
 කරකැප්පීම ව සුපිණ්ඩුමෙන්
 කණකඩර්දිතානාම ව චතූර්නානතු
 ශ්‍රේණිය ශිශුනා නයනෙ විදධාත්

වෙහෙම - තිකුළු, ශාඛය ව - කකුළුසුඟ, මනෙහිලා ව - මනෝහිල ද, කරකැප්පීම ව - කරද ඇට ද, චතූර්නානතු - මේවා මනාව අඹරා ගැමෙන්, කණකඩ - ඇසූ කැසීම, අර්දිතානාම - අර්දිතය, අප - එසේ ම, චතූර්නානතු - ඇස් පිහිටු රෝග ද, ශිශුනා - දරුවන් ගේ, නයනෙ - ඇස් රෝගවලට, විදධාත් - ප්‍රයෝග කිරීම, ශ්‍රේණිය - උතුම් ය.

වියලි ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිස්පිලි කකුළුසුඟ, මනෝහිල, කරද ඇට ද මේවා මනාව අඹරා ගැමෙන් ඇසූ කැසීම, අර්දිතය එසේ ම ඇස් පිහිටු රෝග ද දරුවන් ගේ ඇස් රෝගවලට ප්‍රයෝග කිරීම උතුම් ය.

—

කණිශ්ශුලයට ප්‍රතිකාර

164. කපිලා මාතුලුඩගාට - ශාඩගවෙරරසා; අහා;
සුකොෂණා; පුරයෙන් කොෂණා; - කණිශ්ශුලපශානතයෙ

කපිලා - අහිල්, මාතුලුඩග - නස්නාරං ඇඹුලෙන් ගලගා, අට
- ඉන්පසු, ශාංගවෙරරසා; - අමු ඉතුරු ඉස්ම, අහා; - මනා
කොට මිශ්‍රකොට, සුකොෂණා; - මදක් රත්කරන්නේ ය.
කොෂණා; - මද රක්තය සමග, පුරයෙන් - කණට පුරවන්නේ ය.
කණිශ්ශුල - කණේ වේදනාව, උපශානතයෙ - සමනය වේ.

අහිල්, නස්නාරං ඇඹුලෙන් ගලගා ඉන්පසු අමු ඉතුරු ඉස්ම
හොඳින් මිශ්‍රකොට මදක් රත් කරන්නේ ය. මද රක්තයෙන්
කණට පුරවන්නේ ය. කණේ කැක්කුම සමනය වේ.

කණිශ්ශුලයට තවත් ප්‍රතිකාර

165. අකිසාපත්‍රං පරිණාම පිතං
තෙලෙන ලිපතං සශිඛාගතිතපතම්
ආපිඨානොයං ශ්‍රවණෙනිශික්කම්
විනිතීරෙන් වෙව් බහුවෙදනාං ච

පරිණාම - ඉදුණු, පිතං අකිසාපත්‍රං - කහ පාට වූ වරා
කොළයක්, තෙලෙන ලිපතං - තලතෙල් ආලේපකොට,
සශිඛාගතිතපතම් - ගිනිසිළුවෙන් කවා, ආපිඨා - කොටා,
නොයං - ඉස්මගෙන, ශ්‍රවණෙනිශික්කම් - කණෙහි, නිශික්කම් -
ගෙලන්නේ ය. බහුවෙදනාං ච - බොහෝ වේදනා, වෙව් -
ඒකාන්තයෙන් ම, විනිතීරෙන් - නැසෙයි.

ඉදුණු කහ පාට වූ වරා කොළයක් තලතෙල් ආලේපකොට
හිනිසිළුවෙන් රත්කර කොටා මද උණුසුම සහිතව මිරිකා
වැහිරෙන තෙල් කනට දැමීමෙන් කණොහි දැඩි වේදනාව
ඒකාන්තයෙන් ම නැසෙයි.

කණ පැසවීමට ප්‍රතිකාර

166. සෘෂ්ටි රසාකූචනං නායකී - ක්ෂීරේණ කේෂාද්‍රසංයුතම්
ප්‍රශසාතෙ ශිරෝරොගෙ - ශ්‍රාවෙ වා පූතිකණීකෙ

රසාකූචනං - රසඳුන්, නායකී - ක්ෂීරේණ - මව්කිරෙන් අඹරා,
කේෂාද්‍ර සංයුතම් - මිපැණි සමඟ එකතුකොට, සෘෂ්ටි - අනා
ආලේප කරන්න. ශිරෝරොගෙ - හිස රුදුව ද, ශ්‍රාවෙ වා -
කණොහි සැරව හා, පූතිකණීකෙ - කණ පැසවීමෙහි, ප්‍රශසාතෙ
- පසස්නා ලැබේ.

රසඳුන් මව්කිරෙන් අඹරා මිපැණි සමඟ එකතුකොට අනා
ආලේප කිරීම හිසේ රුදුවට ද කණොහි සැරව හා කණ
පැසවීමට ද පසස්නා ලැබේ.

ශ්‍රීලංකාධිපතිරාවණකෘත

කුමාරතන්ත්‍රම්

සමාප්තම්.